

Brugse Stam

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
ISSN 2294-5415
56ste jaargang nr. 1 - januari-februari 2024
Verspreiding op ca. 2400 mailadressen
Gratis via mail (aanvraag: brugsestam@gmail.com)

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN REGIO BRUGGE
Kennisplatform voor familiegeschiedenis
FV Brugge vzw - BE 0535.565.209

http://brugge.familiekunde-vlaanderen.be/
FV Brugge, Kleine Hertsbergestraat 3, 8000 Brugge
BE19 9730 9465 0412 van FV regio Brugge
Hoofdredacteur: Paul Lanssens (brugsestam@gmail.com)
Redactie: Johan Haerynck, Reinhilde Aendekerk,
Raf Barzeele, Jean-Marie Bulthé
Secr: Eddy Dubruqué (familiekundebrugge@skynet.be)
Verantw. uitg: Jo Patteeuw, Kerklaan 30, 8310 Brugge

In dit nummer

START 2024 MET DE VERNIEUWING VAN UW LIDMAATSCHAP	1
LEZING: FOTOGRAFIE 1840-1860	2
UW LIDMAATSCHAP VOOR 2024	2
OEFENING OUD SCHRIFT EN LATIJN	3
GOD SIJ GHELOOFT . . .	4
OPENINGSTIJDEN DOCUMENTATIECENTRUM	5
PUBLICATIES EN KOPIEËN TE KOOP BIJ FV-BRUGGE	5
GROOT FEEST IN 1872 IN KROMBEKE (1/3)	6
PROCESDOSSIERS VAN HET BRUGSE VRIJE (7)	14
RESPECT VOOR GEZAGSDRAGERS EN DE OPENBARE ORDE	14
LEZERS SCHRIJVEN . . .	16

START 2024 MET DE VERNIEUWING VAN UW LIDMAATSCHAP

Het bestuur van Familiekunde Vlaanderen (FV) regio Brugge wenst aan onze 300 leden en aan de 2.400 geïnteresseerde lezers van Brugse Stam, een gelukkig (en dus een gezond, een leerrijk, een vruchtbaar, een vredevol …) nieuw jaar 2024.

Een 40-tal leden had het lidgeld 2024 voor Familiekunde Vlaanderen nog niet gestort. Hierbij een oproep om dit zeker vóór 15 januari te doen. Ook de geïnteresseerde lezers moedigen we aan om lid te worden van onze vereniging. Stort 40 euro op BE58 4141 1712 2179 van Familiekunde Vlaanderen, met vermelding **"Lidgeld 2024 afdeling Brugge"**. Onze vrijwillige bestuursleden staan klaar om u op weg te helpen bij uw opzoekingen.

Brugse Stam met steun van:

LEZING: FOTOGRAFIE 1840-1860

door Jos Demarée

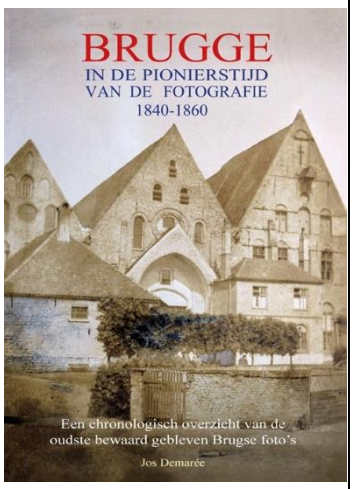
In samenwerking met de heemkundige kring Brugs Ommeland vzw.

Tijdstip: Maandag 26 februari 2024 om **19:30**.
Waar: CM-lokaal, Moerkerkse Steenweg 118, **St-Kruis.**
Toegang: Toegangsprijs leden € 2,00, niet-leden € 5,00.

Samen met de eerste fotografen in de jaren 1840 zakken we af naar Brugge om de cultuurpracht vast te leggen, net zoals schilders dat deden. Foto's liegen echter minder dan schilderijen. Heel minutieus analyseert Demarée foto na foto om de precieze datering ervan te achterhalen. Hij corrigeert vroegere foute dateringen om bouwfases van Brugse torens en gevels te volgen die hij vond in krantenberichten, bouwvergunningen en aquarellen uit die tijd. Razend interessant voor wie van dergelijk detectivewerk houdt.

Origineel is dat hij op exact hetzelfde moment (dag en uur) hetzelfde zicht fotografeerde als zowat 170 jaar geleden om zo dezelfde schaduwinval te bekomen. Even fascinerend zijn de architecturale verschillen of details die hij opmerkt op bv. plakkaten en standbeelden.

Na de oudste portretten door o.a. Buffa (vanaf 1840) en foto's van Brugse stadszichten door de Schot Muir Wood (29 juli 1847), passeren zowat twaalf latere al of niet Belgische fotografen de revue. De glasnegatieffoto's uit 1858 zijn zo scherp en populair, dat het begrijpelijk is dat zij de twee oudere procedés, daguerreotypie en calotypie, verdreven. Daarom eindigt het boek circa 1860.

Jos Demarée (°1962), heemkundige en gids, is gepassioneerd door oude cartografie en fotografie.

"Na de lezing is het mogelijk zijn recent verschenen boek '*Brugge in de Pionierstijd van de fotografie 1840-1860*', een uitgave van vzw. Brugs Ommeland, aan te kopen. Geen klassiek fotoboek met wat uitleg, maar een rijkelijk geïllustreerd chronologisch overzicht van de oudste bewaard gebleven Brugse foto's.

UW LIDMAATSCHAP VOOR 2024

Tot onze tevredenheid groeit het ledenaantal van FV regio Brugge de jongste jaren langzaam aan. Zoals gekaderd op de voorpagina, vragen wij de leden die nog niet betaald hebben, om dit zeker in orde te brengen vóór 15 januari. Ook de vele geïnteresseerden die Brugse Stam gratis ontvangen nodigen wij uit om het lidmaatschap te overwegen.

Uw lidgeld dient voor het tijdschrift Vlaamse Stam, de aankoop van boeken, computers, scanapparatuur, huisvesting en algemene werking. Als lid kunt u terecht in alle FV-afdelingen in Vlaanderen, ontvangt u het tijdschrift, krijgt u grote korting op alle publicaties, cursussen en voordrachten en staan wij klaar om u op weg te helpen bij uw opzoekingen.

Stort 40 euro op BE58 4141 1712 2179 van Familiekunde Vlaanderen, met vermelding "Lidgeld 2024 afdeling Brugge".

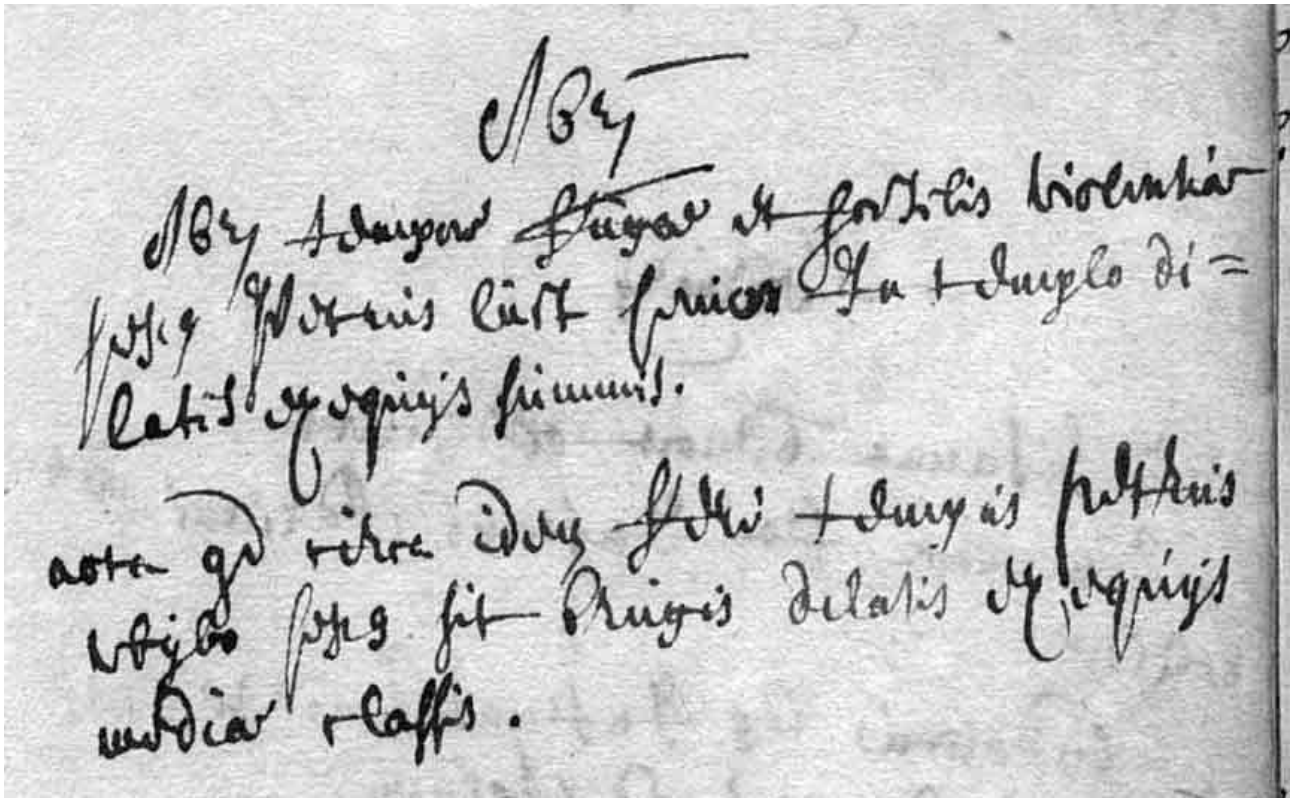
Een papieren zwart-wit afdruk van Brugse Stam bij u thuis ontvangen via de post blijft mogelijk. Ook voor 2024 volstaat het om € 15 te storten op rekening BE19 9730 9465 0412 van FV-Brugge. Deze € 15 staat los van het lidgeld, ze dekt louter de portkosten, het is ook een andere rekening.

OEFENING OUD SCHRIFT EN LATIJN

Vraag aan de lezers over oorlogstroebelen in Ruddervoorde in 1696-1697

Aimé Smeyers en Paul Lanssens

Lezer en FV-lid **Wim Versyck** uit Zaventem zocht in de parochieregisters van Ruddervoorde. Hij vond in oktober 1696 twee opeenvolgende overlijdensakten, die lijken met elkaar in verband te staan. Zijn vraag is of dit klopt, en wat is het verhaal achter deze overlijdens? **Klik hier om de akte online te zien bij het Rijksarchief.**

8brij tempore fugae et hostilis violentiæ sep(ultu)m Petrus lust senior In templo dilatis exequijs summis.	*In oktober (1696), in tijden van vlucht en vijandelijk geweld, werd Petrus Lust senior begraven in de kerk, met een uit- gestelde dienst van de hoogste klasse.*
acta q(uo)d circa idem feri tempus petrus wijbo sep(ultu)m sit brugis dilatis exequijs mediæ classis.	*Geacteerd dat rond dezelfde onrustige tijd Petrus Wijbo begraven is in Brugge, met een uitgestelde dienst van middelste klasse.*

Het verband tussen de twee begrafenissen, is het feit dat ze beiden overleden zijn in tijden van oorlog. Wanneer we het begrafenisregister verder doorbladeren, komt dit terug. Zie bv. 30 juni 1697: "*miles occisus a gallis*" [een soldaat vermoord door de Fransen].
Direct daarna: "*alius in eodem sepulchro qui fuit occisus ab qithanis*" [een andere begraven in hetzelfde graf, die vermoord werd door de ? ? ?].

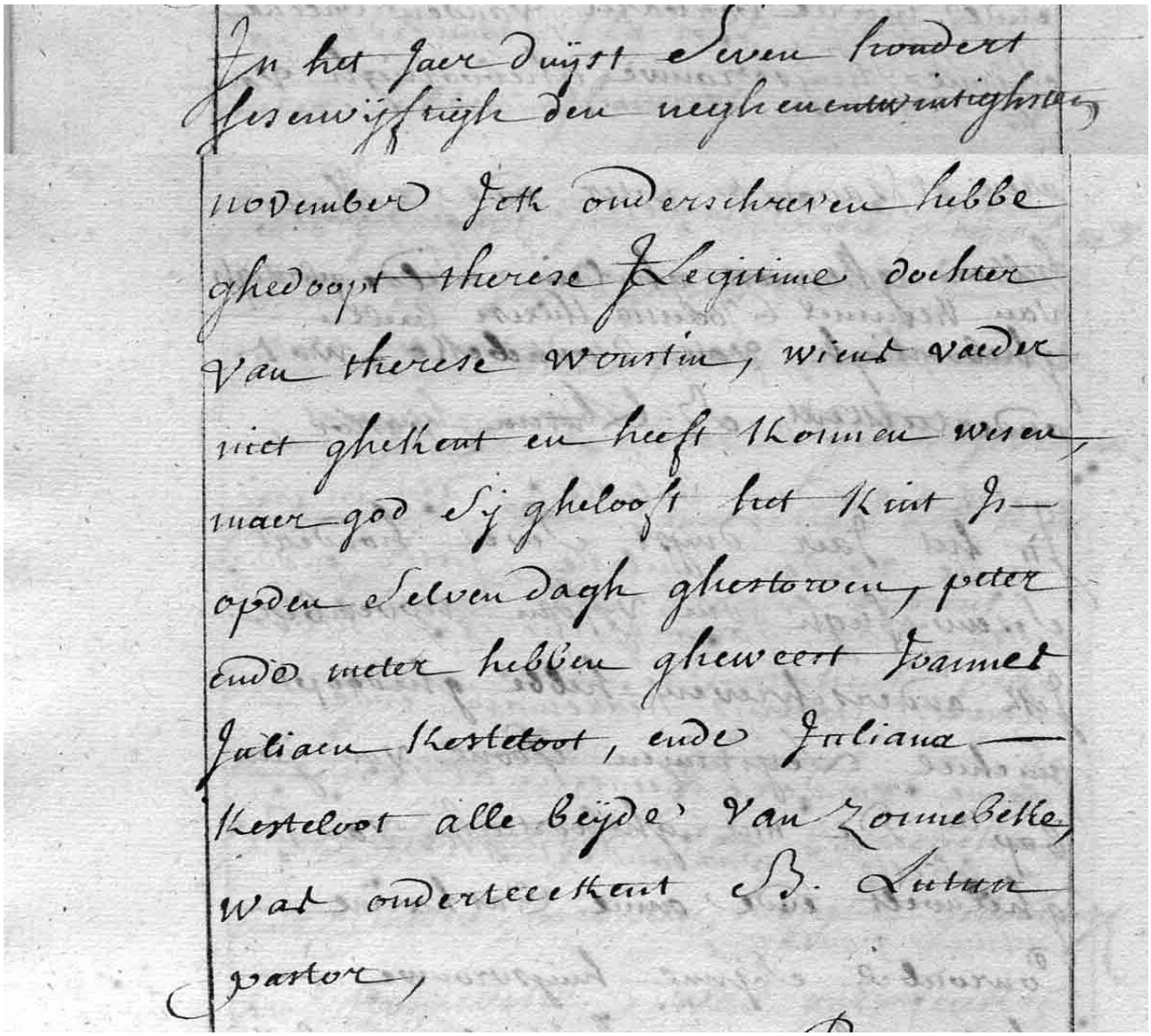
Vraag aan onze lezers: wellicht gaat het hier om oorlogstroebelen die zich verder uitstrekten dan Ruddervoorde alleen. Kan iemand deze gebeurtenissen uit 1696-1697 situeren? De Heemkundig Kring??
➔ brugsestam@gmail.com ➔

GOD SIJ GHELOOFT . . .

Martin Lievens en Paul Lanssens

In dit artikel blijven we in de parochieregisters. We komen terecht in Zonnebeke in 1756. Hier zijn de akten nog niet in het Latijn, maar nog steeds in Oud-Vlaams. Het geschrift is mooi leesbaar. We hebben dus geen extra oefening Oud Schrift en Latijn voor u in petto. Waarover gaat het dan? Het gaat over de tijdgeest: het is een doopakte van een kind met een ongehuwde moeder …

Het is een verontwaardigde **Martin Lievens**, coördinator van [vrijwilligersrab.be](), die ons onderstaande akte bezorgde: [Zonnebeke, een doopsel op 29 november 1756]().

In het jaer duijst sevenhondert sesenvijftigh den negenentwintighsten november, ick onderschreven hebbe ghedoopt therese, ilegitime dochter van therese woustin, wiens vaeder niet ghekent en heeft konnen wesen, maer ***god sij ghelooft, het kint is op den selven dagh ghestorven***
peter ende meter hebben gheweest joannes juliaen kesteloot, ende juliana kesteloot alle beijde van zonnebeke, was onderteeckent B. Lutun, pastor.

OPENINGSTIJDEN DOCUMENTATIECENTRUM

Iedereen is welkom tijdens de openingstijden van ons documentatiecentrum. Een bestuurslid is beschikbaar voor uw vragen, hulp bij het lezen van oud schrift, e.d. Ook het contact met medezoekers is interessant. Het adres is Kleine Hertsbergestraat 3, 8000 Brugge. Om binnen te komen moeten 4 treden genomen worden, waardoor rolstoelgebruikers hulp moeten vragen.
De toegang is gratis voor leden en vrijwilligers, niet-leden betalen € 2,00 per bezoek.
Check evt. wijzigingen op brugge.familiekunde-vlaanderen.be

OPENINGSTIJDEN:

- Elke eerste maandag van 13:30 tot 16:30
- Elke tweede woensdagvan 13:30 tot 16:30
- Elke vierde zaterdag van 09:00 tot 12:00

Concreet voor het eerste semester van 2024:

- ma 01/01: gesloten	- ma 04/03: Reinhilde Aendekerk	- ma 06/05: Reinhilde Aendekerk
- wo 10/01: Eddy Dubruqué	- wo 13/03: Eddy Dubruqué	- wo 08/05: Eddy Dubruqué
- za 27/01: Johan Haerynck	- za 23/03: Raf Barzeele	- za 25/05: Paul Lanssens
- ma 05/02: Tony Strypsteen	- ma 01/04: Jean-Marie Bulthé	- ma 03/06: Tony Strypsteen
- wo 14/02: Eddy Dubruqué	- wo 10/04: Eddy Dubruqué	- wo 12/06: Eddy Dubruqué
- za 24/02: Paul Lanssens	- za 27/04: Jo Patteeuw	- za 22/06: Hervé Ceulenaere

- Afwisselend di en do van 13:30 tot 16:30 met Eddy, Tony, Johan en de vrijwilligers

Dit zijn de datums voor de vrijwilligers in het eerste semester van 2024:

do 04/01	do 11/01	di 16/01	do 25/01	di 30/01	do 08/02	di 13/02	do 22/02	di 27/02
do 07/03	di 12/03	do 21/03	di 26/03	do 04/04	di 9/04	do 18/04	di 23/04	
do 02/05	di 07/05	do 16/3	di 21/05	do 30/06	di 04/06	do 13/06	di 18/06	do 27/06

Buiten bovenstaande uren in het documentatiecentrum werken onze vrijwilligers ook thuis. Zij houden verder persoonlijk contact met Tony Strypsteen voor individuele afspraken.

HELPDESK ALDFAER MET TONY STRYPSTEEN:

Om gebruik te maken van de helpdesk: stuur een bericht met een korte schets van het probleem naar familiekunde_brugge_aldfaer@telenet.be. Dan wordt er een datum afgesproken voor een afspraak in ons documentatiecentrum. Breng, indien mogelijk, een eigen laptop mee. Voor leden van Familiekunde is het consult gratis, anderen betalen € 5,00.

PUBLICATIES EN KOPIEËN TE KOOP BIJ FV-BRUGGE

Brugge is een dynamische regio van Familiekunde Vlaanderen (FV). Al 55 jaar zijn wij bekend voor het ontsluiten en publiceren van diverse genealogische bronnen. Veel van die publicaties zijn nog altijd te koop, intussen digitaal. Voordelen van digitaal: volledig doorzoekbaar op gelijk welk trefwoord én men betaalt slechts een fractie van de prijs op papier. Hier is de lijst:
https://brugge.familiekunde-vlaanderen.be/index.php/publicaties

We bezitten ook meer dan 800.000 bidprentjes en rouwbrieven. Die kunnen op de computers in ons documentatiecentrum geraadpleegd worden, maar men kan ook kopieën bestellen. Daarvoor zijn we sinds maart 2023 toegetreden tot de zoekrobot **'Karakol'**. Dit is de link:
https://www.karakol.be/

GROOT FEEST IN 1872 IN KROMBEKE (1/3)

Johan Haerynck

Opnieuw een artikelenreeks over een zoektocht, die kan dienen als voorbeeld voor veel stamboomonderzoekers. Het belangrijkste is dus de methodiek, waarbij we heel wat genealogische bronnen gebruiken die voor iedereen nuttig kunnen zijn (kadaster, pers, …).

Inhoudelijk gaat het over de familiegeschiedenis Cornette. Het startpunt is een document uit 1872. Het werd opgemaakt als herinnering aan een familiefeest in Krombeke (Poperinge) met 110 genodigden. Centrale figuur was Joseph Cornette, die op dat moment al 35 kinderen had bij 3 vrouwen … en die van plan was om zijn record nog scherper te stellen!!
Dit document en heel wat materiaal werd ons overgemaakt door een van de nakomelingen: Godelieve Algoet uit Brugge. **Zie volgende pagina.**

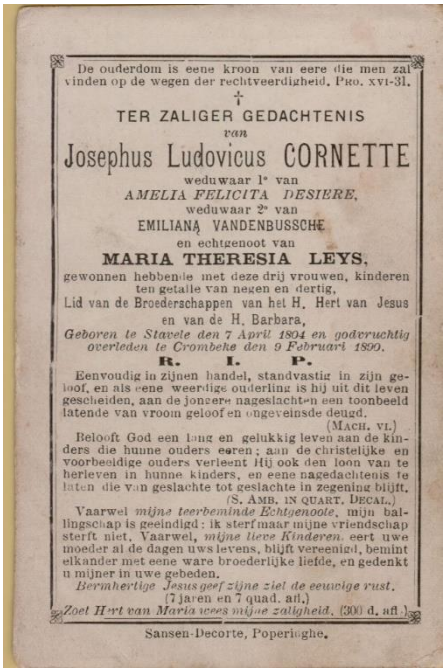
Joseph Cornette was landbouwer in Krombeke. Het minste wat we kunnen zeggen, is dat hij erg 'productief' was. Dit werd in 1872 gevierd met een feest op het domein, waar Joseph Cornette intussen toe was aan zijn derde huwelijk.

Eerst gaan we na of de gegevens die vermeld staan op de herinnering, ook te achterhalen zijn in primaire of secundaire genealogische bronnen. Laten we beginnen met de gezinssamenstelling(en).

Het overlijden van Joseph Cornette wordt onmiddellijk gevonden via **www.vrijwilligersrab.be**. Het overlijden was **in Krombeke op 9 februari 1890**. De overlijdensakte wordt gedownload, bv. via **familysearch**: https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33SQ-GPD8-9SMK?i=426&cc=2139860
Uit de overlijdensakte kennen we de ouders van Joseph en zijn geboorte.

Dan wordt zijn geboorteakte gedownload, ditmaal niet via familysearch, maar nu eens via het **rijksarchief**: https://genealogie.arch.be/513/513_9999_999_1166780_000/0_0290
Hij werd geboren **in Stavele op 7 april 1804** [Republikeinse datum: 17 Germinal XII] als **Louis Joseph Barnabae Cornette**, zoon van Louis François en Catharine Constance Vrammout. Hij is dus door het leven gegaan met zijn tweede voornaam Joseph.
Voor de omzetting van de republikeinse datum naar onze gregoriaanse tijdrekening kan je bv. deze link gebruiken: **https://www.gentools.be/repkalender.htm**

We vonden het bidprentje van Joseph Cornette, dat opgemaakt werd in beide landstalen:

De ouderdom is eene kroon van eere die men zal vinden op de wegen der rechtveerdigheid. Pro. xvi-31.

†

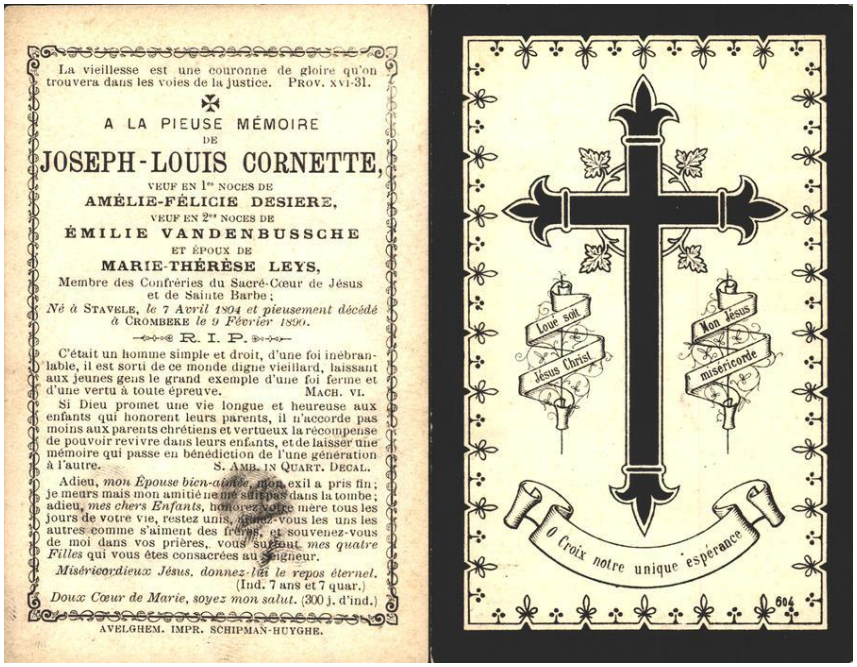
TER ZALIGER GEDACHTENIS
van
Josephus Ludovicus CORNETTE
weduwaar 1e van
AMELIA FELICITA DESIERE,
weduwaar 2e van
EMILIANA VANDENBUSSCHE
en echtgenoot van
MARIA THERESIA LEYS,
gewonnen hebbende met deze drij vrouwen, kinderen ten getalle van negen en dertig,
Lid van de Broederschappen van het H. Hert van Jesus en van de H. Barbara,
Geboren te Stavele den 7 April 1804 en godvruchtig overleden te Crombeke den 9 Februari 1890.
R. I. P.

Eenvoudig in zijnen handel, standvastig in zijn geloof, en als eene weerdige ouderling is hij uit dit leven gescheiden, aan de jongere nageslachten een toonbeeld latende van vroom geloof en ongeveinsde deugd.
(Mach. vi.)

Belooft God een lang en gelukkig leven aan de kinders die hunne ouders eeren; aan de christelijke en voorbeeldige ouders verleent Hij ook den loon van te herleven in hunne kinders, en eene nagedachtenis te laten die van geslachte tot geslachte in zegening blijft.
(S. Amb. in Quart. Decal.)

Vaarwel *mijne teerbeminde Echtgenoote*, mijn ballingschap is geeindigd: ik sterf maar mijne vriendschap sterft niet. Vaarwel, *mijne lieve Kinderen*, eert uwe moeder al de dagen uws levens, blijft vereenigd, bemint elkander met eene ware broederlijke liefde, en gedenkt u mijner in uwe gebeden.
Barmhertige Jesus geef zijne ziel de eeuwige rust.
(7 jaren en 7 quad. aft.)
Zoet Hert van Maria wees mijne zaligheid. (300 d. aft.)

Sansen-Decorte, Poperieghe.

La vieillesse est une couronne de gloire qu'on trouvera dans les voies de la justice. Prov. xvi-31.

✠

A LA PIEUSE MÉMOIRE
DE
JOSEPH-LOUIS CORNETTE,
VEUF EN 1ES NOCES DE
AMÉLIE-FÉLICIE DESIERE,
VEUF EN 2ES NOCES DE
ÉMILIE VANDENBUSSCHE
ET ÉPOUX DE
MARIE-THÉRÈSE LEYS,
Membre des Confréries du Sacré-Cœur de Jésus et de Sainte Barbe;
Né à Stavele, *le 7 Avril 1804 et pieusement décédé à* Crombeke *le 9 Février 1890.*
R. I. P.

C'était un homme simple et droit, d'une foi inébranlable, il est sorti de ce monde digne vieillard, laissant aux jeunes gens le grand exemple d'une foi ferme et d'une vertu à toute épreuve. Mach. vi.

Si Dieu promet une vie longue et heureuse aux enfants qui honorent leurs parents, il n'accorde pas moins aux parents chrétiens et vertueux la récompense de pouvoir revivre dans leurs enfants, et de laisser une mémoire qui passe en bénédiction de l'une génération à l'autre. S. Amb. in Quart. Decal.

Adieu, *mon Épouse bien-aimée*, mon exil a pris fin; je meurs mais mon amitié ne me suit pas dans la tombe; adieu, *mes chers Enfants*, honorez votre mère tous les jours de votre vie, restez unis, aimez-vous les uns les autres comme s'aiment des frères, et souvenez-vous de moi dans vos prières, vous surtout, *mes quatre Filles* qui vous êtes consacrées au Seigneur.
Miséricordieux Jésus, donnez-lui le repos éternel.
(Ind. 7 ans et 7 quar.)
Doux Cœur de Marie, soyez mon salut. (300 j. d'ind.)

AVELGHEM. IMPR. SCHIPMAN-HUYGHE.

FÊTE DU 15 JUILLET 1872.

NOMS ET PRÉNOMS

des 3 Femmes, des 35 Enfants, des 3 Gendres, des 3 belles-Filles et des 37 petits-Enfants de

JOSEPH CORNETTE

DE CROMBEKE, (Arrondissement d'Ypres)

FAMILLE DE 82 PERSONNES

Ire Femme Amélie Deseure.

1. ARSÈNE, née à Proven le 20 Mai 1829, épouse de JEAN PORTIER ; de ce mariage sont nés 1° Emile, 17 ans ; 2° Léonie, 13 » ; 3° Jules, 12 » ; 4° Henri, 10 » et 7 enfants décédés
2. EDOUARD, né à Proven le 16 Octobre 1830, époux de MARIE COPPINS ; de ce mariage sont nés 1° Jules, 7 ans ; 2° Emile, 4 » ; 3° Jerôme, 3 » ; 4° Gustave, 1 » et 3 enfants décédés
3. EDMOMD, né à Proven le 19 Novembre 1831. — Décédé.
4. FREDERIC, né à Proven le 19 Mars 1833, époux de JEANNE AMELOOD ; de ce mariage sont nés Henri, 1 an et 2 enfants décédés.
5. LÉONIE, née à Proven le 31 Mars 1834, épouse de BENOIT DE BYSER ; de ce mariage sont nés 1° Jules, 13 ans ; 2° Elodie, 11 » ; 3° Henri, 9 » ; 4° Emma, 6 » et 3 enfants décédés
6. AUGUSTE, né à Proven le 26 Juin 1835. — Décédé.
7. NATHALIE, née à Proven le 21 Avril 1836. — Décédée.
8. DÉSIRÉ, né à Proven le 26 Juin 1837, époux de NATHALIE MAZEREEL ; de ce mariage sont nés 1° Stéphanie 10 ans ; 2° Léonie, 9 » ; 3° Emile, 6 » ; 4° Gustave, 4 » ; 5° Emma, 2 » ; 6° Elisa, 1 » et 1 enfant décédé
9. PAUL,
10. CLÉMENT, } nés à Proven le 7 Juillet 1838. — Décédés.
11. JÉROME, né à Proven le 22 Mars 1839. — Décédé.

IIe Femme Emilie Vandenbussche

12. ACHILLE, né à Proven le 30 Juin 1840. — Décédé.
13. CAMILLE, né à Proven le 27 Octobre 1844. — Décédé.
14. GUSTAVE, né à Proven le 5 Septembre 1845. — Décédé.
15. JULES, né à Proven le 5 Septembre 1846.
16. PHARAILDE, née à Stavele le 22 Janvier 1847, épouse de E. LELIEUR de ce mariage sont nés 1° Léonie, 7 ans ; 2° Emma, 1 »
17. EDMOND, né à Stavele le 4 Avril 1848. — Décédé.
18. PIERRE, né à Stavele le 7 Octobre 1850. — Décédé.
19. SILVIE, née à Stavele le 29 Septembre 1851.
20. ARSÈNE, né à Stavele le 10 Octobre 1852. — Décédé.
21. BENJAMIN, né à Stavele le 12 Janvier 1854. — Décédé.

IIIe Femme Marie Leys

22. VIRGINIE, née à Crombeke le 30 Août 1855.
23. JULIE,
24. EMILIE, } nées à Crombeke le 16 Octobre 1856.
25. STEPHANIE, née à Crombeke le 20 Août 1857. — Décédée.
26. THÉOPHILE, né à Crombeke le 6 Décembre 1858. — Décédé.
27. HENRI, né à Crombeke le 18 Décembre 1859.
28. MATHILDE, née à Crombeke le 7 Avril 1861.
29. LUCIE, née à Crombeke le 17 Avril 1862. — Décédé.
30. PIERRE, né à Crombeke le 1 Mars 1863.
31. JEROME, né à Crombeke le 24 Novembre 1864.
32. CÉCILE, née à Crombeke le 24 Février 1866.
33. MARIA, née à Crombeke le 8 Septembre 1868. — Décédée.
34. LUCIE, née à Crombeke le 23 Mars 1869.
35. WERNER, né à Crombeke le 24 Octobre 1871.
36.
37.

JOSEPH CORNETTE :

3 femmes
35 enfants
- de la première 11 enfants (garçons 8 / filles 3) → en vie 5 (3 garçons / 2 filles) ; décédés 6 (5 garçons / 1 fille) → 11
- de la seconde 10 enfants (garçons 8 / filles 2) → garçons 21 / filles 14 → en vie 3 (1 garçon / 2 filles) ; décédé 7 (7 garçons) → 10
- de la troisième 14 enfants (garçons 5 / filles 9) → en vie 10 (4 garçons / 6 filles) ; décédés 4 (1 garçon / 3 filles) → 14

enfants vivants 48 (garçons 8 / filles 10)
enfants décédés 47 (garçons 13 / filles 4)

35 35 35 35 35 35 35 35

Enfants mariés 6 (garçons 3 / filles 3)
Petits enfants 37 (garçons 19 / filles 18)
- en vie 21 (garçons 12 / filles 9)
- décédés 16 (garçons 7 / filles 9)

37 37 37

RÉSUMÉ :

		en vie	décédés
Le Père	1	1	
Femmes	3	1	2
Enfants	35	18	17
Gendres	3	3	
Belles-Filles	3	3	
Petits-Enfants	37	21	16
		47	35
Total	82	82	

Souvenir du diner de 110 Couverts offert à la famille CORNETTE, &...
par Monsieur Ferdinand de Stuers et Madame Cécile vanden Peerenboom.

In de overlijdensakte valt meteen op dat zijn eerste echtgenote 'Desiere' heet, en niet Deseure zoals vermeld. Het overlijden wordt aangegeven door Henri Rene Cornelius Cornette, 30 jaar, landbouwer en Julius Cornelius Cornette, 44 jaar, renteniers, allebei zonen van de overledene. Het huis waarin Joseph overlijdt, bevindt zich in sector A, nr. 88.

Hij huwt dus een eerste keer met Amelie Desiere. Opnieuw is hier de site van vrijwilligersrab erg interessant. In Stavele vinden we het huwelijk op 26 augustus 1828 van Josephus Ludovicus Cornette met Desiere Amelia Felicita op blz. 15, maar geen directe link naar de scan van de akte. Als we toch klikken op het icoon van Familysearch komen we op de tafels terecht en scan 203/204 brengt ons bij de huwelijksakte.
Volgens deze huwelijksakte is de bruidegom geboren op 7 april 1804 [Republikeinse datum: 17 Germinal XII] en is zijn bruid Amelia Felicita Desiere 28 jaar en geboren te Stavele op 5 juli 1800 [Republikeinse datum: 16 Messidor VIII]. De vader van de bruid (Antonius Carolus Longinus) is niet aanwezig op het huwelijk, wegens ziekte, maar geeft zijn toestemming via een akte opgemaakt door notaris Thomas Criem te Roesbrugge. De moeder, Anna Constantia Lahaye, is wel aanwezig. Twee broers van de bruid, nl. Carolus en Seraphinus, zijn getuigen.

KINDEREN UIT HET 1STE HUWELIJK VAN JOSEPH CORNETTE TE PROVEN.

1. **Arsenia Rosalia Cornette** wordt geboren te Proven op 20 mei 1829 (akte nr. 42, scan 685).
   Zij huwt in Roesbrugge-Haringe op 5 juli 1854 met weduwnaar Philippus Portier (akte nr. 52, scan 100).
   Zij overlijdt te Roesbrugge-Haringe op 9 januari 1904 op de leeftijd van 74 jaar (akte nr. 1, scan 62).

2. **Eduardus Augustinus Cornette** wordt geboren in Proven op 16 oktober 1830. Getuigen bij de geboorteaangifte zijn Seraphinus Desiere, hoefsmid, 25 jaar en Ludovicus Cornette, 66 jaar, landsman te Stavele. In deze geboorteakte wordt de moeder Amelia Justina genoemd.
   Eduardus huwt te Krombeke op 6 januari 1864 met Sophie Amilia Coppens (akte nr. 1, scan 575).
   Het gezin wijkt uit via Elverdinge (waar moeder Sophia o.a. bevalt van een zoon Emiel) naar Beerst waar eerst de vrouw overlijdt op 23 juli 1882 en nadien de echtgenoot op 28 januari 1884 (akte nr. 7, scan 76).

3. **Edmundus Fredericus Cornette** wordt geboren te Proven op 16 november 1831 (akte nr. 103, scan 786). Enkel vrijwilligersrab vermeldt een overlijdensdatum (Proven 25 september 1839). Dit wordt overgenomen door "zoeken naar personen", maar zonder vermelding van aktenummer of ouders. Edmundus Fredericus zou dus ongeveer acht jaar geworden zijn. Op deze datum is geen akte van overlijden te vinden in de B.S. van Proven.

4. **Fredericus Amandus Cornelis Cornette** wordt geboren te Proven op 19 maart 1833 volgens akte nr. 34. Getuige is Carolus Cornette, 23 jaar, paardensmid te Stavele. Fredericus huwt een eerste keer te Oostvleteren op 20 okt. 1968 met Juliana Sophie Ameloot volgens akte nr. 99.
   Zij sterft op 20 juli 1872 te Oostvleteren volgens akte nr. 68, enkele dagen na de geboorte van haar zoon Amatus Renatus Cornelis Cornette.

†

Bid voor de Ziel
van
EDUARD CORNETTE,
weduwaar van
SOPHIA COPPENS.

geboren te PROVEN *den* 16 *October* 1830
en overleden te BEERST *den* 28 *Januari* 1884.

Niemand is prijsweerdiger dan diegene wier lof uit iedereens mond vloeit. En weerdig is hij in het geheugen der menschen te leven, deze die is gaan deel nemen aan het geluk der engelen. H. MAX.

Hij was godvruchtig, voorzichtig, ootmoedig, eerbaar en matig, hij leidde een onberispelijk leven. HYM.

God die alles schikt is een Vader van oneindige wijsheid : Hij weet wat zijne kinderen nuttig is. H. BAS.

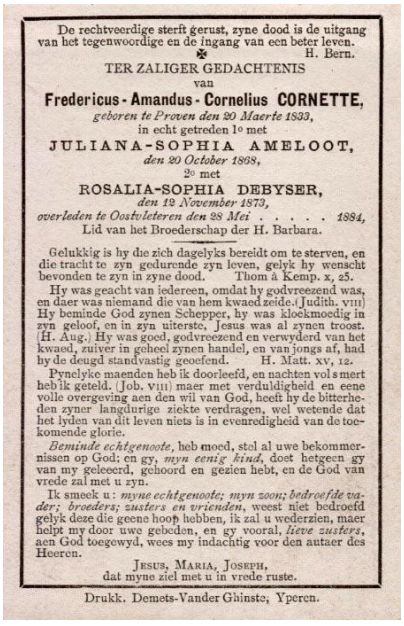
Gedenk, ô Heer, wat er ons is voorgevallen : wij zijn weezen geworden, verdwenen is de vreugde van ons hert; onze gezangen zijn in rouwliederen veranderd... De kroon is van ons hoofd gevallen ; daarom is ons hert met droefheid vervuld ; onze oogen zijn verduisterd door onze tranen. LAM. JEREM. V.

Lieve Kinderen, bemint elkander met eene teedere en ware liefde ; zijt altijd vereenigd door de zelfde gevoelens, en hebt zorge van het goed te doen. AD ROM. XII. 10.

Jesus, zachtmoedig en ootmoedig van Hert, maak mijn hert gelijkvormig aan het Uwe.
300 dag. afl.

R. I. P.

Dixmude. — Drukkerij H. Vion.

De rechtveerdige sterft gerust, zyne dood is de uitgang van het tegenwoordige en de ingang van een beter leven.
H. Bern.

TER ZALIGER GEDACHTENIS
van
Fredericus - Amandus - Cornelius CORNETTE,
geboren te Proven den 20 Maerte 1833,
in echt getreden 1° met
JULIANA-SOPHIA AMELOOT,
den 20 October 1868,
2° met
ROSALIA-SOPHIA DEBYSER,
den 12 November 1873,
overleden te Oostvleteren den 28 Mei 1884,
Lid van het Broederschap der H. Barbara.

Gelukkig is hy die zich dagelyks bereidt om te sterven, en die tracht te zyn gedurende zyn leven, gelyk hy wenscht bevonden te zyn in zyne dood. Thom à Kemp. x, 23.

Hy was geacht van iedereen, omdat hy godvreezend was, en daer was niemand die van hem kwaed zeide.(Judith. VIII) Hy beminde God zynen Schepper, hy was kloekmoedig in zyn geloof, en in zyn uiterste, Jesus was al zynen troost. (H. Aug.) Hy was goed, godvreezend en verwyderd van het kwaed, zuiver in geheel zynen handel, en van jongs af, had hy de deugd standvastig gevoefend. H. Matt. XV, 12.

Pynelyke maenden heb ik doorleefd, en nachten vol smert heb ik geteld. (Job. VIII) maer met verduldigheid en eene volle overgeving aen den wil van God, heeft hy de bitterheden zyner langdurige ziekte verdragen, wel wetende dat het lyden van dit leven niets is in evenredigheid van de toekomende glorie.

Beminde echtgenoote, heb moed, stel al uwe bekommernissen op God; en gy, *myn eenig kind,* doet hetgeen gy van my geleerd, gehoord en gezien hebt, en de God van vrede zal met u zyn.

Ik smeek u: *myne echtgenoote; myn zoon; bedroefde vader; broeders; zusters en vrienden,* weest niet bedroefd gelyk deze die geene hoop hebben, ik zal u wederzien, maer helpt my door uwe gebeden, en gy vooral, *lieve zusters,* aen God toegewyd, wees my indachtig voor den autaer des Heeren.

JESUS, MARIA, JOSEPH,
dat myne ziel met u in vrede ruste.

Drukk. Demets-Vander Ghinste, Yperen.

Fredericus hertrouwt te Oostvleteren op 12 november 1873 met Rosalia Sophia Debyser volgens akte 98. Getuige bij dit huwelijk is Eduardus Cornette, 43 jaar, broer van de bruidegom en wonende te Elverdinge.
Fredericus overlijdt te Oostvleteren op 28 mei 1884 volgens akte nr. 50, scan nr. 428. Hij werd 51 jaar.

Wij hebben haar bemind, verlaten wij haar niet tot dat wij haar door onze gebeden binnen geleid hebben in het huis des Heeren. H. Amb.

†

Ter Zaliger Gedachtenis van

LEONIE-FIDELIA-CORNELIA

CORNETTE

WEDUWE VAN

Benedictus-Amandus DEBYSER

Geboren te PROVEN den 31 Maart 1834 en te OOSTVLETEREN overleden den 6 December 1892.

Lid der Broederschappen van het H. Hert van Jesus, 't H. Sacrament, den H. Kruisweg, den H. Rozenkrans en de H. Barbara.

Die godvreezende vrouw bewandelde standvastiglijk den weg der deugd, zonder ijdele pracht en zonder menschelijk opzicht. De rechtschapenheid harer ziel en hare groote voorzichtigheid hebben haar de achting en de liefde verworven van allen die haar gekend hebben.

Zij stond op vóór den dagraad om hare huiszaken te bezorgen; zij wierd niet moedeloos bij het zien harer menigvuldige bezigheden, maar omgorde haar met sterkte en kloekmoedigheid. Zij hield haar alleen bezig met hare eigene zaken, en volbracht al hare plichten getrouwiglijk.

Zij heeft de dood traagzaam zien naderen.... nogthans zij vreesde de dood niet, omdat zij God, die haar oordeelen moet, altijd bemind heeft.

Lieve Kinderen, gij die mij in mijne lastige en pijnelijke ziekte, zoo vele blijken van uwe overgroote liefde hebt gegeven, blijft mij beminnen met voor mij te bidden en met in het werk te stellen de lessen die ik u heb gegeven, opdat ik u eens moge wederzien in den Hemel en dan zullen onze herten voor altijd verblijd zijn.

Jesus, Maria, Jozef, dat hare ziel met U in vrede ruste.

100 dagen aflaat.

L00. — Drukkerij van Ghyssaert-Delbeke.

5. **Leonilda Cornelia Fidelia Cornette** wordt geboren te Proven op 31 maart 1834 volgens akte nr. 28, scan 16. Getuige bij de aangifte van geboorte is Pieter Cornette, 25 jaar, landbouwer te Stavele. Zij huwt te Stavele op 10 januari 1859 met Amandus Benedictus Godefridus Debyser volgens akte 2, scan 282 en 283. Leonilda overlijdt te Oostvleteren op 6 december 1892 op de leeftijd van 58 jaar volgens akte nr. 96 die we echter niet digitaal kunnen raadplegen. We moeten ons behelpen met de tienjarige tafels. Leonilde wordt hier vermeld als veuve de Debyser Amand Benoit Godefroid.

6. **August(e)(a) Cornette** zou geboren zijn op 26 juni 1835, maar is niet terug te vinden in de akten van geboorte, noch in de tienjaarlijkse tafels.

7. **Nathalie Rosalie Cornelia Cornette** werd geboren te Proven op 21 april 1836 volgens akte nr. 33, scan 102/103. Zij overleed op 23 augustus 1837 op de leeftijd van 1 jaar en vier maanden. Akte nr. 82, scan 153. Ze overleed in het huis van de ouders sectie A, “nevens de platse” Kerckhouck.

8. **Desiderius Cornelis Cornette** wordt geboren te Proven op 26 juni 1837 volgens akte nr. 67, scan 153.
Hij trad in het huwelijk te Oostvleteren op 14 april 1863 met Nathalie Sophie Mazereel volgens akte nr. 37, scan 647.
Desiderius overleed te Oostvleteren op 3 februari 1892 op de leeftijd van 54 jaar volgens het bidprentje hiernaast. Enkel de 10-jarige tafels zijn online te raadplegen. Daarin verwijst men naar akte nr. 9.
De exacte datum van overlijden kunnen we ook achterhalen uit de huwelijksakte van dochter Elisa Maria Cornelia x Jules Cornelis Gruwier te Oostvleteren in 1912 akte nr. 3, scan 21.

De loon van die God vreezen en in Hem gelooven, zal niet verijdeld worden.
Eccl. 2. 8

✙

Bid voor de Ziel van

Desiderius-Cornelis CORNETTE

ECHTGENOOT VAN

Nathalia-Sophia MAZEREEL

Geboren te PROVEN den 26 Juni 1837 en overleden te OOSTVLETEREN den 3 Februari 1892.

Zalig is de man die den weg der zondaars niet betreedt, die zijn behagen schept in de wet des Heeren; hij is als een boom die zijne vruchten op zijnen tijd zal geven.
Ps. 1. — 1. - 3.

Hij bedroefde hen niet noch knorde niet tegen God omdat hij geslegen was met kwellingen maar Hem dankende, bleef hij kloekmoedig in de vrees des Heeren.
Tob. 11. 15.

Ook stierf hij met een volkomen betrouwen op God die gezeid heeft: « Wilt gij het eeuwig leven bekomen, onderhoudt mijne geboden. »

Beminde Echtgenoote, vaarwel en bid voor mij. En gij, **mijne Kinderen**, weest indachtig dat ik noch dag noch nacht opgehouden heb u te vermanen. Bewaart dan de bevelen van uwen vader en laat de wet uwer moeder niet varen. Prov. VI. 20.

Barmhertige Jesus, geef hem de eeuwige ruste.

7 jaren afl.

L00. — Drukkerij van Ghyssaert-Delbeke.

9. **Paul Cornette** zou geboren zijn te Proven op 7 juli 1838, samen met zijn tweelingbroer Clement, hierna:

10. **Clement Cornette**. Van beiden is echter niets terug te vinden in de akten van de burgerlijke stand.

11. Naamloos (**Jerome Cornette**) zou geboren zijn te Proven op 22 maart 1842 volgens geboorteakte 32, scan 370. De naam is misschien toegekend bij de eventuele doop, maar van de parochieregisters van Proven is niets overgebleven voor deze periode. Volgens de volgende akte 33, scan 370 is de moeder Amelia Virginie Desiere op dezelfde dag in het kraambed overleden. Hier wordt nog eens het adres (sectie Kerkhoek) vermeld.

KINDEREN UIT HET 2DE HUWELIJK TE PROVEN, STAVELE EN KROMBEKE.

Op 20 juli 1842 huwt Joseph Cornette te Proven met Emiliana Rosalia Vandenbussche (akte 66, scan 380). Hij is 38 jaar oud, zij 28. Emiliana Rosalia is geboren te Proven op 3 maart 1814 volgens akte blz. 7, scan 714. Zij is de dochter van Pierre Cornil en Jeanne Therèse Roussez. Joseph Cornette hertrouwt dus binnen de 4 maand na het overlijden van zijn vorige echtgenote. Niet te verwonderen als je beseft dat zijn nog levende kinderen tussen de 13 en de 5 jaar oud zijn.

1. **Achilles Eduardus Cornelis Cornette** wordt geboren te Proven op 30 juni 1843 (akte 49, scan 424). De herinnering vermeldt als geboortejaar 1840, maar dat zou twee jaar voor het huwelijk zijn, terwijl de vorige echtgenote van Joseph nog leeft!!! Getuige bij de geboorteaangifte is Seraphinus Vandenbussche, landsmanszoon, 28 jaar. Achilles is erg vlug overleden. Dat halen we uit de akte van overlijden van 28 augustus 1843. De leeftijd van het kind wordt vermeld als zijnde 27 dagen maar eigenlijk heeft het kind 1 maand en 27 dagen geleefd. Akte nr. 61, scan 427, Opnieuw wordt hier het adres vermeld: sectie Kerkhoek.

2. Naamloos (**Camille Cornette**). Op 6 oktober 1844 wordt te Proven aangifte gedaan van de geboorte (en overlijden) van een doodgeboren kind van het mannelijk geslacht. Akte 89, scan 483. Op de herinnering krijgt het kind toch een naam, nl. Camille.

3. **Julius Cornelius Cornette**. Op 5 september 1845 wordt te Proven een tweeling geboren waarvan de eerste volgens akte 66, scan 259 levensvatbaar is. Julius Cornelius zal een eerste keer huwen te Krombeke op 10 oktober 1883 met Stephania Pharailde Ellebo. Dit kunnen we natrekken in akte 66, scan 407 en 408. Omdat de ouders van Stephanie op het ogenblik van het huwelijk reeds overleden zijn, worden de grootouder aan beide zijden eveneens vermeld. Dit laatste geeft meteen een extra generatie in haar stamboom. Stephanie overlijdt te Krombeke op 14 juni 1900. Akte nr. 16, scan 21. Zij was 69 jaar oud. Bij het overlijden woont zij en haar echtgenoot in de Provenstraat 41 te Krombeke.

   Julius huwt een tweede maal in Krombeke op 21 november 1900 met Sylvie Vanlerberghe, akte 6, scan 15. Getuigen bij dit huwelijk zijn Petrus Cornette, 36 jaar, smid te Leysele en broer van de bruidegom en ook nog twee schoonbroers nl. Eduard Lelieur, 72 jaar, wonende te Boezinge en Seraphin Decae, 52 jaar , wonende te Pollinkhove. Sylvie Vanlerberghe was weduwe van Henri René Cornette die hier verder nog aan bod komt. Jules zou overlijden in 1930 te Stavele, zij in 1938 te Pollinkhove. Opmerkelijk is dat op het rouwprentje van Sylvie haar tweede echtgenoot niet vermeld wordt. Was het omdat ze samen geen kinderen hadden, of was er een haar in de boter?

De deur des Hemels zal opengaan voor dezen die hun betrouwen op Maria stellen.

† Ter Zaliger Gedachtenis
van Heer
Jules CORNETTE
Weduwnaar van Vrouw **Stephanie Elleboo,**
Echtgenoot van Vrouw **Sylvie Vanlerberghe,**
geboren te Proven, den 12 September 1845 en godvruchtig overleden te Stavele, den 9 Juni 1930, versterkt door de H. Gerechten.
Lid van al de bestaande genootschappen der parochie.

De krachten hem ontbrekende stierf hij in eenen gelukkigen ouderdom en in gevorderde jaren.

Deze man was een christen van den ouden stempel, bezield met een levendig geloof en eene teedere godsvrucht tot de Moeder Gods.

Hoe dikwijls heeft hij Maria niet bezocht en vereerd in de kapel van O. L. Vr. van Lourdes! Hoevele gebeden heeft hij er niet gestort en hoevele liefde heeft hij er aan zijne Moeder niet bewezen!

Ook mogen wij verhopen dat de allerheiligste Maagd haren stervenden dienaar in zijn laatste uur zal bijgestaan hebben en hem aan haren allerliefsten Zoon zal aangeboden hebben.

Het einde van dit vergankelijk leven heeft hij met bedaardheid en onderwerping aan Gods wil zien naderen: zulks is eene kostbare genade voor den stervende en een groote troost voor deze die overblijven.

Beminde Echtgenoote, lange jaren hebben wij te zamen gelukkig geweest, vele hebt gij voor mij gedaan, gij hebt mij met liefde in mijnen ouden dag en in mijne vele kwellingen bijgestaan; ik dank er u om, en zal u hierboven indachtig zijn, vaarwel dus en tot wederziens.

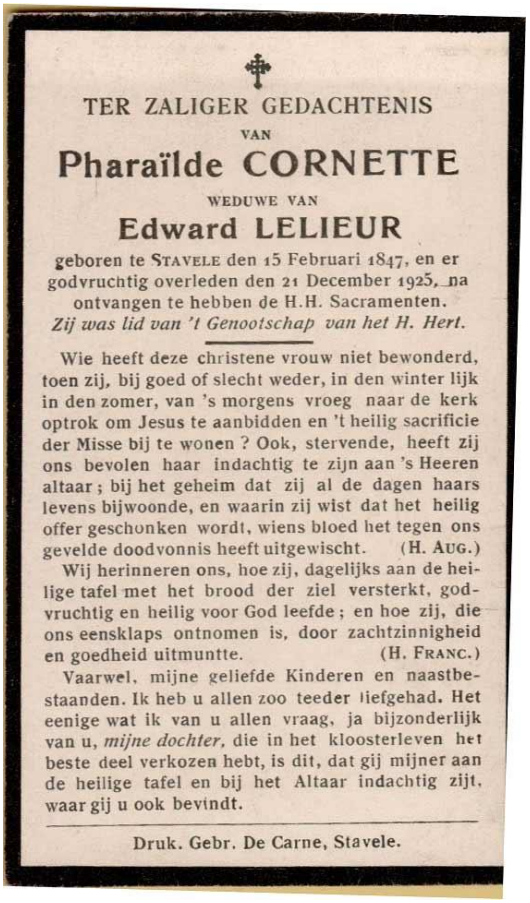
Beminde Kinders en Kleinkinders en gij allen mijne familieleden, vaartwel en luistert naar mijne laatste woorden: staat vast in uw geloof, dient den Heer getrouwelijk en bemint malkander; dit zal uwe vreugde uitmaken op aarde en uw eeuwig geluk hiernamaals.

Weest mij allen ook in uwe gebeden indachtig.

Mijn Jesus bermhertigheid. (100 d. afl.)

4. Naamloos (**Gustaaf Cornette**) wordt doodgeboren als tweelingbroer van Julius op 5 september 1845 te Proven volgens akte 67, scan 259.

5. **Pharailde Philomene Cornette** wordt geboren te Stavele op **22 januari 1847** volgens akte nr. 3, scan 823.
Van de parochie Stavele zijn nog parochieregisters bewaard uit deze periode. Dank zij Joeri Stekelorum, voorzitter van Familiekunde Vlaanderen regio Westkust, kon ik deze inkijken zonder de verplaatsing te moeten maken. Volgens deze doopakte zou Pharailde pas geboren zijn op **24 januari 1847**.
De verwarring wordt compleet wanneer haar bidprentje een geboortedatum van **15 februari 1847** vermeldt.
Pharailde trad te Krombeke op 14 oktober 1868 in het huwelijk met Eduardus Augustus Lelieur. Akte nr. 58, scan 712. Getuigen zijn o.a. Benoit Lelieur, 31 jaar uit Pollinkhove en Desire Cornette, 31 jaar uit Oostvleteren, broers van het echtpaar.
Pharailde sterft te Stavele op 21 december 1925 op de leeftijd van 78 jaar.
Eduardus Lelieur was eerder overleden te Boezinge op 17 januari 1911. (akte nr. 3, scan 47).

TER ZALIGER GEDACHTENIS
VAN
Pharaïlde CORNETTE
WEDUWE VAN
Edward LELIEUR
geboren te STAVELE den 15 Februari 1847, en er godvruchtig overleden den 21 December 1925, na ontvangen te hebben de H.H. Sacramenten.
Zij was lid van 't Genootschap van het H. Hert.

Wie heeft deze christene vrouw niet bewonderd, toen zij, bij goed of slecht weder, in den winter lijk in den zomer, van 's morgens vroeg naar de kerk optrok om Jesus te aanbidden en 't heilig sacrificie der Misse bij te wonen ? Ook, stervende, heeft zij ons bevolen haar indachtig te zijn aan 's Heeren altaar ; bij het geheim dat zij al de dagen haars levens bijwoonde, en waarin zij wist dat het heilig offer geschonken wordt, wiens bloed het tegen ons gevelde doodvonnis heeft uitgewischt. (H. AUG.)
Wij herinneren ons, hoe zij, dagelijks aan de heilige tafel met het brood der ziel versterkt, godvruchtig en heilig voor God leefde ; en hoe zij, die ons eensklaps ontnomen is, door zachtzinnigheid en goedheid uitmuntte. (H. FRANC.)
Vaarwel, mijne geliefde Kinderen en naastbestaanden. Ik heb u allen zoo teeder liefgehad. Het eenige wat ik van u allen vraag, ja bijzonderlijk van u, *mijne dochter*, die in het kloosterleven het beste deel verkozen hebt, is dit, dat gij mijner aan de heilige tafel en bij het Altaar indachtig zijt, waar gij u ook bevindt.

Druk. Gebr. De Carne, Stavele.

6. **Edmondus Cornelius Cornette** wordt geboren te Stavele op 4 april 1848 volgens akte 27, scan 854. Ook van hem bestaat een doopakte. De doopheffers zijn Fredericus Cornelius Cornette en Sophia Fidelia Ghesquiere. De peter is vermoedelijk een halfbroer van de dopeling.
Hij sterft te Krombeke op 17 mei 1852 als Augustus Edmondus, oud 3 jaar volgens akte nr. 26, scan 204.

7. **Petrus Edmondus Cornette** wordt geboren in Krombeke op 17 oktober 1850 volgens akte nr. 46, scan 150. Hij overlijdt te Krombeke op 18 november 1850, nauwelijks 1 maand en 10 dagen oud volgens akte 56, scan 153.

8. **Sylvie Virginie Cornelia Cornette** geboren te Krombeke op 24 juni 1851. Akte 39, scan 181. Volgens haar rouwprentje wordt zij geboren op 29 september 1851. Sylvie huwt te Krombeke op 24 juni 1874 met Seraphinus Vincentius Decae uit Pollinkhove. (akte 33, scan 210). Zij overlijdt te Pollinckhove op 28 november 1904 volgens het rouwprentje. Volgens de overlijdensakte moet dit de 29ste november zijn. (akte 25, scan 43). De aangever Seraphinus Decae is wel degelijk de echtgenoot en niet de vader.

BID GOD TOT LAVENIS DER ZIEL
VAN
SYLVIE CORNETTE,
ECHTGENOOTE van
SERAPHINUS DECAE,
Geboren te CROMBEKE den 29 September 1851 en overleden te POLLINCHOVE den 28 November 1904.

Ach! gelooft mij : op de uur der dood die niet zal wachten van te komen, zult gij gelukkig zijn indien gij uwe plicht hebt geplaatst voor het vermaak, Jesus Christus voor de wereld, uwe ziel voor uw lichaam, de eeuwigheid voor den tijd, H. Symphor.
Doet nu wat gij kunt, want gij weet niet wanneer gij sterven zult, gij weet ook niet wat u na de dood zal volgen. Th. a Kemp.
Heer, ik heb in de grootheid niet gewandeld noch iets betracht dat boven mij was.... Ik heb de vergadering der boozen gehaat en met de goddeloozen niet gezeteld. Ps. CXXX, 1. XXV, 5.
Heer, geef aan mijne kinderen een volmaakt hert opdat zij uwe geboden en uwe leering bewaren. I. Parael. 29.
Ik smeek u, bij onzen Heer Jesus Christus en bij de liefde van den H. Geest, dat gij mij de hulp uwer gebeden verleenet. Rom. XV, 30.
O Jesus, Maria, Joseph, laat mijne ziel bij u in vrede rusten. 100 d. afl.
Zoet Hert van Maria, wees mijne zaligheid. 300 d. afl.

LOO. — Drukk. van Wed. B. Ghyssaert-Delbeke.

9. **Arsene Cornette** geboren Krombeke 10 oktober 1852. Geen geboorteakte, geen overlijdensakte.

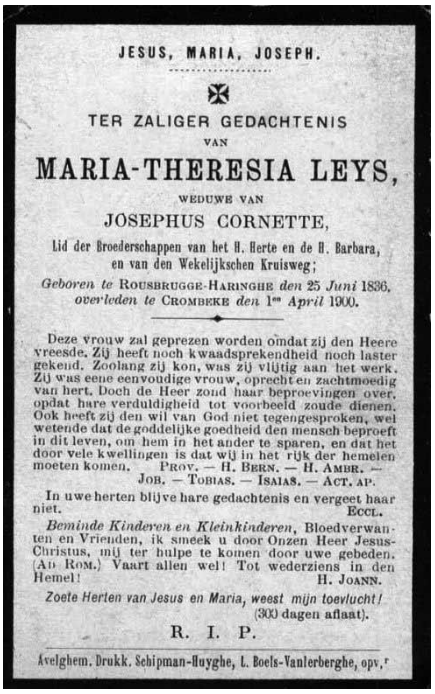
10. **Benjamin Cornette** geboren en overleden te Krombeke op 7 februari 1854. Aangifte van een levenloos kind van het mannelijk geslacht (akte nr. 9, scan 264).

- -

Vijf dagen na deze geboorte, namelijk op 11 februari 1854, overlijdt de moeder Emiliana Rosalia Vandenbussche te Krombeke op de leeftijd van 40 jaar (akte nr. 10, scan 264). Net als de eerste vrouw van Joseph, overlijdt dus ook zijn tweede vrouw in het kraambed.

Op 25 oktober 1854 huwt de **50-jarige** Joseph Cornette voor de derde keer, ditmaal met de **18-jarige** Maria Theresia Leys (akte nr. 53, scan 277 en 278). Zij is geboren te Roesbrugge-Haringe op 25 juni 1836 (akte nr. 78, scan 246). Zij is de dochter van Jacobus Nicodemus Leys en Anna Theresia Vandenbussche. Haar moeder overlijdt als ze pas een jaar oud is.

Maria Theresia Leys overlijdt op 1 april 1900 te Krombeke, 10 jaar na het overlijden van haar 32 jaar oudere man. De aangevers zijn Jules Cornette, 54 jaar, schoonzoon, rentenier. Eigenlijk wordt hier stiefzoon bedoeld. De tweede aangever is Seraphin Cornette, 72 jaar, werkman, gebuur. Maria Theresia Leys woont bij overlijden in de Stavelestraat 91 te Krombeke.

JESUS, MARIA, JOSEPH.

TER ZALIGER GEDACHTENIS
VAN
MARIA-THERESIA LEYS,
WEDUWE VAN
JOSEPHUS CORNETTE,

Lid der Broederschappen van het H. Herte en de H. Barbara, en van den Wekelijkschen Kruisweg;

Geboren te ROUSBRUGGE-HARINGHE *den 25 Juni* 1836, *overleden te* CROMBEKE *den 1ste April* 1900.

Deze vrouw zal geprezen worden omdat zij den Heere vreesde. Zij heeft noch kwaadsprekendheid noch laster gekend. Zoolang zij kon, was zij vlijtig aan het werk. Zij was eene eenvoudige vrouw, oprecht en zachtmoedig van hert. Doch de Heer zond haar beproevingen over, opdat hare verduldigheid tot voorbeeld zoude dienen. Ook heeft zij den wil van God niet tegengesproken, wel wetende dat de goddelijke goedheid den mensch beproeft in dit leven, om hem in het ander te sparen, en dat het door vele kwellingen is dat wij in het rijk der hemelen moeten komen. PROV. — H. BERN. — H. AMBR. — JOB. — TOBIAS. — ISAIAS. — ACT. AP.

In uwe herten blijve hare gedachtenis en vergeet haar niet. ECCL.

Beminde Kinderen en Kleinkinderen, Bloedverwanten en Vrienden, ik smeek u door Onzen Heer Jesus-Christus, mij ter hulpe te komen door uwe gebeden. (AD ROM.) Vaart allen wel! Tot wederziens in den Hemel! H. JOANN.

Zoete Herten van Jesus en Maria, weest mijn toevlucht!
(300 dagen aflaat).

R. I. P.

Avelghem. Drukk. Schipman-Huyghe, L. Boels-Vanlerberghe, opv.r

KINDEREN UIT HET 3DE HUWELIJK TE KROMBEKE.

1. **Virginia Barbara Cornette** wordt geboren te Krombeke op 30 augustus 1855 (akte 56, scan 312).

2. **Emilius Cornelius Cornette** wordt geboren samen met zijn tweelingzus op 13 oktober 1856 (akte 47, scan 345). Hij overlijdt als Emile Augustus te Krombeke op 23 juni 1857 (akte 24, scan 367). Het kind werd slechts 10 maanden oud.

3. **Juliana Cornelia Cornette** werd dus eveneens geboren op 13 oktober 1856 te Krombeke.

4. **Stephanie Cornette** wordt geboren te Krombeke op 20 augustus 1857.

5. **Theophile Augustin Cornette** wordt geboren te Krombeke op 6 december 1858 (akte nr. 65, scan 408).
   Hij overlijdt als Augustus Theophilus op 16 februari 1859 te Krombeke (akte 8, scan 423), twee en een halve maand oud.

6. **Henricus Renatus Cornelius Cornette** wordt geboren te Krombeke op 18 december 1859 (akte 58, scan 438).
   Hij huwt te Woumen op 21 november 1887 met Sylvie Vanlerberghe (°Woumen 30/01/1863).
   Henri overlijdt te Krombeke op 9 november 1899 op de leeftijd van 39 jaar. Op 21 november 1900 huwt Sylvie met haar schoonbroer Julius Cornelius Cornette (zie tweede huwelijk, kind n°3 hiervoor).

7. **Mathildis Rosalia Cornelia Cornette** wordt geboren te Krombeke op 7 april 1861 (akte 17, scan 487). Dit meisje zal op het familiefeest in 1872 een tekst voorlezen, dan 11 jaar oud. (zie verder)

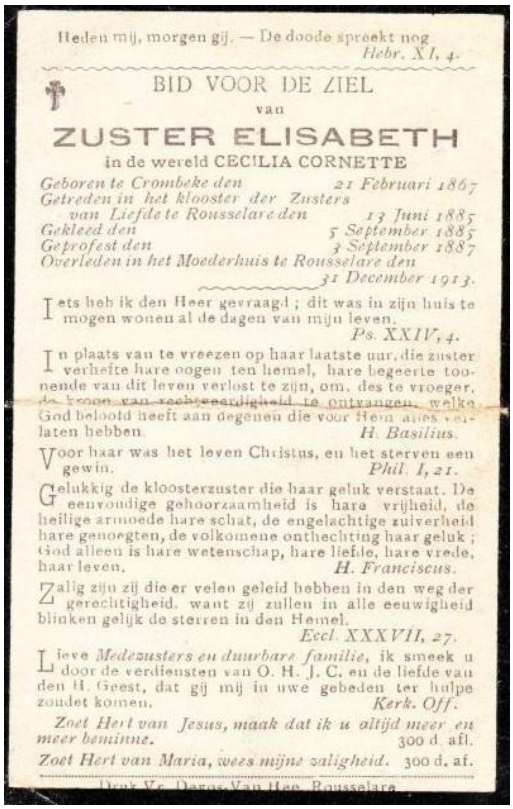

8. **Lucie Marie Cornelia Cornette** wordt geboren te Krombeke op 15 april 1862 (akte nr. 20, scan 517).
   Zij overlijdt te Krombeke op 15 maart 1865 op de leeftijd van 2 jaar en 11 maanden (akte nr. 10, scan 608).

9. **Petrus Cornelius Cornette** wordt geboren te Krombeke op 26 februari 1864 (akte nr. 12, scan 579). Hij huwt te Leisele op 30 januari 1895 met Maria Helena Ortensia Vandoorne. Ook hij las voor op het familiefeest in 1872, toen 9 jaar. (zie later).
   Hij overlijdt te De Panne op 22 februari 1943. Voorheen was hij smid te Leisele.

10. **Alphonse Jerome Cornil Cornette** wordt geboren te Krombeke op 24 november 1865 (akte 55, scan 620).

11. **Cecilia Ferdinanda Maria Cornette** wordt geboren te Krombeke op 19 februari 1867 (akte nr. 11, scan 665).
    Zij gaat door het leven als zuster Elisabeth bij de Zusters van Liefde te Roeselare. Zij overlijdt te Roeselare op 31 december 1913. Zij werd 46 jaar (akte nr. 583, scan 376).

Heden mij, morgen gij. — De doode spreekt nog
Hebr. XI, 4.

BID VOOR DE ZIEL
van
ZUSTER ELISABETH
in de wereld CECILIA CORNETTE

Geboren te Crombeke den *21 Februari 1867*
Getreden in het klooster der Zusters van Liefde te Rousselare den *13 Juni 1885*
Gekleed den *5 September 1885*
Geprofest den *3 September 1887*
Overleden in het Moederhuis te Rousselare den *31 December 1913.*

Iets heb ik den Heer gevraagd; dit was in zijn huis te mogen wonen al de dagen van mijn leven.
Ps. XXIV, 4.

In plaats van te vreezen op haar laatste uur, die zuster verheffe hare oogen ten hemel, hare begeerte toonende van dit leven verlost te zijn, om, des te vroeger, de kroon van zaligheid te ontvangen, welke God beloofd heeft aan degenen die voor Hem alles verlaten hebben. *H. Basilius.*

Voor haar was het leven Christus, en het sterven een gewin. *Phil. I, 21.*

Gelukkig de kloosterzuster die haar geluk verstaat. De eenvoudige gehoorzaamheid is hare vrijheid, de heilige armoede hare schat, de engelachtige zuiverheid hare genoegten, de volkomene onthechting haar geluk; God alleen is hare wetenschap, hare liefde, hare vrede, haar leven. *H. Franciscus.*

Zalig zijn zij die er velen geleid hebben in den weg der gerechtigheid, want zij zullen in alle eeuwigheid blinken gelijk de sterren in den Hemel.
Eccl. XXXVII, 27.

Lieve *Medezusters en duurbare familie*, ik smeek u door de verdiensten van O. H. J. C. en de liefde van den H. Geest, dat gij mij in uwe gebeden ter hulpe zoudet komen. *Kerk. Off.*

Zoet Hert van Jesus, maak dat ik u altijd meer en meer beminne. 300 d. afl.
Zoet Hert van Maria, wees mijne zaligheid. 300 d. af.

Druk Ve. Daens-Van Hee, Rousselare.

12. **Maria Cornette** wordt geboren te Krombeke op 1 september 1868 (akte nr. 56, scan 711). Zij overlijdt te Krombeke op 16 oktober 1868, 1 maand oud (akte nr. 59, scan 712).

13. **Lucia Maria Cornelia Cornette** wordt geboren te Krombeke op 23 maart 1870 (akte nr. 18, scan 769).

14. **Werner Ferdinand Marie Cornette** wordt geboren te Krombeke op 24 oktober 1871 (akte nr. 51, scan 140).
    Hij huwt op 12 april 1899 met Maria Louisa Sabbe (akte nr. 2, scan 13). Voor het huwelijk woonde Werner als bakkersgast in Rijsel. De getuigen zijn o.a. zijn drie broers Jules (53j., rentenier), Henri (39j., landbouwer) en Petrus (smid te Leisele). Hun kinderen worden geboren te Ieper.
    Daar overlijdt Werner op 17 november 1947.

15. **Gerardus Blasius Cornelius Cornette** wordt geboren te Krombeke op 3 februari 1876 (akte nr. 8, scan 241).
    Hij overlijdt twee weken later te Krombeke op 17 februari 1876 (akte nr. 10, scan 242).

16. **Felix Joannes Maria Joseph Cornette** wordt geboren te Krombeke op 6 november 1880 (akte nr. 62, scan 340). Hij overlijdt 3 maand later te Krombeke op 22 december 1880 (akte nr. 78, scan 345). Als plaats van overlijden wordt opgegeven: sectie A 86.

In de volgende aflevering betreden we moeilijker paden en leren we u, hoe te zoeken in de volkstellingen, bevolkingsregisters, kiezerslijsten en geschreven pers.

Wordt vervolgd

PROCESDOSSIERS VAN HET BRUGSE VRIJE (7)
RESPECT VOOR GEZAGSDRAGERS EN DE OPENBARE ORDE

Laurent Inghelbrecht

*Laurent Inghelbrecht inventariseert al meer dan 20 jaar - samen met Anne Marie Van Basselaere, Nicole Van Accolyen, Dirk Verhaeghe en de vzw Vrijwilligers van Oranje - de **burgerlijke** procesdossiers van het Brugse Vrije in het Rijksarchief van Brugge. In die tijd namen ze al meer dan 50.000 dossiers van de 107.000 door **[1]**. De eerste 6.000 zijn raadpleegbaar op vrijwilligersrab.be.*

In deze rubriek bespreekt hij telkens één dossier dat relevant is voor de tijdgeest.

**** Rijksarchief Brugge - INV 278 - Processen Brugse Vrije ****

In dit dossier nemen we u mee naar de jaren '1500 en laten we u proeven van de tijdgeest in de 16de eeuw. Dit doen we door enkele processen uit die periode helemaal te beschrijven. Meer bepaald gaat het om het respect voor de gezagsdragers uit die tijd.
In de volgende editie van Brugse Stam zullen we een vergelijkbaar dossier uit de 17de eeuw bespreken.

VOORAFGAANDELIJK

In het Ancien Régime kende Brugge twee soorten burgemeesters. De eerste was de **burgemeester van de commune**, die onder meer verantwoordelijk was voor de ordehandhaving in zijn kwartier. Aangezien er 3 kwartieren bestonden, waren er 3 burgemeesters van de commune.
De andere, en voornaamste, was de **burgemeester van de schepenen** en hoofd van het stadsbestuur. Hij werd bijgestaan door 12 schepenen.

De eerste soort burgemeester was ook gekend als eerste schepen van zijn kwartier. Net als de andere schepenen, trad hij op als **rechter**. De tweede trad in processen van het Brugse Vrije op als **openbaar aanklager** en dit bijna altijd samen met de **hoogbaljuw**. Opmerkelijk is dat uit de bewaarde procesbundels blijkt dat, wanneer ze samen zetelden, ze heel hard optraden als een lokale hoofdman aangevallen werd of als er publieke beroering was. M.a.w. de door hen aangestelde lokale besturen, in de eerste plaats de hoofmannen, werden heel belangrijk geacht en stevig ondersteund.

DE PROCESSEN

Uit 1528 bleven drie dergelijke zaken bewaard, getiteld:

> "*Heesch omme joncheere Lodewyc van Vlaendren, heere van Praet, van den Woestine, etcetera, bailliu van den stede van Brugghe ende van den lande van den Vryen met zynen toebehoorten, metsgaders joncheere Mathyas Laurin, heere van Watervliet, burchmeester van den commune van den voornomden lande, heesschers jeghens* x".

[1] De criminele processen van het Brugse Vrije zijn bewerkt door Geert Tavernier. Ook deze staan op vrijwilligersrab.be. De criminele processen van de stad Brugge zijn bewerkt door Paul Coghe en Jean Marie Bulthé in Brugse Stam.

Het **eerste proces** was tegen **Jan Jacopsuene Rycx**. Hij had onder meer ruzie gemaakt met Andries Wouters, maar erger nog, hij had zich niet respectvol gedragen tegenover **Jan Wadde**, de hoofdman van zijn woonplaats Zuienkerke. De burgemeester van de commune en de hoogbaljuw beschreven kort wat de verweerder had misdaan en merkten tegenover de schepenen-rechters op dat hij dronk en niet werkte. Tegen Jan Wadde op het kerkhof riep hij ondermeer: «*Kom van het kerkhof. Wees zo stout en presenteer mij het punt van uw pijcke*».

Zij eisten een bijzonder strenge lijfstraf: op het schavot vastgebonden te worden aan een staak en hem te geselen met de *scerpe roeden up u bloot lyf*. Verder een verbanning van 50 jaar uit het land en het graafschap Vlaanderen, met de doodstraf als hij eerder zou terugkeren. Dit alles als *exempele* voor anderen.

In het **tweede proces** traden ze op tegen **Cornelis Clayssuene**. Ook hij had kritiek geuit en zich agressief gedragen tegenover de lokale hoofdman van Zuienkerke. Daarnaast had hij een minderjarige, die hielp de wacht houden, belachelijk gemaakt. De burgemeester van de commune (namens de wet, dus in naam van de schepenen van het Vrije) en de hoogbaljuw (namens de Heer, dus in het Vrije in naam van de Graaf van Vlaanderen) stelden dat de hoofdmannen door de wet en de Heer werden aangesteld; wie daartegenin ging, moest streng gestraft worden, andermaal als voorbeeld voor anderen.

Cornelis Clayssuene kwam op het kerkhof hoofdman **Jan Wadde** tegen, in het gezelschap van **Copkin van Zuudt**, op weg naar het huis van zijn vader, die ziek te bed lag. Clayssuene zag Copkin en zei: «*Welk volk heb jij daar? Het dunct mij coccaerduucx valckin wesen*». Hij smeet daarna Copkin tegen de grond en probeerde met een hellebaard om Wadde te blesseren.
Zij eisten dezelfde straf als die van het eerste proces: op het schavot vastgebonden te worden aan een staak en hem te geselen met de *scerpe roeden up u bloot lyf*. Verder een verbanning van 50 jaar uit het land en het Graafschap Vlaanderen, met de doodstraf als hij eerder zou terugkeren. Dit alles als *exempele* voor anderen.

In het **derde proces** traden dezelfde burgemeester van de commune en de hoogbaljuw van het Vrije op tegen de gevangen genomen **Loy Loysuene Lootins**. Hij had gescholden en gedreigd tegen de opperhoofdman en een onderhoofdman van Zuienkerke.
Hij had blijkbaar **Pieter Yemens**, hoofdman van een *disamme* in Zuienkerke, en zijn gezellen niet *ter wake* gezien en verweet hen dan ook niet ter wake geweest te zijn. Daarbij sprak hij tegen hem *vele quade en injurieuse* woorden. Bovendien beschuldigde hij hem van diefstal van meer dan honderd koeien, en riep voor zijn huis: "*Comt buuten, ghy vort Brabantere. Ic zal u wel hebben*." Daarna nam hij **Michiel vanden Bussche**, opperhoofdman van Zuienkerke, in zijn kantoor op de korrel, waarbij hij ook hem vele *injurieuse* woorden gaf, hem onder meer beschuldigde van hoerenzoon en hem verweet de rijke mensen te steunen en de schamele lieden te laten *verlasten*. Daarbij probeerde hij Michiel te slaan, waarin hij zou geslaagd zijn als omstaanders hem dat niet hadden belet.

Actum desen 29en in meye 1528 present Rokeghem, Berghe, Gryse ende Hecke

HET BELANG EN DE INVLOED VAN DE HOOFDMANNEN

Die processen tonen duidelijk aan dat de hoofdmannen belangrijk waren voor het regionaal bestuur en voor de graaf, omdat ze het doorgeefluik vormden tussen het regionaal bestuur en de lokale bevolking. Daarenboven stonden zij in voor de **openbare orde en veiligheid**. Uit de resolutieboeken van de schepenen van het Vrije leren we dat vanaf 1554 de hoofdmannen *leeggangers* naar de galeien moesten zenden. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog werden zij continu ingeschakeld om waakposten op (kerk)torens te installeren, om wachten te organiseren en om paarden en arbeiders te leveren op verzoek van het kasselrijbestuur.

In de generale vergadering waren de hoofdmannen van het platteland de 3de geleding. De edelen en de notabelen vormden het 1ste lid, terwijl de bestuurders van de appendante en contribuante heerlijkheden het 2de lid uitmaakten. In die algemene vergadering werden de belangrijkste beslissingen genomen, zoals het instemmen met de beden (belasting). Zo konden ze invloed uitoefenen over de grootte van de belastingen die de kasselrij van het Vrije wilde opleggen en op de voorwaarden die naar de soeverein werden gesteld. Daarna was iedere hoofdman de eindverantwoordelijke voor het **innen van de belastingen** in zijn eigen (burgerlijke) parochie. Als ze daar niet snel genoeg in slaagden, konden ze gevangen gezet worden op vraag van de ontvanger-generaal van het Vrije. Vaak was dat in een herberg in de stad Brugge, waar de hoofdman moest blijven totdat de belastinggelden vereffend waren.

De hoofdmannen kwamen elk in hun parochie, op voor het **algemeen belang**. Zo zorgden zij voor de weduwen, wezen en behoeftige personen. Daarnaast handelden zij de nalatenschappen af van parochianen die gevlucht waren en/of financiële problemen hadden, of traden zij op tegen te agressieve pachters van onrechtstreekse belastingen die heel wat parochianen in de problemen brachten. Ook tegen schapers die met hun kudde voor overlast zorgden in de parochie. In die zin eiste men van de parochianen respect voor de man die vaak voor hen op kwam.
Hoofdmannen kregen hiervoor een bescheiden jaarloon en een onkostenvergoeding voor het werk en verlet. Desondanks scheurden zij vaak ook hun broek aan hun hoofdmanschap. Tot 1581 werden zij voor 4 jaar aangesteld, waarna dit gehalveerd werd omdat ze het te druk kregen. Bij het einde van zijn ambtstermijn overhandigde de “afgaande” hoofdman een lijstje met namen van 3 capabele kandidaten om hem op te volgen, waarna de schepen er één van kozen. De nieuw aangeduide hoofdman werd via een kamerbrief van de schepenen op de hoogte gebracht van zijn benoeming, die hij niet kon weigeren (alhoewel sommigen er met een rekwest aan de schepenen van het Vrije toch vroegen om ontzien te worden). Deze aanstellingen werden vanaf 1566 systematisch bijgehouden in de ferieboeken van het Vrije, die bewaard worden in het Rijksarchief van Brugge.

Wordt vervolgd

LEZERS SCHRIJVEN . . .

Over de lessenreeks Oud Schrift Lezen door Jo Patteeuw en Johan Haerynck:

Michel Deruyttere «Jo en Johan, hierbij wil ik jullie beiden hartelijk danken voor jullie inzet om deze moeilijke materie toch een beetje toegankelijker te maken! Proficiat en dank!!»

Guido Degrande «Jo en Johan, bedankt voor de vele info, echt een meerwaarde uw cursus. Tot een volgende keer!»

Over de ontvangen hulp:

Paul de Jaeghere «Jo, ik kan je weerom niet genoeg bedanken want we zijn in de stamboom de Jaeghere toch weer een stapje verder en daar ben ik zeer blij om. Daar doe je het ook voor natuurlijk en dat geeft ook altijd weer moed om verder te doen. Ik sta nog steeds vol bewondering hoe jij het lezen van de taal beheerst. Nogmaals heel hartelijk bedankt en ik hoop nog heel lang van je kennis te kunnen genieten.»

Alain Vandelannoote «Bedankt voor de reactie Paul en alle medebestuursleden! Ik ga ermee aan de slag, ook al is het voor een onbekende Amerikaan.»

… enz.

Zo’n feedback geeft ons bestuur energie om verder te doen in 2024!!

Brugse Stam

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
ISSN 2294-5415
56ste jaargang nr. 2 - maart-april 2024
Verspreiding op ca. 2800 mailadressen
Gratis via mail (aanvraag: brugsestam@gmail.com)

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN REGIO BRUGGE
Kennisplatform voor familiegeschiedenis
FV Brugge vzw - BE 0535.565.209

http://brugge.familiekunde-vlaanderen.be/
FV Brugge, Kleine Hertsbergestraat 3, 8000 Brugge
BE19 9730 9465 0412 van FV regio Brugge
Hoofdredacteur: Paul Lanssens (brugsestam@gmail.com)
Redactie: Johan Haerynck, Reinhilde Aendekerk,
Raf Barzeele, Jean-Marie Bulthé
Secr: Eddy Dubruqué (familiekundebrugge@skynet.be)
Verantw. uitg: Jo Patteeuw, Kerklaan 30, 8310 Brugge

In dit nummer

UW LIDMAATSCHAP VAN FAMILIEKUNDE VLAANDEREN IN 2024	1
LEZING: BRUGSE RENTEBOEKEN UIT DE 15de EEUW	2
OPEN DEUR BIJ FV BRUGGE OP ERFGOEDDAG 2024	2
OEFENING OUD SCHRIFT EN LATIJN	3
DIT IS HET 50ste NUMMER VAN BRUGSE STAM, NIEUWE STIJL	3
DE NEGENJARIGE OORLOG IN RUDDERVOORDE	4
WAT BEDOELDE DE PASTOOR MET «GOD SIJ GHELOOFT» ??	4
OPENINGSTIJDEN DOCUMENTATIECENTRUM	5
PUBLICATIES EN KOPIEËN TE KOOP BIJ FV-BRUGGE	5
GROOT FEEST IN 1872 IN KROMBEKE (2/4)	6
PROCESDOSSIERS VAN HET BRUGSE VRIJE (8)	10

UW LIDMAATSCHAP VAN FAMILIEKUNDE VLAANDEREN IN 2024

We danken alle leden die intussen hun bijdrage voor 2024 gestort hebben.
Hierbij moedigen we alle geïnteresseerde nog-niet-leden aan om ook lid te worden van onze vereniging. Stort 40 euro op BE58 4141 1712 2179 van Familiekunde Vlaanderen, met vermelding **"Lidgeld 2024 afdeling Brugge"**.

Onze vrijwillige bestuursleden staan klaar om u op weg te helpen bij de opzoekingen naar uw familiegeschiedenis. Uw lidgeld dient voor het tijdschrift Vlaamse Stam, de aankoop van boeken, computers, scanapparatuur, huisvesting en algemene werking. Als lid kan je terecht in alle FV-afdelingen in Vlaanderen zonder telkens bezoekrecht te betalen. Vlaamse Stam (gedrukt tijdschrift) en Brugse Stam (digitaal tijdschrift) zijn inbegrepen en je krijgt grote korting op alle publicaties, cursussen en voordrachten.

Brugse Stam met steun van:

LEZING: BRUGSE RENTEBOEKEN UIT DE 15de EEUW

Schatkist voor heemkundigen, huizenhistorici en genealogen

door Jan Verheyen

In samenwerking met de heemkundige kring Brugs Ommeland vzw.

Tijdstip: Maandag 25 maart 2024 om **19:30**.
Waar: CM-lokaal, Moerkerkse Steenweg 118, **St-Kruis.**
Toegang: Toegangsprijs leden € 2,00, niet-leden € 5,00.

De lezing gaat over de hypotheekboeken van de 15de eeuw, een onderwerp dat nog nooit aangesneden werd. Er zijn er tientallen, in alle soorten en maten, verspreid over Bisschoppelijk Archief, Rijksarchief, maar de meeste toch in het Stadsarchief. Het zijn registers van rente-betalingen van huiseigenaars aan hun kredietverstrekker. Ze bevatten duizenden personen uit het 15de eeuwse Brugge, die gelinkt kunnen worden aan huizenbezit en activiteiten. Een enorm waardevolle bron, met veel nieuwe informatie over personen, huizen, herbergen enz… en een aantal goede en nieuwe inzichten. **Een primeur voor Brugge.**

Kunsthistoricus Jan Verheyen (°1973) is Master in de Wiskunde (UGent (1995), Master in de Kunstwetenschappen (KU Leuven 2020), doctoraat (2024). Zijn studie over de Brugse schilders uit de generatie van Jan van Eyck en Pieter Cristus (Petrus Christus) is voor een groot deel gebaseerd op de locatiebepaling van hun ateliers. Daarvoor werd veel nieuw materiaal gevonden in de renteboeken, onder andere ook de atelierlocatie van Pieter Cristus. Een groot deel van deze renteboeken zijn vorig jaar ingescand en online geplaatst op een database van de KU Leuven: **https://doi.org/10.48804/WR7W8B** .

Begin 2024 worden zes renteboeken 1399-1483 (van het Begijnhof, van de Dis Onze-Lieve-Vrouw en van het Sint-Juliaanspassantenhuis) gepubliceerd met een integrale index van alle voorkomende namen, goed voor een namenlijst van meer dan duizend Bruggelingen uit de vijftiende eeuw. Dit boek wordt uitgegeven door Familiekunde Brugge vzw.

OPEN DEUR BIJ FV BRUGGE OP ERFGOEDDAG 2024

Thema 'Thuis' - Wíe maar ook wát waren je voorouders?

Op zaterdag 20 april vanaf 13h00 en op zondag 21 april vanaf 10h00, telkens tot 18h00, stelt Familiekunde Vlaanderen, regio Brugge zijn bibliotheek open voor het publiek. Ervaren medewerkers zullen u helpen hoe te starten met uw opzoekingen. Zij zullen u vertellen dat men best start in de eigen familiekring bv. vanaf doodsprentjes of rouwbrieven van grootouders of overgrootouders en de verhalen er rond die zeker nog aanwezig zijn bij de levenden.
Men zal tonen hoe u het internet kan gebruiken om databanken van de gemeenten te raadplegen. Ook de websites van het Rijksarchief, Familysearch, Vrijwilligersrab, de Noord-Franse gemeenten en de Virtuele Leeszaal van het Stadsarchief Brugge komen aan bod.

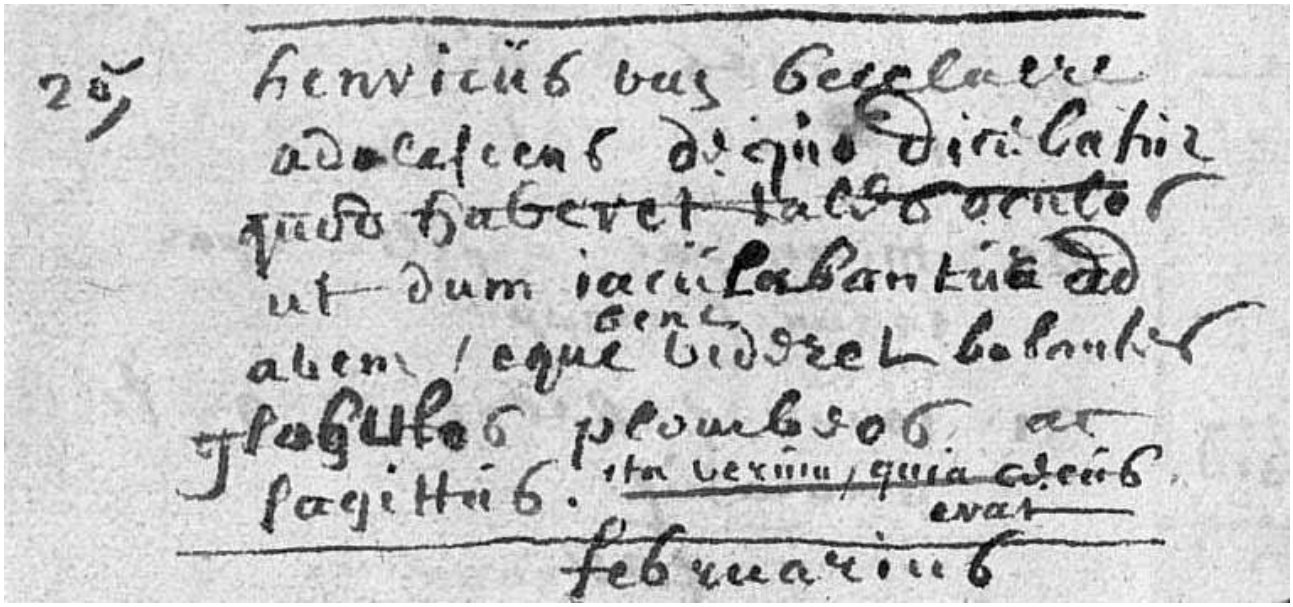
De bedoeling van deze inleiding is het opstellen van een **kwartierstaat**, dit is een grafische voorstelling van je voorouders zowel langs vaders- als langs moeders kant.
Er wordt echter niet gestopt bij deze kwartierstaat: de **familiegeschiedenis** is even belangrijk. Van waar kwamen je voorouders? Welke beroepen oefenden ze uit in de vorige eeuwen? Waren ze burgerij, landarbeiders, …? Wat kunnen we vinden in de Amerikaanse volkstellingen?
Wat hebben wij u te bieden in onze bibliotheek of bij de zusterverenigingen in Vlaanderen?

Meer dan genoeg stof voor een bezoek aan de **Kleine Hertsbergestraat 3 te Brugge**, zijstraat van de Hoogstraat, die enkel te voet of met de fiets toegankelijk is. Om binnen te komen moeten vier treden genomen worden, waardoor het voor rolstoelgebruikers moeilijk toegankelijk is.

OEFENING OUD SCHRIFT EN LATIJN

Aimé Smeyers

Lezer en FV-lid **Martin Lievens**, coördinator van **vrijwilligersrab.be**, vond een speciale akte in de parochieregisters van *(klik op de link)* **Izegem, Sint-Hilonius, een overlijden op 25 januari 1717**.

25 henricus van becelaere	*(Begraven de) 25ste Hendrik van Becelaere,*
adolescens de quo dicibatur	*een adolescent van wie gezegd werd*
quod haberet tales oculos	*dat hij zulke ogen had,*
ut dum iaculabantur ad	*dat wanneer zij (de jagers) schoten op*
avem / eque bene videret volantes	*een vogel, hij de vliegende loden*
globulos plombeos ac	*kogeltjes even goed zag als pijlen.*
sagittus. Ita verum, quia cæcus erat.	*Dit is waar, want hij was blind.*

iaculabantur:	*indicatief imperfectum van 'iaculari' (slingeren, werpen).*
eque:	*moet zijn æque.*
globulus:	*verkleinwoord van 'globus' (bol, kogel).*
ac (= atque):	*letterlijk 'en ook', maar dit past niet in context, daarom vertalen we 'als'.*
sagittus:	*grammaticaal verwachten we 'sagittas' (accusatief meervoud van sagitta = pijl).*
	In zijn akte staat de vorm wel degelijk met de uitgang -ús (nl. met een gestipte ú).

De laatste zin werd achteraf bijgeschreven, spottend bedoeld, maar waarschijnlijk toch door de pastoor zelf, want het is hetzelfde geschrift als in de akte.

DIT IS HET 50ste NUMMER VAN BRUGSE STAM, NIEUWE STIJL

Tot einde 2015 was Brugse Stam een tijdschrift dat *op papier* verspreid werd aan alle leden van FV-Brugge. Op 30 april 2015 besliste het bestuursorgaan (toen nog Raad van Bestuur) om Brugse Stam om te vormen naar een tijdschrift, dat *via mail* **gratis** verspreid zou worden aan alle geïnteresseerden in familiekunde, zowel leden als niet-leden. Het bleef wel een **tijdschrift** (wettelijk ISSN-nummer 2294-5415), dus géén vluchtige nieuwsbrief.

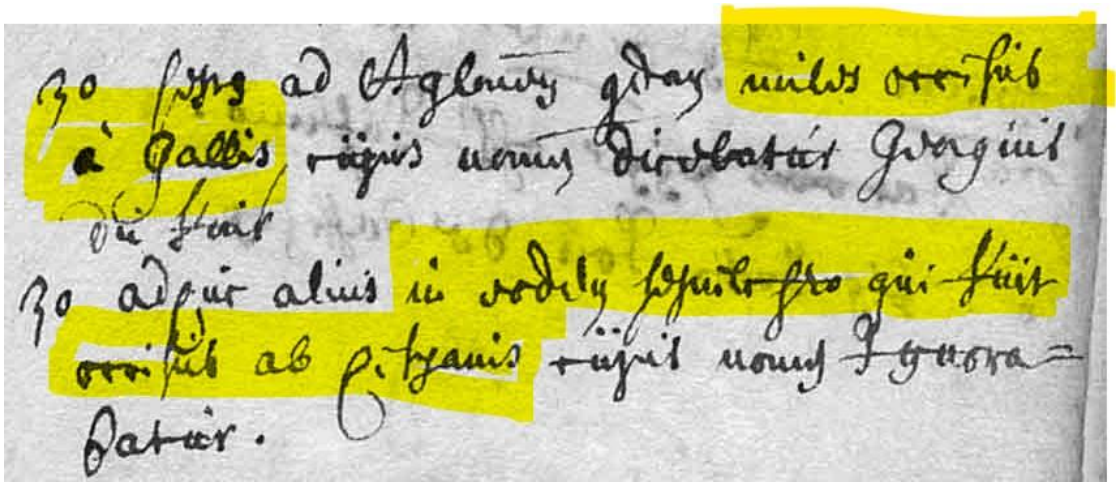
Hiervoor werd een nieuwe redactieraad samengesteld. Die leverde het eerste nummer af op 1 januari 2016. Intussen zijn we 8 jaar verder en dit is het 50ste nummer in de nieuwe stijl.

DE NEGENJARIGE OORLOG IN RUDDERVOORDE

In de vorige oefening 'Oud Schrift en Latijn' ging het over diverse begrafenisakten uit 1696-1697 in Ruddervoorde. De pastoor beschrijft die periode als 'tijden van vlucht en vijandelijk geweld'.
Wij stelden aan de lezers de vraag, naar welke oorlog hier verwezen wordt.

Het antwoord kwam van **Eddy Dubruqué**, **Jan Van Acker** en **Martin Lievens**. Het jaar 1697 is het einde van de '**Negenjarige Oorlog**' (1688-1697) tussen Frankrijk en de '*Liga van Augsburg*' met o.m. Spanje. De oorlog werd uitgelokt door Lodewijk XIV om zijn rijk uit te breiden tot aan de Rijn. Uiteindelijk moest hij het onderspit delven. Bij de '*Vrede van Rijswijk*' in 1697 moest hij zowat al zijn veroveringen in de Saar, in de Palts, in Lotharingen, in Luxemburg … terug afstaan.
De eindstrijd werd gevoerd in 1696-1697 in de Zuidelijke Nederlanden, dat klopt dus. Lodewijk XIV moest ook de Zuidelijke Nederlanden (o.a. Bergen, Kortrijk, Charleroi en Aat) afstaan.
Maar delen van Vlaanderen (o.m. Frans-Vlaanderen) bleven toch bij Frankrijk.

Het wordt nog duidelijker, als we de blz. omslaan en kijken naar 2 begrafenissen van 30 juni 1697.

In de 1ste akte: *miles occisus à gallis* *(een soldaat vermoord door de **Fransen**)*
In de 2de akte: *in eodem sepulchro qui fuit occisus ab hispanis* *(in hetzelfde graf, vermoord door de **Spanjaarden**)*
Vijanden verenigd in het graf !

WAT BEDOELDE DE PASTOOR MET «GOD SIJ GHELOOFT» ??

Dit artikel in ons vorig nummer leidde tot een (*leuke!*) polemiek tussen de auteur **Martin Lievens** (coördinator van Vrijwilligersrab) en **Aimé Smeyers** (zie onze oefeningen oud schrift en Latijn).

De pastoor van Zonnebeke schreef in 1756 bij het doopsel van een kind zonder gekende vader:

*… ick onderschreven hebbe ghedoopt therese, ilegitime dochter van therese woustin, wiens vaeder niet ghekent en heeft konnen wesen, maer **god sij ghelooft**, het kint is op den selven dagh ghestorven … , onderteeckent B. Lutun, pastor.*

In zijn artikel was Martin verontwaardigd. Hij las immers "dat deze pastoor blij was dat het kind dood was, want anders had het moeten opgroeien zonder vader". Onze redactie las het ook zo.

In zijn reactie leest Aimé dezelfde tekst totaal anders. Hij leest "dat de pastoor blij was dat het kind nog net gedoopt werd, voor het stierf". Daarvoor verwijst hij naar de kerkelijke leer omtrent "de ongedoopte kinderen die van deze wereld overgaan naar de eeuwige straf". Dit zou hier het geval geweest zijn, vermits het kind zelfs geen nooddoopsel had gekregen. Toch veel rampzaliger dan kinderen wier vader niet gekend was? Lees hierover: **Het H. Doopsel - Google Books**

Toch wel verrassend als iemand bewijst dat de waarheid soms twee kanten heeft … !!!

OPENINGSTIJDEN DOCUMENTATIECENTRUM

Iedereen is welkom tijdens de openingstijden van ons documentatiecentrum. Een bestuurslid is beschikbaar voor uw vragen, hulp bij het lezen van oud schrift, e.d. Ook het contact met medezoekers is interessant. Het adres is Kleine Hertsbergestraat 3, 8000 Brugge. Om binnen te komen moeten 4 treden genomen worden, waardoor het voor rolstoelgebruikers moeilijk toegankelijk is.
De toegang is gratis voor leden en vrijwilligers, niet-leden betalen € 2,00 per bezoek.
Check evt. wijzigingen op brugge.familiekunde-vlaanderen.be

OPENINGSTIJDEN:

- Elke eerste maandag van 13:30 tot 16:30
- Elke tweede woensdagvan 13:30 tot 16:30
- Elke vierde zaterdag van 09:00 tot 12:00

Concreet voor 2024:

- ma 04/03: Reinhilde Aendekerk	- ma 06/05: Reinhilde Aendekerk	- ma 01/07: Anne Marie Viaene
- wo 13/03: Tony Strypsteen	- wo 08/05: Eddy Dubruqué	- wo 10/07: Eddy Dubruqué
- za 23/03: Raf Barzeele	- za 25/05: Paul Lanssens	- za 27/07: Anne Marie Viaene
- ma 01/04: Jean-Marie Bulthé	- ma 03/06: Tony Strypsteen	- ma 05/08: Raf Barzeele
- wo 10/04: Eddy Dubruqué	- wo 12/06: Eddy Dubruqué	- wo 14/08: Eddy Dubruqué
- za 27/04: Jo Patteeuw	- za 22/06: Hervé Ceulenaere	- za 24/08: Jean-Marie Bulthé

- Afwisselend di en do van 13:30 tot 16:30 met Eddy, Tony, Johan en de vrijwilligers

Dit zijn de datums voor de vrijwilligers in het eerste semester van 2024:

do 07/03	di 12/03	do 21/03	di 26/03	do 04/04	di 9/04	do 18/04	di 23/04	
do 02/05	di 07/05	do 16/3	di 21/05	do 30/06	di 04/06	do 13/06	di 18/06	do 27/06

Er is geen activiteit in juli en augustus.
Buiten bovenstaande uren in het documentatiecentrum werken onze vrijwilligers ook thuis. Zij houden verder persoonlijk contact met Tony Strypsteen voor individuele afspraken.

HELPDESK ALDFAER MET TONY STRYPSTEEN:

Om gebruik te maken van de helpdesk: stuur een bericht met een korte schets van het probleem naar familiekunde_brugge_aldfaer@telenet.be. Dan wordt er een datum afgesproken voor een afspraak in ons documentatiecentrum. Breng, indien mogelijk, een eigen laptop mee. Voor leden van Familiekunde is het consult gratis, anderen betalen € 5,00.

PUBLICATIES EN KOPIEËN TE KOOP BIJ FV-BRUGGE

Brugge is een dynamische regio van Familiekunde Vlaanderen (FV). Al 55 jaar zijn wij bekend voor het ontsluiten en publiceren van diverse genealogische bronnen. Veel van die publicaties zijn nog altijd te koop, intussen digitaal. Voordelen van digitaal: volledig doorzoekbaar op gelijk welk trefwoord én men betaalt slechts een fractie van de prijs op papier. Hier is de lijst:
https://brugge.familiekunde-vlaanderen.be/index.php/publicaties

We bezitten ook meer dan 800.000 bidprentjes en rouwbrieven. Die kunnen op de computers in ons documentatiecentrum geraadpleegd worden, maar men kan ook kopieën bestellen. Daarvoor zijn we sinds maart 2023 toegetreden tot de zoekrobot **'Karakol'**. Dit is de link:
https://www.karakol.be/

GROOT FEEST IN 1872 IN KROMBEKE (2/4)

Johan Haerynck

Opnieuw een artikelenreeks over een zoektocht, die kan dienen als voorbeeld voor veel stamboomonderzoekers. Het belangrijkste is dus de methodiek, waarbij we heel wat genealogische bronnen gebruiken die voor iedereen nuttig kunnen zijn (kadaster, pers, …).

Het Startpunt is een affiche uit 1872 over een familiefeest in Krombeke. Centrale figuur was Joseph Cornette, die op dat moment al 35 kinderen had bij 3 vrouwen … en die van plan was om zijn record nog scherper te stellen!! In deel 1 ging het over de **burgerlijke stand** en over **rouwberichten**.
In dit deel 2 betreden we moeilijker paden. We leren u hoe te zoeken in de **volkstellingen**, **bevolkingsregisters**, **geschreven pers** en **Geneanet**.

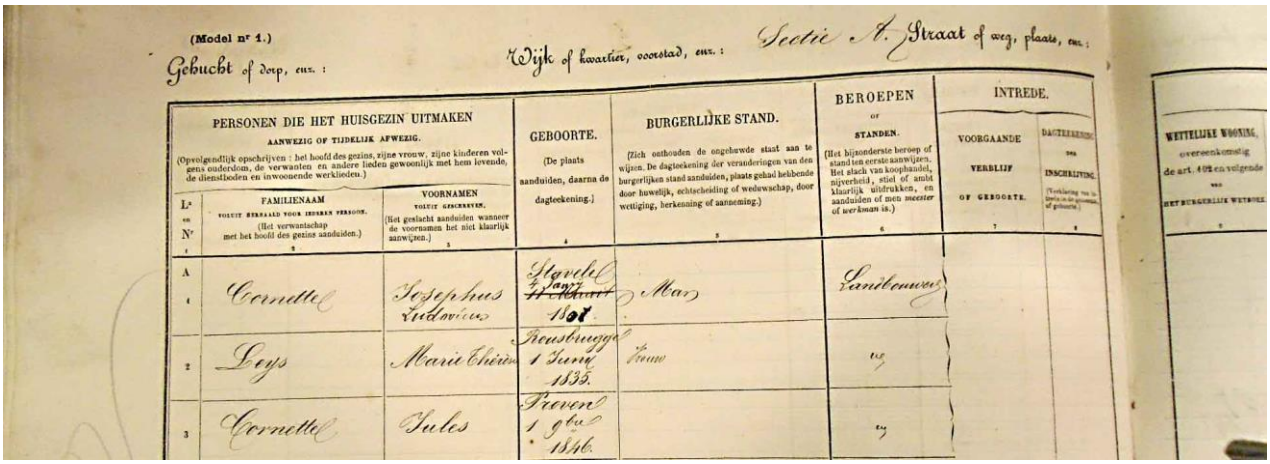
VOLKSTELLINGEN

Een interessante genealogische bron zijn de volkstellingen. In de volkstelling van 1814 vinden we in Stavele het gezin Cornette-Vrammout terug. [[1]]

145	Cornette Louis	46	H	landbouwer	Poperinge
	Vrammout Constance	46		echtgenote	Krombeke
	Cornette Joseph	10		zoon	Stavele
	Cornette Pierre	6		zoon	Stavele
	Cornette Louis	4		zoon	Stavele
	Loor Francois	54		knecht	Stavele
	Vandamme Pierre	28		knecht	Proven
	Zwertvaeger Victorie	19		meid	Stavele
	D'hondt Francoise	80		bijzondere	Stavele

In het huis nr. 145 werden de personen in de eerste kolom aangetroffen. In de tweede kolom vinden we de respectievelijke leeftijden in 1814. Louis Cornette bleek er huurder (H) te zijn. In de volgende kolom zien we de functies of familieverbanden en in de laatste kolom de geboorteplaats. Op dat ogenblik blijkt het gezin 3 nog in leven zijnde kinderen te hebben, waaronder "onze" Joseph. Daarnaast vinden we huispersoneel of inwonende personen terug.

BEVOLKINGSREGISTERS

(Model nr 1.)
Gebucht of dorp, enz. : Wijk of kwartier, voorstad, enz. : Sectie A. Straat of weg, plaats, enz. :

PERSONEN DIE HET HUISGEZIN UITMAKEN (Opvolgendelijk opschrijven : het hoofd des gezins, zijne vrouw, zijne kinderen volgens ouderdom, de verwanten en andere lieden gewoonlijk met hem levende, de dienstboden en inwonende werklieden.)		GEBOORTE. (De plaats aanduiden, daarna de dagteekening.)	BURGERLIJKE STAND. (Zich onthouden de ongehuwde staat aan te wijzen. De dagteekening der veranderingen van den burgerlijken stand aanduiden, plaats gehad hebbende door huwelijk, echtscheiding of weduwschap, door wettiging, herkenning of aanneming.)	BEROEPEN OF STANDEN. (Het bijzonderste beroep of stand ten eerste aanwijzen. Het stach van koophandel, nijverheid, stiel of ambt klaarlijk uitdrukken, en aanduiden of men meester of werkman is.)	INTREDE.	
Lo en No	FAMILIENAAM (Het verwantschap met het hoofd des gezins aanduiden.)	VOORNAMEN (Het geslacht aanduiden wanneer de voornamen het niet klaarlijk aanwijzen.)			VOORGAANDE VERBLIJF OF GEBOORTE.	DAGTEEKENING EN INSCHRIJVING
A 1	Cornette	Josephus Ludovicus	Stavele 2 Janv. 1807	Mar	Landbouwer	
2	Leys	Marie Thérèse	Houtbrugge 1 Juin 1835.	Veuve	"	
3	Cornette	Jules	Proven 1 Août 1846.		"	

[1] De volkstellingen van 1814 West-Vlaanderen werden bewerkt door FV Brugge en zijn in digitale vorm nog steeds te koop. Stuur om te bestellen een mailtje naar anne-marie.viaene@telenet.be. De prijs voor de VT 1814 (50 boekdelen, 10.000 bladzijden) is 41 euro voor leden en 52 euro voor niet-leden. Ook de volkstellingen van 1748 zijn nog te koop: https://brugge.familiekunde-vlaanderen.be/documents/uitgaven/Beschikbare%20uitgaven%20FV%20Brugge%2018-10-2023.pdf

De registers zijn geordend per straat en woning (personen onder hetzelfde dak). Inwoners worden vermeld met naam, voornaam, geslacht, geboorteplaats en -datum, graad van verwantschap met het gezinshoofd, nationaliteit, beroep, burgerlijke staat, datum van inschrijving en schrapping, aanduiding van vorige en volgende woonplaats, plaats en datum van overlijden, wijziging van burgerlijke stand, eventuele tweede verblijfplaats en informatie over de militietoestand.

Niet steeds worden alle gegevens vermeld. De laatste 120 jaar uitgezonderd, want daar rust een publicatieverbod op, bestaan er, wat dit artikel betreft, enkel nog bevolkingsregisters van Krombeke. Van de gemeenten Proven en Stavele zijn die niet meer voorhanden.
In het Rijksarchief van Brugge vinden we onder de gemeente Krombeke (toegang INV 224/1) 5 bevolkingsregisters uit de tweede helft van de 19de eeuw. Het kunnen zware boeken zijn. Er zijn indexen van met vermelding van deel en pagina, al zitten die soms in een volgende archiefdoos.

Hier volgt een samenvatting van 3 bevolkingsregisters van Krombeke: ca. 1856, 1867 en 1880-1890.

1. (A88) [2] Cornette Josephus Louis Bernabe, °Stavele 07.04.1804, gehuwd, ovl. 09.02.1890.
2. (A88 en A91) [2] Leys Marie Therese °Roesbrugge 01.06.1835 (in laatste register 25 juni 1836), vrouw, landbouwster.
3. Cornette Eduard, zoon, °Proven, 26 j. (ca. 1856), ongeh., op 01.12.1861 naar Oostvleteren.
4. Cornette Desire, zoon, °Proven, 19 j. (ca. 1856), ongeh., op 01.12.1861 naar Oostvleteren (dus samen met Eduard).
5. Cornette Jules (Cornelis), zoon, °Proven 01.11.1846 (elders 05.09.1845).
   Onduidelijk, in het laatste register voor tweede huwelijk vertrokken op 10.10.1883.
6. Cornette Pharailde, dochter, °Stavele 20.09.1847, op 14.10.1868 naar Oostvleteren.
7. Cornette Silvie Virginie Cornelie, °Krombeke 29.09.1851, (elders 15.09.1850), getrouwd op 24.06.1874 met Seraphin Vincent Decae, vertrekt op 23.04.1875 naar Pollinkhove.
8. Cornette Virginie Barbara, dochter, °Krombeke 30.08.1855, gaat naar Roeselare op 24.08.1878.
9. Cornette Emil, zoon, °Krombeke 13.10.1856, ovl. 23.06.1857.
10. Cornette Julia Cornelia, dochter, °Krombeke 13.10.1856, vertrekt op 22.02.1877 naar Reninge als religieuze.
11. Boudry Rosa, dienstmeid, °Reninge 26 j. (ca. 1856), ongehuwd, naar A 64 in zelfde gemeente.
12. Cornette Henri René, °Krombeke 18.12.1859, op 25.11.1887 derde (?) huwelijk.
13. Cornette Mathilde Rosalie, °Krombeke 07.04.1861, vertrekt op 04.10.1888 naar Mouscron.
14. Cornette Petrus Cornelis, °Krombeke 20.02.1864, vertrekt 26.05.1893 naar Haubourdin (Nord) en op 05.01.1895 naar Leysele.
15. Cornette Theophiel Augustin, zoon, °Krombeke 06.12.1859 *(fout: is 1858 !)*, ovl. 17.02.1859.
16. Cornette Alphonse Jerome, °Krombeke 24.11.1865.
17. Cornette Cecilia Ferdinanda Maria, °Krombeke 19.02.1867, ovl. 16.10.1868.
18. Cornette Maria, °Krombeke 13.09.1868, ovl. 16.10.1868.
19. Cornette Lucia Maria Cornelia, °Krombeke 23.03.1870.
20. Cornette Werner Ferdinand Maria, °Krombeke 24.10.1871.
21. Cornette Gerard Blasius Cornelius, °Krombeke 03.02.1876, ovl. 17.02.1876.
22. Cornette Felix Jerome Marie Joseph, °Krombeke 06.09.1880, ovl. 22.12.1880.

Enkele opmerkingen bij deze bevolkingsregisters. Een aantal kinderen van Josephus Cornette waren voor 1856 reeds het huis uit. Men nam het ook niet erg nauw met de juiste voornamen of datums.

WAT IS TERUG TE VINDEN IN DE PERS ?

Op aangeven van opnieuw Joeri Stekelorum van FV Westkust kreeg ik weet van een publicatie van zowat 50 jaar terug in **"De IJzerbode"**, informatieblad voor de gemeenten Roesbrugge-Haringe, Proven, Krombeke , Stavele en Beveren. Een intact exemplaar kon ik aanvragen bij de uitgever/ **drukkerij Schoonaert** in Roesbrugge, die het mij dezelfde dag nog bezorgde. Waarvoor dank !

[2] A88 = sectie A, huisnummer 88. Marie Therese staat op A88 én op A91, dwz ze is verhuisd binnen de gemeente.

2e Jaargang Nrs 7-8 juli/augustus 1972 Jaarabonnement 40 fr.

De IJzerbode

INFORMATIEBLAD
voor de gemeenten Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

Op 2000 exemplaren verspreid met de post.
Verschijnt 11 maal per jaar (niet in augustus).
De uitgever is niet verantwoordelijk voor de ingezonden teksten.

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/303 79 P.C. 9046.77

UIT VERVLOGEN TIJDEN

VIERING TE KROMBEKE VAN EEN SUPER-KROOSTRIJK GEZIN 15 juli 1872

Eens kregen de mensen het bevel : „ gaat en vermenigvuldigt ". En om eerlijk te zijn moeten we toegeven dat het één van de weinige bevelen is waaraan zij zonder tegenstribbelen, met volharding en toewijding, hebben gevolg gegeven.

Honderd jaar geleden - niettegenstaande er toen geen sprake was van kindertoeslag - waren er meer kroostrijke gezinnen dan tegenwoordig. Meer dan tien kinderen vormen thans een nogal grote uitzondering, toen was dat niet het geval. Maar al was men wel een en ander gewoon, toch was het gezin van Jozef Cornette te Krombeke, opvallend kinderrijk. De brave man, die voor de derde keer gehuwd was, had in 1872 reeds 35 kinderen ten doop gedragen. Dat feit was zo uniek dat de Weledele Heer G. de Stuers en Mevrouw Cecilia Van de Peereboom uit Ieper, besloten, om dit merkwaardig record te vieren, hem en de familie een feestmaal aan te bieden, dat doorging op 15 juli 1872, nu een eeuw geleden.

Uit zijn eerste huwelijk had de „ goede Jozef " 11 kinderen, waarvan er echter, in die tijd van veelvuldige kindersterfte, reeds 6 waren overleden. Uit zijn tweede huwelijk had hij 10 kinderen, waarvan er 7 waren gestorven. Toen zijn tweede vrouw stierf - hij was toen net vijftig jaar - meende hij dat het ogenblik nog niet aangebroken was om de rest van zijn leven alleen te blijven en de gezinsactiviteiten stop te zetten. Bovendien stond hij met een rij kinderen die zeker nog een moeder nodig hadden. Eén van zijn oudste zonen had toen verkering met Maria Leys uit Haringe en vader Jozef had er zich reeds zo vaak aan geergerd dat zijn jongen de zaken zo onhandig aanpakte. Met zijn rijke ervaring kwam hij tussenbeide en het duurde niet lang of vader Jozef ging zelf met de jonge bruid naar de pastoor. Omdat hij de jaren die hem nog waren toegemeten niet onproductief wou laten verlopen, kwam er met een respect afdwingende regelmaat, ieder jaar weer een kleine Cornette ter wereld, en om de verloren tijd in te halen, ondertussen nog een tweeling. „ Jef heeft een straffe derde rande " zegden de mensen te Krombeke.

Aan de feesttafel zaten benevens de beide echtelieden, 18 kinderen, 3 schoonzoons, 3 schoondochters en 21 kleinkinderen, in totaal 47 in rechte lijn. Waren er niet zoveel kinderen en kleinkinderen overleden, het zouden er 80 geweest zijn !

Het was voor de brave man - hij was toen 68 jaar - een moment van bijzondere voldoening en van gewaardeerde erkenning van zijn kunde. Blij en fier keek hij met welgevallen naar zijn lieve bruid, bij wie hij reeds 14 kinderen had en die de heerlijke belofte in zich droeg, de reeks verder te zetten. Dat feest aanzag hij immers niet als de uiteindelijke bekroning van de volbrachte taak, integendeel hij beschouwde het als een aanmoediging om op de ingeslagen weg verder te gaan. - Twee kinderen zijn nog na 1872 geboren ! R.A.B.

Namen en voornamen van de 3 echtgenoten en 37 kinderen

van **CORNETTE Jozef van KROMBEKE**

geb. 1804 † 1890

1e echtgenote : Amelie DESIERE
kinderen uit het eerste huwelijk :

1. Arsène, geb. te Proven 20 mei 1829 x Jan Portier - 11 kinderen.
2. Edouard, geb. te Proven 16 oktober 1830 x Sophia Coppens - 7 kinderen.
3. Edmond, geb. te Proven 19 november 1831 †
4. Frederik, geb. te Proven 19 maart 1833 x Joanna Ameloot - 3 kinderen.
5. Leonie, geb. te Proven 31 maart 1834 x Benôit De Byser - 7 kinderen.
6. August, geb. te Proven 26 juli 1835 †
7. Nathalie, geb. te Proven 21 april 1836 †
8. Désiré, geb. te Proven 26 juni 1837 x Nathalie Mazereel - 8 kinderen.
9. Paul, geb. te Proven 7 juli 1838 † } tweeling.
10. Clement, geb. te Proven 7 juli 1838 † }
11. Jerome, geb. te Proven 22 maart 1839 †

2e echtgenote : Emilie VANDENBUSSCHE
kinderen uit het tweede huwelijk :

12. Achiel, geb. te Proven 30 juni 1840 †
13. Camiel, geb. te Proven 27 oktober 1844 †
14. Gustaaf, geb. te Proven 5 september 1845 † } tweeling.
15. Jules, geb. te Proven 5 september 1845 }
16. Pharailde, geb. te Stavele 22 januari 1847 x E. Lelieur - 2 kinderen.
17. Edmond, geb. te Stavele 4 april 1848 †
18. Petrus, geb. te Stavele 7 oktober 1850 †
19. Sylvie, geb. te Stavele 29 september 1851
20. Arseen, geb. te Stavele 10 oktober 1852 †
21. Benjamin, geb. te Stavele 12 januari 1854 †

3e echtgenote : Maria LEYS
kinderen uit het derde huwelijk :

22. Virginie, geb. te Krombeke 30 augustus 1855
23. Julie, geb. te Krombeke 16 oktober 1856 }
24. Emilie, geb. te Krombeke 16 oktober 1856 } minderjarig
25. Stefanie, geb. te Krombeke 20 augustus 1857 †
26. Theophile, geb. te Krombeke 6 december 1858 † en
27. Henri, geb. te Krombeke 18 december 1859
28. Mathilde, geb. te Krombeke 7 april 1861 †
29. Lucie, geb. te Krombeke 17 april 1862 ongehuwd
30. Petrus, geb. te Krombeke 1 maart 1863
31. Jerome, geb. te Krombeke 24 november 1864
32. Cécile, geb. te Krombeke 24 februari 1866 † op 15 juli 1872.
33. Maria, geb. te Krombeke 8 september 1868
34. Lucie, geb. te Krombeke 23 maart 1869
35. Werner, geb. te Krombeke 24 oktober 1871
36. Gerard, geb. te Krombeke 3 februari 1873 } geboren na het feest.
37. Felix, geb. te Krombeke 8 september 1880 }

'R.A.B.' is Roger-Albert Blondeau (1919-2008), hoofdredacteur van "De IJzerbode" (met dank aan Werner Goussey).

In deze uitgave zijn reeds enkele correcties aangebracht t.o.v. de affiche van 15 juli 1872. De naam van de eerste echtgenote is nu correct Desiere. Ook staan het 36ste en 37ste kind al vermeld.

Wat de insinuatie betreft, dat vader Joseph het lief van zijn zoon afhandig zou gemaakt hebben, laat ik volledig voor rekening van de auteur van dit artikel.
Ook de bewering dat Maria Leys in verwachting was, kan ik niet bevestigen. Dan moest er een bevalling geweest zijn binnen de negen maanden na dit feest, wat niet het geval was, tenzij er een miskraam volgde. De geboorte van het voorlaatste kind was wel degelijk 3 februari 1876.

Een tweede krantenartikel vinden we via ***"Historische Kranten"*** in "De Toekomst" (1862-1894) van 21 juli 1872, pag. 3 - https://historischekranten.be/issue/DTO/1872-07-21/edition/null/page/3

ZOMERUITSTAPJE NAAR CROMBEKE.

Maandag laatst vertrok van hier een talrijk gezelschap zich naar Crombeke begevende, alwaar een familje-feest plaats had, waarvan het oude gemeente misschien nooit getuige was.

Men hield eerst stil te Oostvleteren, alwaar de overblijfsels der oude woon van Nevele de aandacht der wandelaars vestigden. Dit oud kasteel voorzien van vier dikke torens, voortijds met een dubbele gracht voorzien, werd geheel of ten deele gebouwd in 1525, door Jan d'Ongnies, heere van Nevele, in Oostvletere, Ongnies, Watou en Reninghe, Ridder van het Gulden Vlies, Kamerheer van Keizer Karel, Gouverneur van Doornik, overleden den 14 Februari 1545 en door zijne edele gemalin Margareta de Lannoy, overleden den 4 Juni 1571, is tegenwoordig veranderd in eene hofstede toebehoorende aan M. J.-B. Vandenpeereboom.

Dan ging men voor tweede statie de schoone en zeldzame kerk van Westvleteren bezoeken, welke gedeeltelijk herbouwd werd in de XVII eeuw, eene der bemerkensweerdige van het oude West-Flander. De kunstvoorwerpen welke dezelve bevat zouden voorzeker veel hoofdkerken jaloers maken.

Vandaar vertrok men naar Crombeke, alwaar men welhaast aan het doelpunt der reis naderde. Van ver ontwaarde men eene hofstede (nogeens behoorende aan den reeds genoemden heer J.-B. Vandenpeereboom), alwaar men vlaggen en wimpels op de golven des winds spelen zag.

Aldaar vond men vergaderd 47 personen allen behoorende aan de familje van M. Josef Cornette, een waardig onderling, die zijne 71 jaar met de kracht der jeugd nog draagt en die deze hofstede sinds heugdige jaren bestiert.

M. Josef Cornette tradt in eerste huwelijk met Amelia Deseure, trouwde voor de tweede maal met Amelia Vandenbussche en voor de derde maal met Maria Leys ; uit deze drij huwelijken sprooten 35 nakomelingen waarvan 18 in leven, die op hunne beurt 37 kinderen kreegen, waarvan er 16 overleden zijn.

De grootouders Cornette en zijne vrouw medegerekend, 3 schoonzoons en 3 schoondochters, telde men 47 leden van eene en dezelfde familje samen.

Dit feest, tot stand gebracht door M. Ferdinand de Stuers-van Zuylen van Nyevelt en Mevr. Cecile Vandenpeereboom, had een stempel van geestige indrukking ; nooit zag men schooner en levendiger schouwspel als dat der vereenigde kinders en kleinkinders, op wiens gelaat de vreugde en voldoening blonken.

Onder eene nieuwgebouwde schuur, getooid met bloemen, vlaggen, vlaamsche opschriften, enz., stonden drij tafels alwaar 90 personen plaats vonden. Aan de eere-tafel, op een verhoog geplaatst, bevonden zich de oprichters der feest, de heer Baron Mazeman, Senateur, alsook vader Cornette met zijne vrouw, enz.; de tweede tafel werd bezet door een 25tal genoodigden en een ige leden der familje ; aan de derde tafel nam de jongere generatie plaats.

Bij het nagerecht kwam Pieter Cornette, 9 jaren oud en 30e kind van een held der feest Josef Cornette, en las een vlaamsche groet af die ter dezer gelegenheid gemaakt was ; nadat deed Mathilde Cornette, 11 jaar oud en 28e kind van denzelfden Cornette, op hare beurt ook een vlaamsch complimentje. Daarna werden eere-dronken voorgedragen door M. F. de Stuers, door M. de Baron Mazeman en door M. Ridder Emiel Hynderick, Raadsheer bij het Verbrekingshof.

Deze woorden, alsook de complimentjes der beide kinders, werden begroet met eene drijdubbele toejuiching.

Vergeten wij het orkest niet, want, was het niet schitterend, er was toch een en het liet gedurend het Balthazar-banket, zijne liefste stukker uit zijn talrijk repertoir hooren.

Na het feestmaal ging men aan den dans. Niets eigenaardiger dan dit landelijk feest, dan dit bal op den vloer eener schuur, eene ware vlaamsche kermis der tafereelen van David-Teniers.

Rond 6 ure des avonds nam het gezelschap afscheid, en men maakte zich veerdig tot de terugreis naar de goede stad IJperen, het hert te vrede over het deelnemen in een feest waarvan iedereen nog lang de geheugenis zal behouden.

Dit feest is uitermaten goed geslagen, niettegenstaande de vlagen waarmede de Hemel dien dag zeer mild is geweest, en brengt eer aan de inrichters van hetzelve. — Wij maken er onze hertelijke komplimenten over.

Dit schoon feest is vereeuwigd door het opmaken van een familje-boom waarvan iedere uitgenoodigde en ieder lid der familje Cornette een afdruksel bekomen heeft. A.***

Uit dit artikel blijkt dat Joseph Cornette sinds ruime tijd "bestierder" was van de hoeve, die eigendom was van de familie J.B. Vandenpeereboom. De organisatoren van dit feest waren Ferdinand de Stuers - van Zuylen van Nyevelt en Mevr. Cecile Vandenpeereboom.
Wat genealogische opzoekingen leveren het volgende op:
Jean Baptiste Vandenpeereboom (Ieper 1773-1873) was jurist in Ieper en gehuwd met Marie Angelique Françoise Claire Le Pouve. Dit koppel had o.a. een zoon Felix (Ieper 1814-1874), bankbediende, gehuwd met Cecile Aline Louise Lecocq (1839-1897). Dit moet de Cécile Vandenpeereboom zijn, die vermeld wordt in het artikel.
Ferdinand de Stuers, ridder, diplomaat en politicus (1835-1900) was geboren in Ieper als zoon van Lambertus de Stuers en Elise Sophie Vandenpeereboom (1809-1868). Hij was in 1865 te Brugge gehuwd met Marie-Anne Jeanne Andrée van Zuylen van Nyevelt (1846-1993).

GENEANET

Van Paul Top kreeg ik de tip dat Maria Leys en Emilie(nne) Vandenbussche familie waren. Emilie was tante van Maria. Het bleef dus in de familie. Een kleine zoektocht op Geneanet bevestigt dit.
https://gw.geneanet.org/raevelb?n=vandenbussche&oc=&p=petrus+cornelius+ludovicus

In de volgende Brugse Stam gaan we met de gegevens van de eigenaars, via het kadaster, op zoek naar de locatie waar dit familiefeest plaats vond.

Wordt vervolgd

PROCESDOSSIERS VAN HET BRUGSE VRIJE (8)
SPANNINGEN TUSSEN DE BURGEMEESTERS VAN HET VRIJE

Laurent Inghelbrecht

*Laurent Inghelbrecht inventariseert al meer dan 20 jaar - samen met Anne Marie Van Basselaere, Nicole Van Accolyen, Dirk Verhaeghe en de vzw Vrijwilligers van Oranje - de **burgerlijke** procesdossiers van het Brugse Vrije in het Rijksarchief van Brugge. In die tijd namen ze al meer dan 50.000 dossiers van de 107.000 door **[3]**. De eerste 6.000 zijn raadpleegbaar op vrijwilligersrab.be.*

In deze rubriek bespreekt hij telkens één dossier dat relevant is voor de tijdgeest.

**** Rijksarchief Brugge - INV 278 - Processen Brugse Vrije ****

In de vorige Brugse Stam 2024_1 beschreven we een proces uit de 16de eeuw, waaruit het respect bleek voor de gezagsdragers. Er was sprake van 2 soorten burgemeesters, maar in de inleiding was er wat verwarring over het aantal burgemeesters en hun rol. Dit artikel zal alles verduidelijken.

Het platteland van het Brugse Vrije was in de vroegmoderne tijd in **drie kwartieren** opgedeeld: het oost-, noord- en west-kwartier. Elk kwartier had een eigen schepenbank met negen schepenen. Per kwartier werd de eerste schepen aangeduid als **burgemeester van schepenen**. Zij waren dus met drie. Overkoepelend voor het gehele Vrije was er nog een vierde burgemeester die geen schepen was: de **burgemeester van de commune**.

Het machtsevenwicht en de taakverdeling tussen de schepenen, burgemeesters van schepenen en de burgemeester van de commune was een gevoelig evenwicht. In het landhuis van het Vrije werd meermaals gedebatteerd over het machtsevenwicht. Soms werden ook processen gevoerd tussen die regionale politici. Onder meer in de resolutieboeken van het Vrije zijn die besluiten terug te vinden. Bij de inventarisatie van de procesbundels van het Vrije kwamen belangrijke dossiers uit **1603**, **1621** en **1731** boven water die handelen over dat machtsevenwicht.

DE DUUR VAN HET MANDAAT VAN DE BURGEMEESTERS

De jaarlijkse vernieuwing van de vier burgemeesters verliep in de 16de eeuw consequent volgens een vast patroon. De vier burgemeesters werden strikt elk jaar vervangen. Het lijkt er op dat een administratie in Brussel die vernieuwingen nauwgezet organiseerde. Dat de soeverein vaak en later zelfs permanent afwezig was, zal er wel mee te maken hebben. Filips II bestuurde decennia als 'afwezige vorst' vanuit Madrid. In 1598 volgde Filips' dochter Isabella hem op. De vorstin en haar echtgenoot Albrecht kwamen in Brussel wonen, in een delicate tijd. Hun gezag bleef door de Nederlandse Opstand beperkt tot de Zuidelijke Nederlanden. De breuklijn doorheen de Nederlanden liep dwars door het Vrije.
In 1584 kwam het Vrije grotendeels opnieuw onder Spaans gezag, voor het eerst sinds vertegenwoordigers van het Vrije in 1581 '*het Plakkaat van Verlatinge*' mede ondertekenden. In de eerste decennia na 1584 waren er twee clans 'Schepenen van het Vrije'. Enerzijds was er de groep die zich verzoende met de Spaanse koning. Anderzijds was er de groep die de Spaanse koning bleef afwijzen en later de kern zou worden van de schepenbank van het Vrije van Sluis.

Heel wat koningsgetrouwe schepenen hadden in 1581 ontslag genomen en waren vervangen door schepenen die de Nederlandse zaak genegen waren. Die nieuwkomers hadden nauwelijks familiale banden met de koningsgetrouwe schepenen en ze hadden een ander sociaal-economisch profiel.
Ook na 1584 zien we in het 'Brugse' Vrije heel tijdelijk nieuwe schepenen met nog een ander sociaal-economisch profiel binnenkomen: katholiek, minder rijk, maar met baljuwservaring.

[3] De criminele processen van het Brugse Vrije zijn bewerkt door Geert Tavernier. Ook deze staan op vrijwilligersrab.be. De criminele processen van de stad Brugge zijn bewerkt door Paul Coghe en Jean Marie Bulthé in Brugse Stam.

In 1598 traden de **aartshertogen Albrecht & Isabella** aan namens Filips II. Ze vernieuwden de burgemeesters niet. Op 24 september 1598 kwamen de schepenen samen **zonder de vier burgemeesters**. Ze besloten om een schepen en een pensionaris naar het Hof af te vaardigen met de vraag om de burgemeesters toch te vernieuwen, conform met de '*oude costumen*' (gebruiken).

Uit het resolutieboek blijkt dat ook in augustus 1601 er opnieuw twee schepenen en een griffier naar de aartshertogen gingen "*omme te kennen te gheven de zwaricheden die bevonden wierden in de continuatie van de burchmeesters voor dit aenstaende jaer*". Toen in de schepenvergadering van 1 september 1601 deze drie afgevaardigden verslag uitbrachten, verlieten de burgemeesters de vergadering, met als uitleg dat ze geen toestemming gegeven hadden voor die afvaardiging.
De aartshertogen antwoordden vanuit hun kamp voor Oostende op 31 augustus 1601 aan de schepenen dat het niet hun intentie was om iets te veranderen, zeker ook niet om tegen de privileges van het Vrije in te gaan, maar wel deze continuatie van de burgemeesters willen voor het gemak. De vernieuwing van de burgemeesters was immers geen privilege. Deze paragraaf toont dat het vooral de schepenen waren die belang hechtten aan 'de gebruiken', terwijl de soevereinen er nuchter op wezen dat gebruiken geen privileges waren.

HET MACHTSEVENWICHT TUSSEN DE BURGEMEESTERS IN 1603

In 1603 barstte de bom in het bestuur van het Brugse Vrije. De schepenen en burgemeesters van schepenen klaagden bij Isabella en bij de Private Raad, dat de burgemeester van de commune, **Denijs de Massiet**, pretendeerde meer autoriteit te hebben dan de burgemeesters van schepenen.

In hun bezwaarschrift van 28 november 1603 aan de hoofd-president en raadsleden van de Geheime Raad beschreven de pensionarissen, burgemeesters en schepenen hoe ze toen georganiseerd waren, met een lange, historische inleiding vanaf graaf Filips van de Elzas. Ze staafden hun relaas met veel historische documenten, waaronder '*le vieu Keurbrief*' van eind de 12de eeuw. Ook werd aandacht besteed aan het '*Kwaad Privilege*' uit 1330, dat gegeven werd na de '*Opstand van Kust-Vlaanderen*'. Hier werd het Vrije opgesplitst in drie kwartieren, het aantal schepenen ingeperkt en de levenslange aanstelling van de schepenen afgeschaft. Vanaf 1338 werden schepenen toch weer levenslang aangesteld en werden de oude privileges terug gegeven als beloning voor de goede diensten en trouwe onderdanigheid van de schepenen van het Brugse Vrije.

Bij de interpretatie van die historische documenten werd opgemerkt dat in 1331 enkel sprake was van de schepenen en slechts drie burgemeesters. Naast de **baljuw**, de **krikhouder**, de **amman** en de **klerk van de vierschaar** [4] was er nog een schout die misschien wel hetzelfde takenpakket had als de latere burgemeester van de commune. Vanaf 1357 vonden ze vermeldingen van een burgemeester van de commune, met als taak '*omme te wette te spreken over het landt van den Vryen*'. Hij trad toen op in naam van de gemeenschap en bekwam een veroordeling van de krikhouder, de klerk van de vierschaar en de cipier, die overdreven salarissen hadden aangerekend. In een ander document uit 1394 werd vastgesteld dat de burgemeester van de commune de eerste in rang was van de vier burgemeesters, wat sindsdien in gebruik bleef. Dat werd gestaafd aan de hand van documenten van Filips de Goede uit 1436 en van keizer Karel uit 1520 : '*l'ordre et reng desdits quatre bourgmaistres a tousiours esté et est encoires a present que celluy du commun soit le premier, celluy du quartier d'oost le second, du nord le tiers et du west le dernier*'. Toch waren toen al, los van de rangorde, de vier burgemeesters evenwaardig qua autoriteit en verloning.

De vier burgemeesters hebben sindsdien altijd één korps gevormd, al bleven de drie burgemeesters van schepenen zelf ook schepen, en genoten dus ook alle (voor)rechten als de andere schepenen. Bijgevolg zwoeren de vier burgemeesters op één zinnetje na dezelfde eed bij hun aanstelling.

Tegenover het schepenwerk dat de burgemeesters van schepenen uitvoerden, stond dat de burgemeester van de commune zich afzijdig hield van alle werk van rechters. Hij nam ook geen getuigenverklaringen af. De burgemeester van de commune eiste voorheen nooit een voorrang op tegenover de drie burgemeesters van schepenen, voor bijvoorbeeld commissies, deputaties, of andere vergaderingen. Dat recht komt de vier burgemeesters samen toe, waarbij ze van oudsher de gewoonte hadden om onderling, al dan niet in der minne die opdrachten te verdelen.

[4] Meer uitleg vindt men bv. op **https://www.dbnl.org/tekst/_taa005187201_01/_taa005187201_01_0031.php**

Aangezien Denijs de Massiet, de burgemeester van de commune, plots en vanuit het niets pretendeerde meer autoriteit te hebben dan de anderen, schreven de schepenen en de burgemeesters van schepenen op 28 november 1603 een brief aan de president en raadsleden van de Geheime Raad. Die werden er op gewezen, dat de aartshertogen bij hun aantreden in 1598, beloofden om de privileges, het gewoonterecht en de gebruiken van het Vrije te onderhouden. De schepenen en burgemeesters van schepenen drukten hun hoop uit, dat er dus niets aan de toenmalige structuren zou veranderen. Dat zou volgens hen de autoriteit van hun college te niet doen. Volgens de klagende schepenen en burgemeesters van schepenen, was de taak van de burgemeester van de commune te vergelijken met die van de Romeinse tribunus plebis: het bewaken van de rechten van de gemeenschap van dit platteland. De burgemeester van de commune mag de absolute autoriteit van het college niet overnemen, omdat het college van schepenen recht en justitie moet administreren, ook aan de burgemeester van de commune die optreedt in rechtszaken als partij.

Op 24 december 1603 schreven de aartshertogen aan meester Pieter van Steelandt, raadsheer van de Raad van Vlaanderen, over beide partijen burgemeesters dat hun macht en autoriteit van de aartshertogen afhangen: *"Ce fait du pouvoir et aucthorité des ungz et des aultres dépend de nous, et qu'ilz exercent leurs functions par nostre charge*". Ze wezen er meester van Steelandt op dat het aan hen is om een gepast reglement op te stellen ten goede van de dienst en de publieke welvaart: "*A qui a tant compete d'en telz cas et semblables donner telz riglemens que nostre service et le bien du publicq requièrent*".

De aartshertogen bevolen meester van Steelandt om naar die kemphanen van het Brugse Vrije te gaan, om een akkoord tussen beide partijen te bekomen. Als dat niet zou lukken, of als Denijs de Massiet niet zou meewerken, moest van Steelandt een instructie volgen, die in bijlage meegezonden werd. De aartshertogen verwachtten vervolgens, dat van Steelandt zijn visie op de zaak zou doorsturen, zodat ze hem zouden kunnen antwoorden wat ze geschikt achten. De bisschop van Brugge kon meegaan of tussen beide komen.

Uiteindelijk hebben de aartshertogen een instructie voor de burgemeesters gegeven zodat elks rechten, eer, en pré-eminentie werden beschermd, wat de goede verstandhouding tussen de burgemeesters moest verzekeren.

BUNDELS UIT 1621 en 1731 OVER GELIJKAARDIGE INSTITUTIONELE PROBLEMEN

Eind augustus 1621 liet Isabella weten dat ze de burgemeesters niet zou vernieuwen. Opnieuw kwam ernstig protest vanwege de schepenen.

In 1731 werd schepen **Francois Talbout** aangesteld als burgemeester van de commune. De overige schepenen maakten ernstig bezwaar omdat het schependom en burgemeesterschap van de commune niet verenigbaar waren. Opnieuw deden ze dat met een bijzonder uitgebreid dossier waarin ze hun beweringen staafden met afschriften van historische documenten. Daarop vroeg schepen Talbout aan de **landvoogdes Marie-Elisabeth** om te mogen stoppen als schepen, wat hem werd toegestaan. De jaarlijkse burgemeestersvernieuwing was toen al lang geliquideerd. Talbout bleef bijna 20 jaar burgemeester van de commune. Hij overleed in 1750.

- -

Deze drie bundels uit 1603, 1621 en 1731 worden bewaard op het Rijksarchief te Brugge:
- De documenten uit 1603 komen binnenkort raadpleegbaar: *Rijksarchief Brugge, Brugse Vrije Ongeordend, Processen, pak nr. 2859* (Deze stukken hebben nog geen dossiernummer).
- De documenten uit 1621 zijn raadpleegbaar: *Rijksarchief Brugge, Brugse Vrije Ongeordend, Processen, nr. 28717.*
- De documenten uit 1731 zijn raadpleegbaar: *Rijksarchief Brugge, Bundels van het Vrije, nr. 778.*

Ik transcribeerde deze drie bundels en publiceerde ze als bijlagen aan mijn artikel "Het bestuur, beleid en de rechtspraak in het land van het Vrije (16de-18de eeuw)" in het jaarboek 2020 van de Spaenhiers.

Wordt vervolgd

Brugse Stam

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
ISSN 2294-5415
56ste jaargang nr. 3 - mei-juni 2024
Verspreiding op ca. 2800 mailadressen
Gratis via mail (aanvraag: brugsestam@gmail.com)

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN REGIO BRUGGE
Kennisplatform voor familiegeschiedenis
FV Brugge vzw - BE 0535.565.209

http://brugge.familiekunde-vlaanderen.be/
FV Brugge, Kleine Hertsbergestraat 3, 8000 Brugge
BE19 9730 9465 0412 van FV regio Brugge
Hoofdredacteur: Paul Lanssens (brugsestam@gmail.com)
Redactie: Johan Haerynck, Reinhilde Aendekerk,
Raf Barzeele, Jean-Marie Bulthé
Secr: Eddy Dubruqué (familiekundebrugge@skynet.be)
Verantw. uitg: Jo Patteeuw, Kerklaan 30, 8310 Brugge

In dit nummer

OPROEP: SCHENKINGEN VAN ROUWBRIEVEN, BIDPRENTJES, …	1
NIEUWE PUBLICATIE TE KOOP: DE BRUGSE RENTEBOEKEN UIT DE 15de EEUW	2
VRAAG VOOR DE LEZERS	2
NIEUW BESTUURSLID BIJ FV REGIO BRUGGE	2
REGELGEVING ROND LEVENLOOS GEBOREN KINDEREN	3
OEFENING OUD SCHRIFT EN LATIJN	5
BEKNOPT VERSLAG ALGEMENE VERGADERING FV REGIO BRUGGE VZW	6
OPENINGSTIJDEN DOCUMENTATIECENTRUM	7
PUBLICATIES EN KOPIEËN TE KOOP BIJ FV-BRUGGE	7
GROOT FEEST IN 1872 IN KROMBEKE (3/4)	8
PROCESDOSSIERS VAN HET BRUGSE VRIJE (9)	14
RESPECT VOOR GEZAGSDRAGERS EN DE OPENBARE ORDE	14

OPROEP: SCHENKINGEN VAN ROUWBRIEVEN, BIDPRENTJES, …

Familiekunde Vlaanderen, Regio Brugge, vraagt voor zijn documentatiecentrum **rouwbrieven** die u niet meer nodig hebt. Ook schenkingen van andere genealogische documenten, zoals **bidprentjes, stambomen, familieboeken, kwartierstaten, heemkundige werken**, … worden met dank aanvaard. Bij ons krijgt u de gemoedsrust dat uw verzameling voor altijd veilig bewaard blijft en dat ze opgenomen wordt in onze catalogus. Ze kan geconsulteerd worden door alle geïnteresseerden en belandt niet in de krochten van een verzamelaar of in het kraam van een opkoper.
Afspreken via mail naar de secretaris familiekundebrugge@skynet.be

Brugse Stam met steun van:

BRUGGE Familiekunde Vlaanderen

NIEUWE PUBLICATIE TE KOOP:
DE BRUGSE RENTEBOEKEN UIT DE 15de EEUW

Schatkist voor heemkundigen, huizenhistorici en genealogen
Door kunsthistoricus Jan Verheyen

Jan Verheyen

Dit boek gaat over de hypotheekboeken van de 15de eeuw, een onderwerp dat nog nooit aangesneden werd. Er zijn er tientallen, in alle soorten en maten, verspreid over Bisschoppelijk Archief, Rijksarchief, maar de meeste toch in het Stadsarchief. Het zijn registers van rente-betalingen van huiseigenaars aan hun kredietverstrekker. Ze bevatten duizenden personen uit het 15de eeuwse Brugge, die gelinkt kunnen worden aan huizenbezit en activiteiten. Een waardevolle bron, met veel nieuwe informatie over personen, huizen, herbergen enz… en een aantal goede en nieuwe inzichten. **Een primeur voor Brugge.**

Deze publicatie bevat de renteboeken van Dis Onze-Lieve Vrouw (1399-1483), Begijnhof De Wijngaard (1399-1424) en Sint-Juliaanshospitaal (1470, 1479-1480). Het boek begint met een uitgebreide inleiding, gevolgd door de integrale gegevens uit deze boeken: namen, bedragen en datums. Achteraan zijn er alfabetische lijsten van namen, beroepen en middeleeuwse kalender-aanduidingen. Zo bekomen we de namen van meer dan 1.000 Bruggelingen uit de 15de eeuw.

De uitgave is 430 blz. en wordt uitgegeven zowel digitaal als op papier.
> Digitaal via mail is het € 15 voor leden van FV en € 19 voor niet-leden. Te bestellen door een mailtje naar anne-marie.viaene@telenet.be en storting op BE19 9730 9465 0412 van FV-Brugge.
> Afgedrukt aan te vragen bij de auteur jan.verheyen@kuleuven.be. De oplage is beperkt en de prijs is € 25 + verzending.

VRAAG VOOR DE LEZERS

Eén van de lezers stuurde ons twee geboorteakten uit 1834: kan dit tweemaal hetzelfde kind zijn?

1. Geboorte van **Eduardus Julianus Leliaert** op 29.09.1834 in Gent, zoon van de ongehuwde Maria Theresia Leliaert. Aangifte nog dezelfde dag door Anna Baetjens, die in dezelfde straat woont.
Gent, geboorten 1834 n° 1125: https://genealogie.arch.be/514/514_9999_999_786771_000/0_0314

2. Aangifte door Sophia Vlaemingh van een vondeling op 04.11.1834 in Gent. De vondeling droeg een briefje dat het kind vijf *(vuyf)* weken oud was, geboren op Sint-Pieter én ook op die dag gedoopt met de naam **Eduardus** *(edewaert)* **Leliaert**.
Deze datum kan echter onmogelijk kloppen, want Sint-Pieter is op 29 juni of evt. op 1 augustus.
Gent, geboorten 1834 n° 1273: https://genealogie.arch.be/514/514_9999_999_786771_000/0_0365

Kan iemand dit verklaren? ➔ brugsestam@gmail.com ←

NIEUW BESTUURSLID BIJ FV REGIO BRUGGE

Johan Salomons uit Hooglede is al meerdere jaren lid van onze Algemene Vergadering. Hij is als vrijwilliger de coördinator van het '*rouwbrievenproject*' (opvolging van de overlijdensberichten bij de begrafenisondernemers in Vlaanderen). Op 7 april is hij lid geworden van het Bestuursorgaan.

REGELGEVING ROND LEVENLOOS GEBOREN KINDEREN

Eddy Dubruqué

Vanwege **Martin Lievens**, coördinator van **vrijwilligersrab.be** een interessante vraag.
«Waarom wordt in de burgerlijke stand van doodgeboren kinderen alleen een overlijdensakte opgemaakt en geen geboorteakte?»
«Het is interessant om een correcte inschrijvingsakte van een doodgeboren kind te bekijken. De zinsnede *"… en waarvan geen geboorteakte werd ingeschreven …"/ "… dont la naissance n'a pas été inscrite …"* moest verplicht opgenomen worden in de overlijdensakte. Dit verklaart ook mijn standpunt om doodgeboren kinderen niet op te nemen in ons bestand van geboorten, maar enkel bij de overlijdens.»
«We moeten opmerken dat deze verplichting niet in elke burgerlijke stand gevolgd werd. Ook bij Vrijwilligersrab werd dit standpunt in het verleden niet consequent ingenomen, vandaar dat je bij ons doodgeboren kinderen zowel bij de geboorten als bij de overlijdens kunt terugvinden. Dat veroorzaakt verwarring bij de genealogen. Het is nochtans belangrijk bij gezinsreconstructies.»

Wettelijke situatie van 1806 tot 1999

Het opstellen van een akte van vertoning van een levenloos kind werd geregeld in het Burgerlijk Wetboek, met een decreet van 4 juli 1806 waarvan artikel 1 bepaalde: *«Wanneer het lijk van een kind, waarvan de geboorte niet ingeschreven werd, aan de ambtenaar van de burgerlijke stand wordt vertoond, dan vermeldt die ambtenaar niet dat het kind overleden is, maar wel dat het hem levenloos vertoond werd».* Daarbij noteerde de ambtenaar wel de namen, de beroepen en de woonplaats van de vader en de moeder en ook datum en uur waarop het kind «uit de schoot van zijn moeder» was gekomen, maar hij vermeldde geen naam en voornamen van het kind. De akte werd ingeschreven in de registers van overlijden en de ambtenaar van de burgerlijke stand moest toelating geven om het kind te begraven.
De wettelijke levensvatbaarheidsgrens van 180 dagen wordt bepaald door de omzendbrief van 10 juni 1999 betreffende de invoering van een artikel 80bis in het Burgerlijk Wetboek over de akte van aangifte van een levenloos kind: *«Er dient aan te worden herinnerd dat de akte van aangifte van een levenloos kind slechts wordt opgemaakt indien de geboorte heeft plaatsgevonden meer dan zes maanden na de verwekking»* (dit is de zogenaamde 180-dagenregel).
De 180-dagenregel uit de omzendbrief van 10 juni 1999 gaat terug op een omzendbrief van 13 december 1848 die een levenloos geboren kind als volgt definieerde: *«On considérera comme mort-né l'enfant sorti sans vie du sein de sa mère après le cent quatre-vingtième jour (sixième mois) de la gestation».*

Wettelijke situatie sinds 1999

Vandaag legt artikel 80bis van het Burgerlijk Wetboek een aangifteplicht vast voor levenloos geboren kinderen meer dan 180 dagen na de verwekking (parlementair document nr. 4-1318/1).
De akte van aangifte van een levenloos kind moet volgende vermeldingen bevatten:

1. De dag, het uur, de plaats van de bevalling, alsmede het geslacht van het kind.
2. De naam en voornamen, de geboorteplaats en –datum en de woonplaats van de moeder en de vader (of van de vader die het verwekte kind erkend heeft overeenkomstig art. 328). Op zijn vraag en mits toestemming van de moeder kunnen de naam, de voornamen en de woonplaats van de vader die niet gehuwd is met de moeder en die het verwekt kind *niet* erkend heeft, tevens vermeld worden.
3. De naam, de voornamen en de woonplaats van de aangever.
4. De voornamen van het kind, indien om de vermelding ervan wordt verzocht.

Deze akte wordt ingeschreven in het register van de akten van overlijden. Gehuwde ouders kunnen de nodige aanpassingen laten aanbrengen in het trouwboekje.

Voor kinderen die levenloos geboren zijn onder de wettelijke levensvatbaarheidsgrens is er geen aangifteplicht. Er kan geen akte opgesteld worden en dus ook geen (voor)naam gegeven worden. Wel bestaat het recht voor de ouders om het levenloos geboren kind van minder dan 180 dagen te begraven of te cremeren, **afhankelijk van het gewest waarin men woont**. De bijzondere wet van 13 juli 2001 heeft immers diverse bevoegdheden aan de gewesten en gemeenschappen overgedragen, waaronder deze van de begraafplaatsen en de lijkbezorging.

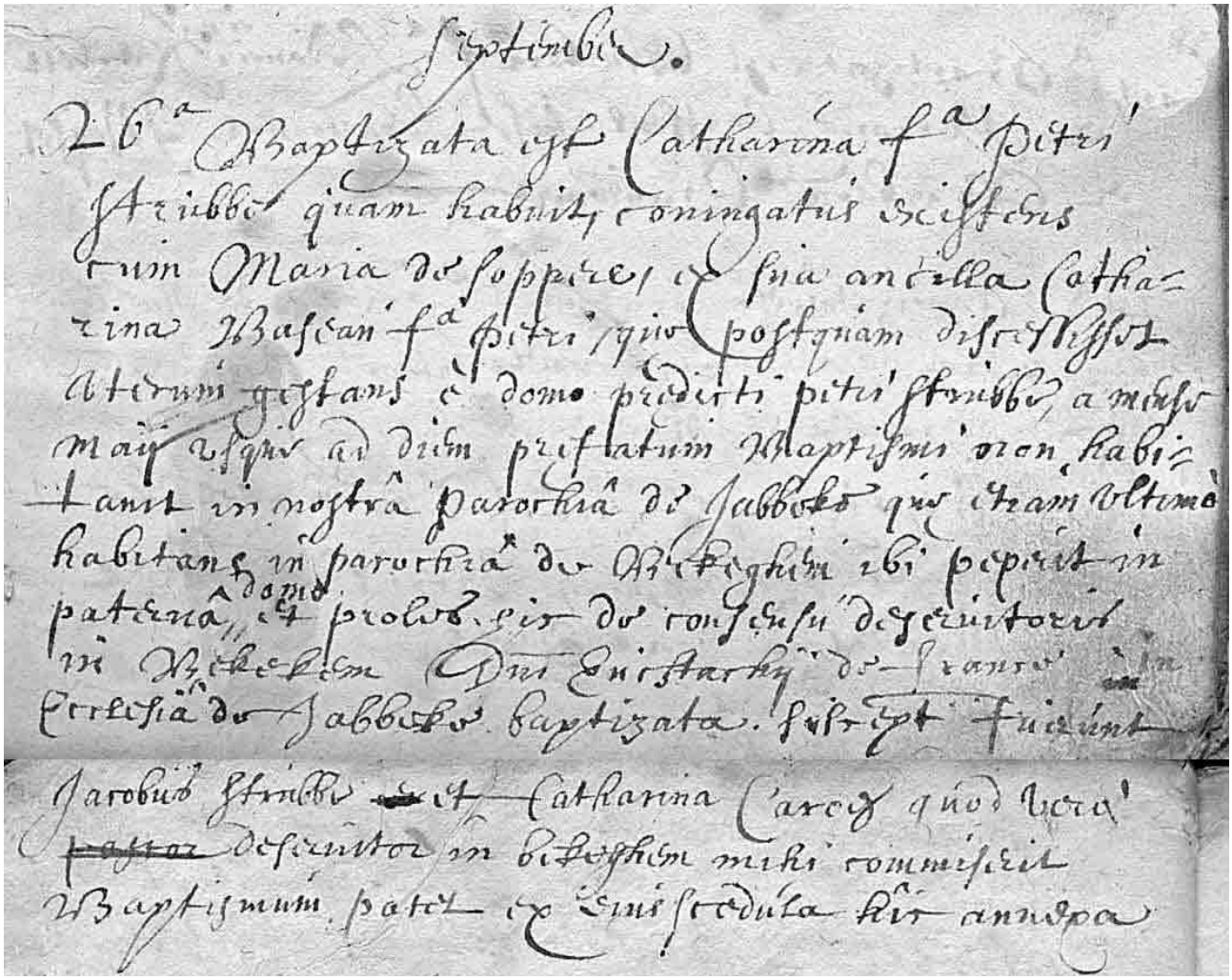
1. **Vlaams Gewest**. Sinds het decreet van 16 januari 2004 over de begraafplaatsen en de lijkbezorging, is het voor ouders mogelijk hun levenloos geboren kinderen, die de wettelijke levensvatbaarheidsgrens nog niet hebben bereikt en na een zwangerschapsduur van ten volle 12 weken, te begraven of te cremeren.
2. **Brussels Hoofdstedelijk Gewest**. Een ordonnantie van 13 december 2007 kent een gelijkaardige regeling, maar dan pas vanaf de 106de dag van de zwangerschap. De uitvoeringsbesluiten ontbreken echter nog.
3. **Waals Gewest**. Er is nog geen aangepaste wetgeving.

- - - -

OEFENING OUD SCHRIFT EN LATIJN

Aimé Smeyers

Yvette Kemel, welbekende echtgenote van onze secretaris Eddy Dubruqué, vond een speciale doopakte uit 1642 in de parochieregisters van Jabbeke. Door haar immense ervaring als heemkundige begrijpt ze de inhoud, maar ze had graag de letterlijke Latijnse transcriptie.
Klik hier om de akte online te zien bij het Rijksarchief.

september
26a Baptizata est Catharina f(ili)a Petri strubbe quam habuit, coniugatus existens cum Maria de soppere, ex sua ancilla Catharina Baseau f(ili)a petri, quo postquam discessisset uterum gestans a domo prædicti petri strubbe, a mense maij usque ad diem præfatum baptismi non habitavit in nostra parochia de Jabbeke quæ etiam ultimo habitans in parochia de Bekeghem ibi peperit in paterna domo et proles eis de consensu deservitoris in Bekehem D(omi)ni Eucstachij de france in ecclesia de Jabbeke baptizata. suscept(ores) fuerunt Jacobus strubbe et Catharina Caroen quod vero ~~pastor~~ deservitor in bekeghem mihi commiserit Baptismum patet ex eius scedula hic annexa.

Op 26 september is gedoopt Catharina, dochter van Petrus Strubbe (in echtelijke staat verbonden met Maria de Soppere) en van zijn dienstmeisje Catharina Baseau, dochter van Petrus. Zij, zwanger geworden, verliet het huis van de eerder genoemde Petrus Strubbe. Vanaf de maand mei tot de voornoemde dag van het doopsel, heeft ze niet in onze parochie van Jabbeke verbleven, want tot het einde woonde ze in de parochie van Bekegem, waar zij in het ouderlijk huis is bevallen. En, met toestemming van de bedienaar van Bekegem, de Heer Eustachius de France, is het kind gedoopt in de kerk van Jabbeke. De peetouders waren Jacobus Strubbe en Catharina Caroen. Dat de ~~pastoor~~ bedienaar van Bekegem mij waarlijk de doop heeft toevertrouwd, blijkt uit zijn hier bijgevoegd briefje.

Opmerkingen

- Het gaat om een kind uit overspel: Catharina is verwekt door een gehuwde man bij een andere vrouw dan zijn echtgenote. **[**[1]**]**
- We stellen opnieuw vast dat, ondanks dit overspel, de pastoor duidelijk de huwelijksband tussen de vader en zijn wettige echtgenote bevestigt: in de Rooms-Katholieke kerk is overspel geen reden tot huwelijksontbinding. **[**[2]**]**
- De pastoor houdt zich strikt aan de voorschriften voor een doopakte. Inderdaad, normaal komt het toe aan de pastoor van de parochie waar het kind is geboren om het doopsel toe te dienen (zie o.a. Levensrituelen, Geboorte en Doopsel, Leuven, 1996, p. 110). De reden waarom de pastoor van Jabbeke er hier aan houdt om dit kind te dopen in zijn kerk, wordt niet weergegeven. Alleen wordt benadrukt dat alles volgens de regels is gebeurd!

BEKNOPT VERSLAG ALGEMENE VERGADERING FV REGIO BRUGGE VZW

1. Aanwezigheid, datum en plaats

Reinhilde Aendekerk, Raphaël Barzeele, Jean-Marie Bulthé, Hervé Ceulenaere, Eddy Dubruqué, Johan Haerynck, Paul Lanssens, Jan Lantsoght, Jo Patteeuw, Tony Strypsteen, Johan Salomons, Anne-Marie Viaene. De vergadering gaat door op 06.04.2024 om 10:00 in het lokaal.
De Algemene Vergadering (AV) is voltallig en dus rechtsgeldig samengesteld.

2. Financieel verslag

De penningmeester *Paul Lanssens* geeft een overzicht van de jaarrekening. Deze werd nagezien door *Jo Patteeuw*, voorzitter. Ze wordt unaniem door de AV goedgekeurd.
De AV geeft kwijting aan de penningmeester en aan alle leden van het Bestuursorgaan.

3. Rapportering van de activiteiten van FV regio Brugge in 2023 (korte samenvatting)

- *Eddy Dubruqué* rapporteert diverse gegevens: fysieke bezoekers, inventaris overlijdensberichten, boeken in de bib. en de jaarrapporteringen aan stad Brugge en FV-Merksem.
- *Tony Strypsteen* en vrijwilligers: digitalisering rouwbrieven, kiezerslijsten en oude boeken.
- *Johan Haerynck*, *Jean-Marie Bulthé* en vrijwilligers: digitalisering bidprentjes.
- *Johan Salomons*: coördinator project begrafenisondernemers.
- *Hervé Ceulenaere*: bezoekers website.
- *Reinhilde Aendekerk*: tijdschriften indexeren in het grote West-Vlaamse databestand.
- *Paul Lanssens*, *Jean-Marie Bulthé*, *Reinhilde Aendekerk*, *Johan Haerynck en Raf Barzeele* rapporteren over het tijdschrift Brugse Stam

De AV dankt het bestuursorgaan voor het vele werk.

4. Engagement van het Bestuursorgaan

- Alle leden van het Bestuursorgaan met specifieke verantwoordelijkheid, bevestigen hun engagement in het bestuur voor een jaar.

De AV bevestigt de leden van het Bestuursorgaan.

---

[1] Let wel: Catharina is geen "koekoekskind", want dan wordt het kind ongemerkt opgenomen in het gezin.

[2] Zie Brugse Stam, jg. 55, n° 4 van 2023, blz. 5 - Het Concilie van Trente besliste dat overspel, hoewel een zeer zware zonde, geen reden kan zijn voor ontbinding van het huwelijk; dit in tegenstelling met de leer van de Orthodoxe Kerk.

OPENINGSTIJDEN DOCUMENTATIECENTRUM

Iedereen is welkom tijdens de openingstijden van ons documentatiecentrum. Een bestuurslid is beschikbaar voor uw vragen, hulp bij het lezen van oud schrift, e.d. Ook het contact met medezoekers is interessant. Het adres is Kleine Hertsbergestraat 3, 8000 Brugge. Om binnen te komen moeten 4 treden genomen worden, waardoor het voor rolstoelgebruikers moeilijk toegankelijk is.
De toegang is gratis voor leden en vrijwilligers, niet-leden betalen € 2,00 per bezoek.
Check evt. wijzigingen op brugge.familiekunde-vlaanderen.be

OPENINGSTIJDEN:

- Elke eerste maandag van 13:30 tot 16:30
- Elke tweede woensdagvan 13:30 tot 16:30
- Elke vierde zaterdag van 09:00 tot 12:00

Concrete datums en aanwezige bestuursleden voor 2024:

- ma 06/05: Reinhilde Aendekerk	- ma 01/07: Anne Marie Viaene	- ma 02/09: Jo Patteeuw
- wo 08/05: Eddy Dubruqué	- wo 10/07: Eddy Dubruqué	- wo 11/09: Eddy Dubruqué
- za 25/05: Paul Lanssens	- za 27/07: Anne Marie Viaene	- za 28/09: Hervé Ceulenaere
- ma 03/06: Tony Strypsteen	- ma 05/08: Raf Barzeele	- ma 07/10: Raf Barzeele
- wo 12/06: Eddy Dubruqué	- wo 14/08: Eddy Dubruqué	- wo 09/10: Eddy Dubruqué
- za 22/06: Hervé Ceulenaere	- za 24/08: Jean-Marie Bulthé	- za 26/10: Jean-Marie Bulthé

- Afwisselend di en do van 13:30 tot 16:30 met Eddy, Tony, Johan en de vrijwilligers

Concreet zijn dit de dinsdagen en de donderdagen in 2024:

do 02/05 di 7/05 do 16/05 di 21/05 do 30/05 di 04/06 do 13/06 di 18/06 do 27/06

Geen bijeenkomsten in juli en augustus.

do 05/09 di 10/09 do 19/09 di 24/09 do 03/10 di 08/10 do 17/10 di 22/10 do 31/10
di 05/11 do 14/11 di 19/11 do 28/11 di 03/12 do 12/12 di 17/12

Buiten bovenstaande uren in het documentatiecentrum, werken onze vrijwilligers ook thuis. Zij houden verder persoonlijk contact met Tony Strypsteen voor individuele afspraken.

HELPDESK ALDFAER MET TONY STRYPSTEEN:

Om gebruik te maken van de helpdesk: stuur een bericht met een korte schets van het probleem naar familiekunde_brugge_aldfaer@telenet.be. Dan wordt er een datum afgesproken voor een afspraak in ons documentatiecentrum. Breng, indien mogelijk, een eigen laptop mee. Voor leden van Familiekunde is het consult gratis, anderen betalen € 5,00.

PUBLICATIES EN KOPIEËN TE KOOP BIJ FV-BRUGGE

Brugge is een dynamische regio van Familiekunde Vlaanderen (FV). Al 55 jaar zijn wij bekend voor het ontsluiten en publiceren van diverse genealogische bronnen. Veel van die publicaties zijn nog altijd te koop, intussen digitaal. Voordelen van digitaal: volledig doorzoekbaar op gelijk welk trefwoord én men betaalt slechts een fractie van de prijs op papier. Hier is de lijst:
https://brugge.familiekunde-vlaanderen.be/index.php/publicaties

We bezitten ook meer dan 800.000 bidprentjes en rouwbrieven. Die kunnen op de computers in ons documentatiecentrum geraadpleegd worden, maar men kan ook kopieën bestellen. Daarvoor zijn we sinds maart 2023 toegetreden tot de zoekrobot **'Karakol'**. Dit is de link:
https://www.karakol.be/

GROOT FEEST IN 1872 IN KROMBEKE (3/4)

Johan Haerynck

Opnieuw een artikelenreeks over een zoektocht, die kan dienen als voorbeeld voor veel stamboomonderzoekers. Het belangrijkste is de methodiek, waarbij we heel wat genealogische bronnen gebruiken die voor iedereen nuttig kunnen zijn (kadaster, pers, …).

Startpunt was een affiche uit 1872 over een familiefeest in Krombeke. Centrale figuur was Joseph Cornette, die op dat moment al 35 kinderen had bij 3 vrouwen … en die van plan was om zijn record nog scherper te stellen!!
- In deel 1 ging het over de **burgerlijke stand** en over **rouwberichten**.
- In deel 2 zochten we in **volkstellingen**, **bevolkingsregisters**, **geschreven pers** en **Geneanet**.
- Dit deel 3 gaat over zoeken in het **kadaster**. Veruit het moeilijkste deel, maar heel interessant.

HET KADASTER

Uit het krantenartikel van 1872 konden we opmaken dat Jean Baptiste Vandenpeereboom eigenaar was van de hoeve waar het feest doorging. Via het kadaster proberen we te achterhalen waar die locatie zich bevond/ bevindt en of daar nog sporen van terug te vinden zijn.

Via de Koninklijke Bibliotheek (KBR) kunnen we starten met voor Krombeke gelukkig enkele bronnen online, namelijk de Popp-kaart en een legger. Iedere eigenaar krijgt, bij het verwerven van een eigendom in een gemeente, een ***artikelnummer***. Hieronder staan ook de ***sectoren*** en ***perceelnummers***, met een korte omschrijving en de oppervlakte van het perceel.

Ca. 1840 blijkt Louis Vandenpeereboom (voorganger van Jean Baptiste) uit Ieper eigenaar te zijn van een tiental percelen in Krombeke. Daarvoor krijgt hij in deze gemeente het *artikelnummer* 46. Zijn gronden liggen in *sector* A. Gelukkig heeft hij slechts 1 perceel dat benoemd wordt als “huis”. Dus kunnen we dit perceel identificeren als de hoeve waar het familiefeest is doorgegaan. Het *perceelnummer* is 380. Het is een huis met daarrond enkele percelen boomgaard, land en tuin.

Als we dit perceel zoeken op de Popp-kaart (eveneens online) vinden we het terug tegen de grens met Stavele, waar de Heidebeek een scherpe hoek maakt (rode lijn op de kaart).

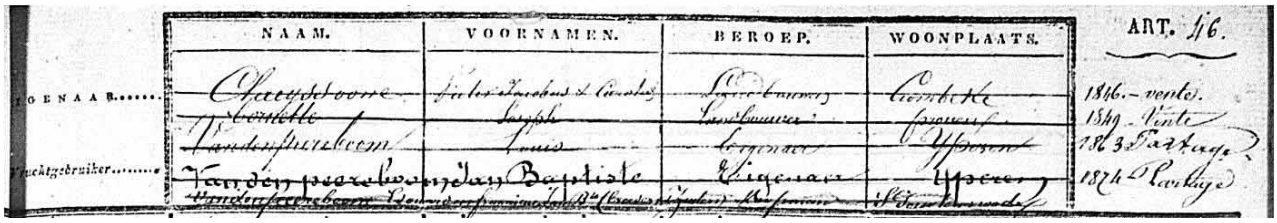
Ook de percelen 373 tot 382, met uitzondering van 374 en 377, zijn eigendom van Louis Vandenpeereboom. Met deze gegevens kunnen we naar het Rijksarchief te Brugge, om te zoeken in het archief van het kadaster. Dat bevindt zich op verschillende microfilms die we, afhankelijk van de staten, gaan bekijken.

De periode waarop deze staten slaan, beperkt zich tot de jaren 1833 tot 1926. Voor latere gegevens hadden we ons tot het huidige kadaster moeten wenden: een lijdensweg en niet goedkoop!

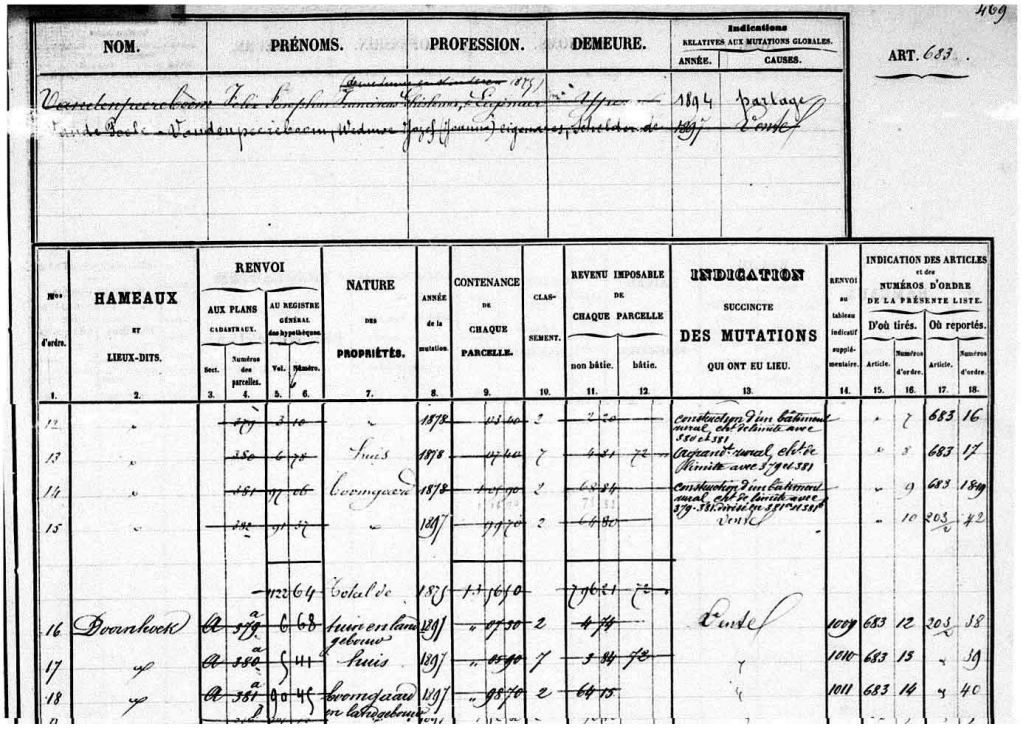
	Bevat volgende secties :	A; B : Van de bosschen
1535	208	
1536	209	
1536	212	ART 1 T/M 901
1537	212	ART 902 T/M 1111
2152	207	1833 T/M 1926
1537	219/223	1833 T/M 1860
1538	219/223	1861 T/M 1869
1538	214/219/223	1870 T/M 1882
1539	214/219/223	1883 T/M 1899
1540	214/219/223	1900 T/M 1913
1541	214/219/223	1914 T/M 1926

- -

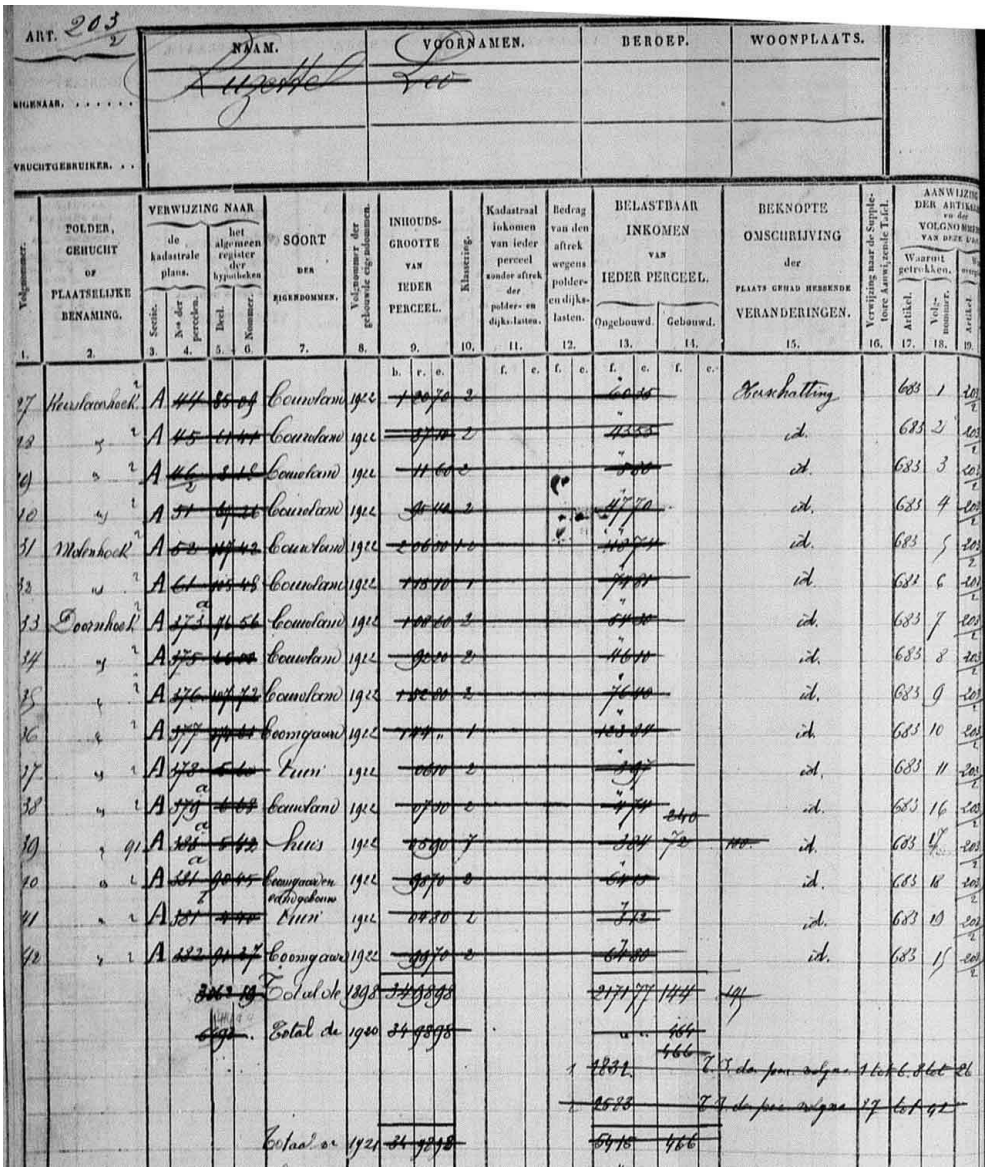
De opeenvolgende eigenaars van het perceel A380 kunnen we terugvinden in staat 209 hieronder.

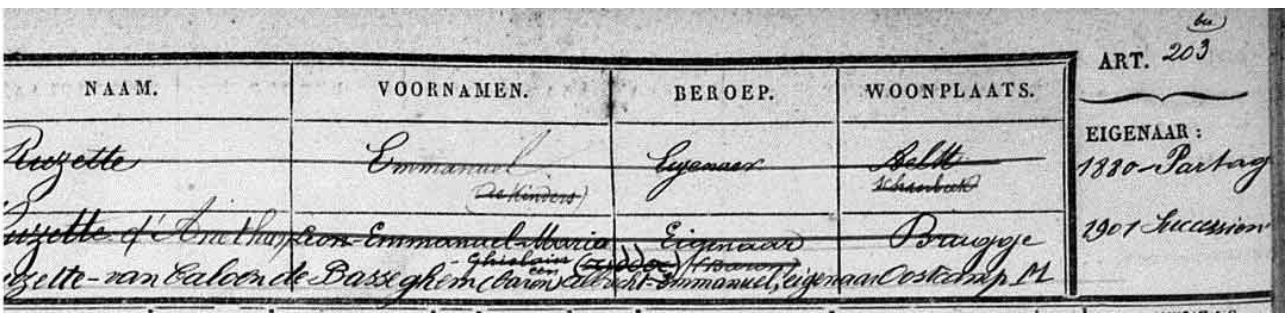
Eerst op dit blad (artikel 46), vervolgens op het blad hieronder (artikel 683) en tenslotte op de verdere bladen (artikel 203/2), zien we de opeenvolgende eigenaars van het perceel:
- **Pieter Jacobus Claeyssoone** en consoorten, landbouwers te Krombeke, die verkopen in 1846.
- **Josephus Cornette**, landbouwer in Poperinge, die het na amper 3 jaar, in 1849, al doorverkoopt.
- **Louis Vandenpeereboom**, eigenaar te Ieper. Een verdeling in 1863 zorgt ervoor dat het pand in bezit komt van zijn broer (niet zijn zoon!) Jean Baptiste.
- **Jean Baptiste Vandenpeereboom** laat het in 1874 na aan zijn erfgenamen die in Sint-Joost-ten-Node wonen.
- **Felix Vandenpeereboom** laat het in 1894 na aan zijn erfgenamen.

- **Leo Ruzette** verwerft de percelen in 1897. Blijkbaar begon de familie Ruzette al in de periode 1878-1897 enkele percelen te kopen, want hier wordt een Emmanuel Ruzette vermeld. Maar in 1897 worden de percelen 372 tot 382, met uitzondering van 374 en 377, uit de Doornhoek verkocht aan Leo Ruzette (art. 203/2). Ondertussen zijn percelen 379, 380 en 381 vergroot, samengevoegd en krijgen een nieuw perceelnummer 379a, 380a en 381a. Op het artikelnummer 203/2 zien we dat Leo eigenaar blijft tot 1922.

In 1901 erft zoon Alberic Ruzette de percelen in de Doornhoek. Van het perceel 380 dat wij specifiek onderzoeken, zien we hieronder, op artikel 203, de verdere opeenvolgende eigenaars.

GENEANET

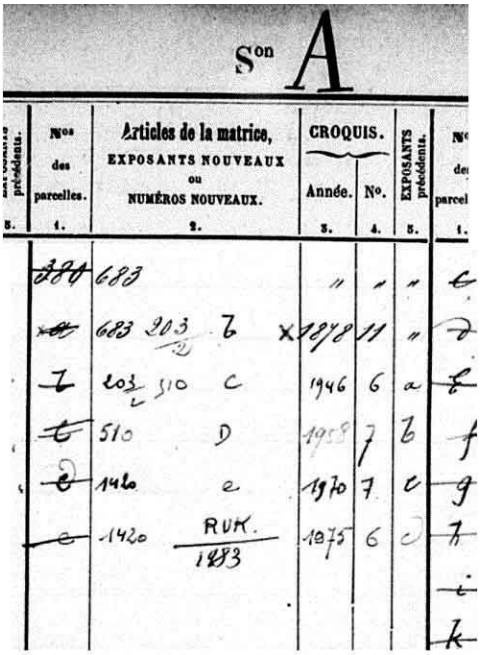
Om wat inzicht te krijgen in de opeenvolging van de Vandenpeerebooms en de Ruzettes, verlaten we even het kadaster en gaan te rade bij Geneanet, waar heel wat amateurgenealogen hun stamboom gepubliceerd hebben. Alle gegevens moeten hier wel steeds gecontroleerd worden, maar wanneer bronnen vermeld staan, ben je toch reeds wat zekerder van de juistheid van de info.

A. **Louis Vandenpeereboom** (Ieper 1769 – Ieper 1862).
B. **Jean-Baptiste Vandenpeereboom** (Ieper 1773 - Ieper 1873), broer van Louis, huwt in 1801 te Menen met Marie Angelique Françoise Le Pouve (Delepouve) (Menen 1781 – Ieper 1851).
C. **Felix Vandenpeereboom** (Ieper 1814 – 1874) X Cecile Lecocq (Doornik 1839 – Schelderode 1897).
D. **Leon Emmanuel Ruzette** (Aalst 1836 – Brugge 1901) was gouverneur van West-Vlaanderen. Hij huwt te Sint-Joost-ten-Node in 1864 Felicie d'Anethan (Habay-la-Vieille 1838 – Brugge 1901).
E. **Alberic Emmanuel Ruzette** (Sint-Joost-ten-Node 1866 – Brugge 1929), zoon van Leon, huwde met Berthe Marie Victorine Van Caloen de Bassegem. Ook Alberic was gouverneur van West-Vlaanderen van 1907 tot 1912. Naar hem werd de Baron Ruzettelaan te Brugge genoemd, de vroegere "Steenbrugse Wandeling". Ik verwijs hier in dit verband graag naar het artikel van Chris Weymeis in KW van vrijdag 26 januari 2024 "Bruggeling onder de loep (55)"

TERUG NAAR HET KADASTER: DE SCHETSEN (CROQUIS)

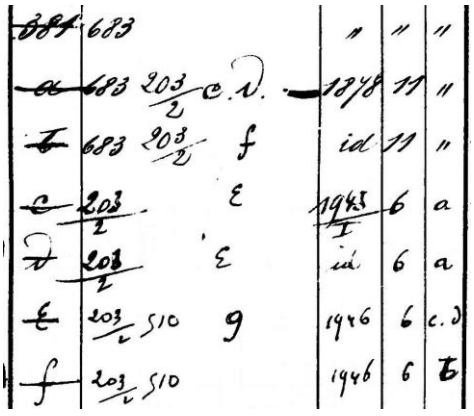
De schetsen laten ons zien in welk jaar er iets aan een perceel veranderd is (*'schetsmutaties'*).

Van perceel 380 hiernaast werd in 1878 een nieuwe schets gemaakt. Eigenaar is eerst artikel 683 (Felix Vandenpeereboom) en later artikel 203/2 (Leo Ruzette en opvolgers).
In 1946 een nieuwe schets. Eigenaar is eerst 203/2 en later 510 (Ellebo, schoonvader van Julius Cornette – Julius is zoon uit het tweede huwelijk van Joseph Cornette hierboven vermeld).
In 1958 wordt er een nieuwe schets gemaakt.
In 1970 was 1420 (Cornette) eigenaar.
In 1975 een nieuwe schets waarna er een RVK (ruilverkaveling) plaatsvond.

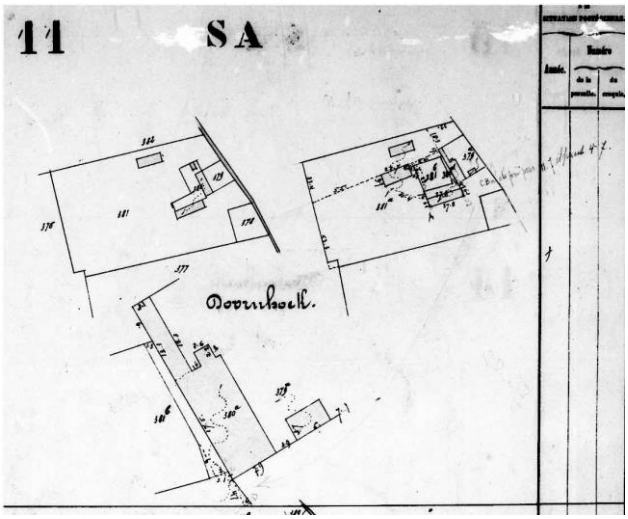

Het perceel 380, dat van 1846 tot 1849 kortstondig eigendom was van de familie Cornette (Josephus), komt dus in 1946/1970 opnieuw in bezit van de familie Cornette.

Aangezien we op zoek zijn naar de nieuwgebouwde schuur, waarin het feest van 1872 plaatsvond, zijn we naast perceel 380 ook geïnteresseerd in perceel 381.
De tabel hiernaast geeft ons de opeenvolgende eigenaars.
De schets 11 uit 1878 (volgende bladzijde) toont ons de fysieke evolutie van dit perceel.

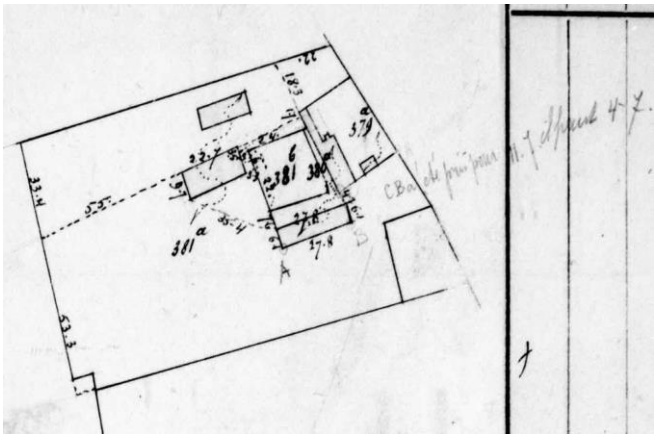

Op deze schets van 1878 staan 2 schuren afgebeeld. De vraag blijft in welke schuur het feest is doorgegaan.

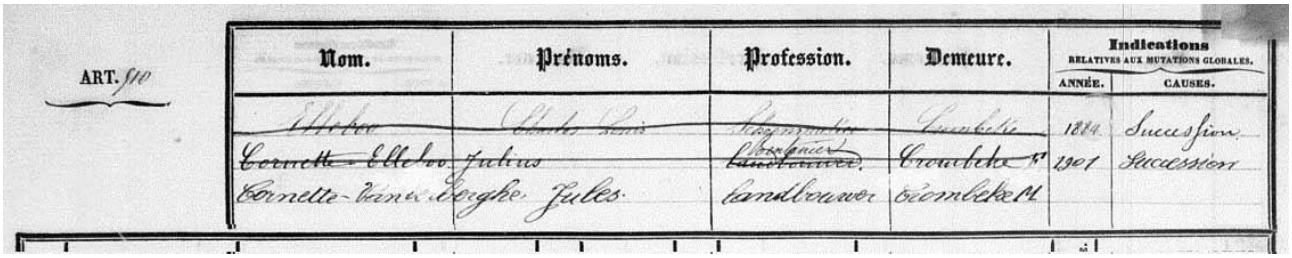

De oudste schuur staat reeds afgebeeld in de primitieve kadasterplannen van 1816 en bevindt zich links van de later bijgebouwde schuur. Dat de schets uit 1878 de nieuwbouw van 1872 weergeeft, hoeft ons niet te verbazen. Zeker in de 19de eeuw speelde men niet zo kort op de bal, zeker niet als het om aan- of bijbouwen ging. Zes jaar vertraging mag geen obstakel zijn.

De meest recente schuur heeft afmetingen van 22,7 m bij 9,7 m.

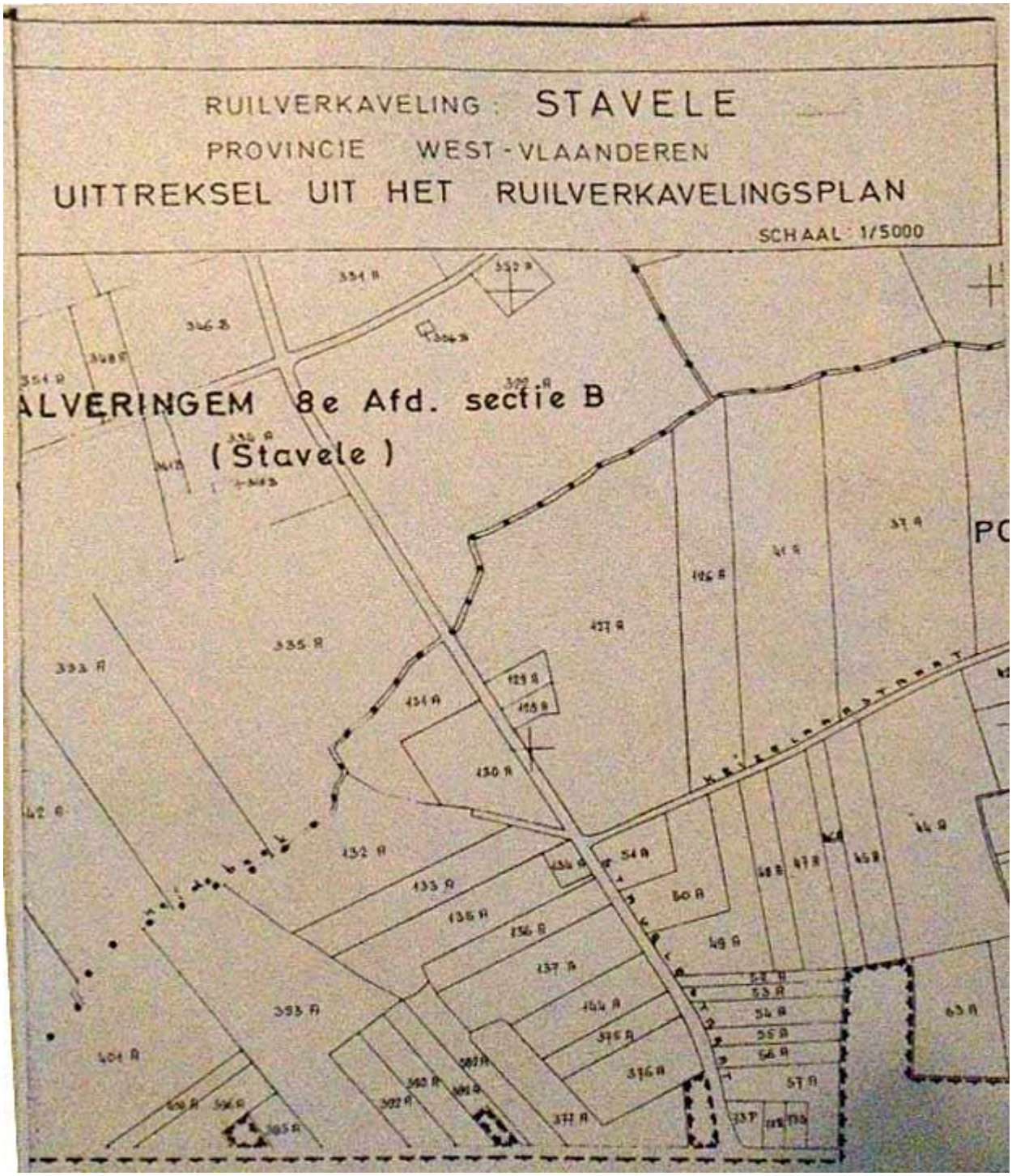
Om te achterhalen wie de drager is van art. 510, moeten we weer naar een andere staat, nl. 212 (zie hieronder). Zo belanden we dus bij de Cornettes en kunnen we nagaan welke percelen zij in de Doornhoek (of elders in de gemeente) bezitten.

ART. 510

Nom.	Prénoms.	Profession.	Demeure.	Indications relatives aux mutations globales. Année.	Causes.
~~Ellebo~~	~~Charles Louis~~	~~Négociant~~	~~Courtrai~~	1884	Succession
~~Cornette-Ellebo~~	~~Jules~~	~~Cultivateur~~	~~Crombeke~~	1901	Succession
Cornette-Vanneste	Borghe Jules	landbouwer	Crombeke		

Dat de huidige perceelnummers niet meer kloppen met de oorspronkelijke, heeft alles te maken met de ruilverkaveling uit de jaren ’70 van vorige eeuw. Ruilverkavelingen werden ingevoerd om het zwaar vervoer op landwegen te beperken en rationeler met de landbouwgronden om te gaan. In de loop van de laatste eeuwen hadden landbouwers land verworven waar het vrij kwam op de gemeente. Die percelen lagen her en der verspreid. Door een ruilverkaveling werden die meer geconcentreerd rond de boerderij of toch tenminste gegroepeerd.

Voor Krombeke en de boerderij Cornette zag die er uit zoals het plan op de volgende bladzijde. De percelen werden ook opnieuw genummerd.

Mijn dank aan Martin Lievens, coördinator van Vrijwilligersrab, voor zijn deskundige hulp bij op doorzoeken van de verschillende kadasterdocumenten.

- -

In ons volgend nummer brengen we de vierde en laatste aflevering. Daarin gaan we op zoek naar de huidige situatie en gaan we te rade bij de laatste 3 generaties die op de boerderij actief waren. We duiken ook wat dieper in het verleden op zoek naar voorouders van de Cornettes.

Wordt vervolgd

PROCESDOSSIERS VAN HET BRUGSE VRIJE (9)
RESPECT VOOR GEZAGSDRAGERS EN DE OPENBARE ORDE

Laurent Inghelbrecht

*Laurent Inghelbrecht inventariseert al meer dan 20 jaar - samen met Anne Marie Van Basselaere, Nicole Van Accolyen, Dirk Verhaeghe en de vzw Vrijwilligers van Oranje - de **burgerlijke** procesdossiers van het Brugse Vrije in het Rijksarchief van Brugge. In die tijd namen ze al meer dan 50.000 dossiers van de 107.000 door **[3]**. De eerste 6.000 zijn raadpleegbaar op vrijwilligersrab.be.*

In deze rubriek bespreekt hij telkens één dossier dat relevant is voor de tijdgeest.

**** Rijksarchief Brugge - INV 278 - Processen Brugse Vrije ****

In Brugse Stam 2024_1 beschreven we een proces uit de 16de eeuw, om het respect voor gezagsdragers in de jaren '1500 aan te tonen. Ditmaal doen we hetzelfde met een proces uit de 17de eeuw.

VOORAFGAANDE AANLEIDING: DE WAPENSCHOUWING VAN 1632

Tijdens de **wapenschouwing** met jonker **Charles Blomme**, commissaris en gedeputeerde schepen van het Vrije, te Moere rond 20 april 1632, toonde **Cornelis Vroomhout** expliciet gebrek aan respect voor de lokale én regionale gezagsdragers, wat deze hem zwaar aanrekenden. Ze vroegen de getuigen niet enkel om te bevestigen wat er op de wapenschouwing gebeurd was. Ze vroegen ook of ze nog andere zaken over Vroomhout wisten. Dat laatste leverde een waaier aan verhalen op.

De twee schepenen **Ferdinande Veranneman** en jonker **Cosme de Morasini**, bijgestaan door pensionaris **de le Flije**, noteerden als deputatie van de schepenen van het Vrije in Moere op 27 april 1632 de getuigenissen van de hoofdman, een oud-hoofdman, de parochie-ontvanger, de berijder en van vier parochianen, over de houding en levenswandel van Vroomhout.

VIJF GETUIGENISSEN TEN LASTE

1. Hoofdman van Moere, **Jan Boudins** filius Clais, 39 jaar, zei dat Vroomhout tijdens de wapenschouwing de schepen *zeere irreverentelijck ende misachterlick* **[4]** aangesproken had. Toen hij aan Vroomhout vroeg waar zijn wapens en zijn geweer waren, antwoordde hij dat ze thuis lagen. Als de schepen zijn geweer wilde zien, "*dat hij zijn huijs soude commen visiteren*". Uiteindelijk ging hij het geweer toch halen, maar toen liep het nog meer mis. Hij dreigde "*om den ontfanghere van de prochie doot te schieten*", omdat die een schatting van zijn bezittingen gemaakt had in het kader van de belastingen ("*de prochiecosten*").

2. Oud-hoofdman van Moere, **Pieter Timmerman**, filius Pieters, 46 jaar, getuigde over de wapenschouwing dat Vroomhout arrogant voor de Heer Commissaris kwam staan. Met de handen in zijn zijde verklaarde dat hij de commissaris het geweer maar moest komen schouwen bij hem thuis. Later ging hij het geweer toch halen. Hij plaatste het wapen met opgetrokken haan op de borst van de ontvanger Pieter Barbier.
   Oud-hoofdman Timmerman verklaarde verder dat Vroomhout vaak gedreigd had om Timmerman dood te schieten en neer te steken, ondertussen verwijten slingerend naar de notabelen.
   Oud-hoofdman Timmerman haalde nog een voorval aan van twee jaar eerder. Bij Pieter Barbier logeerden drie soldaten. Vroomhout was rond één uur 's nachts naar de woning van Barbier gegaan en schoot op het huis. De drie soldaten liepen naar buiten. Vroomhout schoot en verwondde één aan de elleboog. Timmerman, zond de gewonde voor verzorging naar de chirurgijn van Gistel.

---

[3] De criminele processen van het Brugse Vrije zijn bewerkt door Geert Tavernier. Ook deze staan op vrijwilligersrab.be. De criminele processen van de stad Brugge zijn bewerkt door Paul Coghe en Jean Marie Bulthé in Brugse Stam.

[4] Brutaal en minachtend

Oud-hoofdman Timmerman verklaarde tenslotte dat Vroomhout gejuicht had toen de Prins van Oranje in het land was geweest - dus in het vijandige kamp tegenover de Spaansgezinden. Hij had toen gezegd: "*Onsen tijt comt nu aen. Nu siet men wel waer de rijke boeren wonen, hoe siet men hun nu loopen. Nu sullen wij hebben oock onse dominantie*".

3. De berijder van Gistel-Ambacht, **Franchois Loonis**, bevestigde dat Vroomhout een moeilijk man is. Hij getuigde onder meer over de beslaglegging op goederen van Cornelis Vroomhout door de ontvanger van Moere, Pieter Barbier. Vroomhout had zijn geweer op de borst van Barbier gezet, al was die laatste volgens de berijder nog niet snel geïmponeerd: "*Hebt ghij het in den sin, ick soude het doen. Ghij hebt mij zoe dickwils gedreecht doot te schieten, doet het nu, laet het roer loopen, ten sal maer wesen een man te min, staende hij Cornelis met zijn roer gespannen voor den deposant*".

4. Ontvanger **Pieter Barbier**, 40 jaar, was ook waard van het Molenhof in Moere. Hij bevestigde dat Vroomhout met iedereen ruzie maakte en wat er op de wapenschouwing gebeurd was. Ook bevestigde hij het voorval van twee jaar eerder aan zijn voordeur met de drie soldaten. Vroomhout had hem toen uitgescholden: "*ghij bugghere, ghij fielt, ghij stickes diefs, comt uuijt, ghij hebt mijn coe vermoort met veele dreeghementen van te vermoorden, ende t'herte in d'hant te geven*".

5. De **vier parochianen** tenslotte getuigden dat ze Vroomhout een moeilijk mens vonden die ze liefst ontweken omdat hij vaak dreigde te hinderen en te doden. Ze bevestigden dat hij zich op de wapenschouwing niet gedragen had. **Joos Mesuwe** vertelde daarnaast dat Vroomhout eens **Pieter Beernaert** bij de keel greep en hem op de grond wierp. **Jacques Boidens** bevestigde dat Vroomhout met trotse woorden de schepen aanpakte op de wapenschouwing. **Leon Lammens**, olieslager en buurman van Vroomhout, zei dat hij weinig te klagen had van hem. Dat was vooral omdat hij hem schuwt voor zijn moeilijk karakter. Vroomhout schoot evenwel een week eerder een paar van Lammens' hennen dood omdat ze op zijn land liepen. Drie jaar eerder sneed Vroomhout Lammens' broek kapot, die hij had gevonden op een stuk land waar Lammens aarde aan het afvoeren was. **Berthelemeus de Clerck**, kleermaker in Moere, zag Vroomhout dikwijls vechten en ook de hennen van Lammens doodschieten. Enkele jaren eerder riep Vroomhout hem 's nachts uit zijn bed en zei dat hij "*u herte in u handt zou geven*". De Clerck nam een bijl om zich te verdedigen, terwijl hij de steun kreeg van zijn knecht. Toen Vroomhout beiden zag, trok hij naar huis.

CORNELIS VROOMHOUT'S REKWEST VAN UIT DE GEVANGENIS

Cornelis Vroomhout kwam in het Steen terecht, de gevangenis op de Burg in Brugge. Hij schreef een rekwest aan de schepenen van het Vrije om vrijlating. Hij beweerde gevangen gezet te zijn op vraag van kwaadwilligen die hem en zijn gezin proberen te ruïneren. Hij vroeg om vergeving als ze iets wisten te vinden ten laste van hem. Hij beloofde zich te beteren. In bijlage voegde hij diverse getuigenissen van mensen die voor hem pleitten, als een man die steeds zijn gezin heeft onderhouden. Die getuigenissen dateren van 7, 8, 9 en 10 mei 1632.

Eén van die getuigenissen kwam van **Michiel Aernoudt de jonge**. Die had gezien hoe Barbier bij één van Vroomhouts koeien de pezen van een achterpoot doorhakte met een bijl. De weduwe van **Andries Reijns**, buurvrouw van Vroomhout, getuigde dat ze tevergeefs die koe hielp verzorgen. **Jan Dheet** uit Koekelare getuigde dat Vroomhout nooit vergoed werd voor 't verlies van zijn koe.

EEN NIEUW ONDERZOEK

Daarop werden op 12 mei 1632 twee schepenen naar Moere gezonden: **Jonkheer Louijs van der Haeghen**, burgemeester van schepenen, en jhr. **Pieter Cassetta**. Ze ondervroegen extra mensen.

Adriaen Breemeers verklaarde dat hij aan het bollen was in de Gouden Leeuw in Koekelare. Vroomhout kwam er aan met zijn rapier (zwaard). Ze wisselden een paar woorden en hoewel ze voordien nog nooit ruzie hadden, werd hij gewaar dat Vroomhout hem zou aanvallen met zijn rapier. Hij dreigde de berijder te halen, waarop Vroomhout vertrok zonder iets te zeggen.

Jan van Wavelghem zei dat hij van het Magdalenafeest van Diksmuide kwam met zijn wagen. Vroomhout mocht meerijden. In Beerst kwam Pieter de Dansere er bij. Ze kregen woorden omdat Vroomhout kwaad sprak over Adrian Breemersch en de Dansere dat weerlegde, waarop Vromhout hem probeerde te slaan en de 3 uiteindelijk met getrokken messen tegenover elkaar stonden.

Janneken de Smitere verklaarde dat ze woonde in een deel van het huis waarin ook Vroomhout woonde. Korte tijd voordat Vroomhouts vrouw in het kinderbed stierf, zo'n twee jaar eerder, kwam Vroomhout bij Janneken in haar kamer met de bedoeling haar te nemen. Ze vluchtte het huis uit. Toen liet hij haar met rust. Hij was bij haar niet aan zijn proefstuk toe.

Pieter Pannecoucke verklaarde dat Vroomhout hem drie jaar geleden tussen Zevekote en Leke sloeg met een (hooi)vork. Hij probeerde zich te verweren met zijn kapper, maar die brak. Gelukkig kreeg hij hulp van omstaanders. Vroomhout viel hem aan omdat hij in de vierschaar van het Vrije een akte ten laste van hem had bekomen en die ter executie had laten leggen door de berijder.

Joos Reniers zei dat hij anderhalf jaar eerder woorden met dreigementen had met Vroomhout.

Denys de Molin, getuigde in het Frans. Vroomhout vroeg hem wat hij kwam doen. Na zijn uitleg viel Vroomhout hem aan met zijn piek, smeet hem tegen grond en pakte hem bij de keel.

Gillis Callemin zei persoonlijk geen klachten te hebben, maar zijn moeder was eens door Vroomhout naar buiten geroepen, en hij beledigde haar dat zij geen attestatie van afkomst had.

Hendrick Erckelbout zei dat hij vier jaar geleden diende op het hof van Pieter Calmeyn. Toen hij op een zondagmiddag met runderen over het land passeerde, sloeg Vroomhout hem met een stok, omdat de beesten van zijn meester door de ingezaaide velden van Vroomhout hadden gelopen.

Philips Eecke, waard in herberg de Leughenboom in Koekelare, verklaarde dat Vroomhout hem drie jaar geleden aanviel met een broodmes. Eecke kon samen met zijn vrouw en met **Joos van Slype**, zijn mes afpakken, maar Eecke hield aan het voorval een kreupel been over.

Rougier Minne verklaarde dat Vroomhout tijdens de laatste tocht van de vijand zei dat hij de eerste die hij zou tegenkomen koel door het lijf zou schieten.

Joannes Vermerius, pastoor van Zande, zei dat Vroomhout op het kerkhof naar hem toe kwam. Ze hadden mekaar nooit eerder gesproken. Vroomhout schold hem uit voor kerkdief en andere zaken.

Passchier vanden Kerckhove, pastoor van Moere, verklaarde Vroomhout te kennen als zijn parochiaan. Hij hoorde hem niets zeggen over de prins van Oranje.

BESLUIT

Uit deze rel naar aanleiding van een ordinaire wapenschouwing blijkt dat de schepenen van het Vrije het belangrijk vonden om met respect behandeld te worden. Daarom trachtten ze Vroomhouts lelijke manieren tegenover schepen Blomme zwaarder te maken, door ook zijn verleden grondig te screenen. Al bij al komt hij uit de getuigenissen naar voor als een arme, nukkige en hitsige inwoner van het platteland die snel agressief werd. Toch bleef zijn onaangenaam gedrag beperkt tot wat geroep, gewrevel, vechten en een aanzet tot overspel. Tegenwoordig zou zijn gedrag bestempeld worden als één of ander syndroom.

Naast de hierboven vermelde aanvaringen, waren veel parochianen van Moere, Zevekote en Gistel bereid te verklaren dat ze Vroomhout kenden als een huisvader die voor zijn gezin zorgde. De steun die ze hem boden was pragmatisch. Vroomhout was een werkmens, belast met vrouw en kinderen. De medeparochianen hadden er niets mee te verdienen dat hij zou gestraft worden, bv. met verbanning, want dan mochten ze als parochiegemeenschap financieel opdraaien voor het onderhoud van die vrouw en kinderen.
Het ego van de schepenen kon de medeparochianen worst wezen. Hun enige link met de hoge heren waren de pachten en de straatschouwingen met bijhorende onderhoudskosten, schouwboeten en belastingen, terwijl de pronkerige heren schepenen er warmpjes inzaten.

Wordt vervolgd

Brugse Stam

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
ISSN 2294-5415
56ste jaargang nr. 4 - juli-augustus 2024
Verspreiding op ca. 2900 mailadressen
Gratis via mail (aanvraag: brugsestam@gmail.com)

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN REGIO BRUGGE
Kennisplatform voor familiegeschiedenis
FV Brugge vzw - BE 0535.565.209

http://brugge.familiekunde-vlaanderen.be/
FV Brugge, Kleine Hertsbergestraat 3, 8000 Brugge
BE19 9730 9465 0412 van FV regio Brugge
Hoofdredacteur: Paul Lanssens (brugsestam@gmail.com)
Redactie: Johan Haerynck, Reinhilde Aendekerk,
Raf Barzeele, Jean-Marie Bulthé
Secr: Eddy Dubruqué (familiekundebrugge@skynet.be)
Verantw. uitg: Jo Patteeuw, Kerklaan 30, 8310 Brugge

In dit nummer

PUBLICATIES EN KOPIEËN TE KOOP BIJ FV-BRUGGE	1
OVERLIJDEN LIEVE RIEMAECKER, ECHTGENOTE JO PATTEEUW	2
PROJECT POPP-KAARTEN WEST-VLAANDEREN AFGEWERKT	2
BASISCURSUS GENEALOGIE IN HET NAJAAR	3
AGATHA: DE NIEUWE ONLINE ZOEKOMGEVING VAN HET RIJKSARCHIEF	3
OEFENING OUD SCHRIFT	4
LINKS NAAR NUTTIGE GENEALOGISCHE WEBSITES	5
VRAAG EN ANTWOORD	6
FAMILIENIEUWS	6
OPENINGSTIJDEN DOCUMENTATIECENTRUM	7
OPROEP: SCHENKINGEN VAN ROUWBRIEVEN, BIDPRENTJES, …	7
GROOT FEEST IN 1872 IN KROMBEKE (4/4)	8

PUBLICATIES EN KOPIEËN TE KOOP BIJ FV-BRUGGE

Brugge is een dynamische regio van Familiekunde Vlaanderen (FV). Al 55 jaar zijn wij bekend voor het ontsluiten en publiceren van diverse genealogische bronnen. Veel van die publicaties zijn nog altijd te koop, intussen digitaal. Voordelen van digitaal: volledig doorzoekbaar op gelijk welk trefwoord én men betaalt slechts een fractie van de prijs op papier. Hier is de lijst:
https://brugge.familiekunde-vlaanderen.be/index.php/publicaties

We bezitten ook meer dan 800.000 bidprentjes en rouwbrieven. Die kunnen op de computers in ons documentatiecentrum geraadpleegd worden, maar men kan ook kopieën bestellen. Daarvoor zijn we sinds maart 2023 toegetreden tot de zoekrobot **'Karakol'**. Dit is de link:
https://www.karakol.be/

Brugse Stam met steun van:

OVERLIJDEN LIEVE RIEMAECKER, ECHTGENOTE JO PATTEEUW

Met grote spijt moeten we het overlijden melden van Lieve Riemaecker, de vrouw van onze voorzitter Jo Patteeuw. Lieve werd geboren in Brugge op 5 juli 1954 en is er overleden op 3 juni 2024, net geen 70 jaar oud. Met bijzonder veel moed heeft ze 10 jaar lang haar slepende ziekte bestreden, terwijl ze sterkte bleef uitstralen. Voor haar omgeving wilde ze niet ziek zijn.
Lieve was zeer sociaal en geëngageerd ingesteld. Dat was zij als verpleegster op de dienst oncologie van AZ Sint-Jan, maar ook daarbuiten hielp ze iedereen waar ze kon. We herinneren ondermeer haar vrijwillige inzet tijdens de coronapandemie.
Voor ons, het bestuur van Familiekunde Brugge, was ze de vrouw die het mogelijk maakte dat Jo zich decennia lang intens kon toespitsen op de publicatie van boeken van algemeen belang voor de genealogie en die hem de kans gaf om uit te groeien tot dé heemkundige specialist van Wingene. Ze was ook de hartelijke gastvrouw bij onze bezoeken en vergaderingen.

Lieve, dank voor alles. We zullen je niet vergeten.
Jo, we wensen je heel veel sterkte. Je hebt onze steun.
Wie nog een boodschap wil doorgeven kan dit via **brugsestam@gmail.com**.

PROJECT POPP-KAARTEN WEST-VLAANDEREN AFGEWERKT

Krant van West-Vlaanderen dd. 12 juli 2024
Het Nieuwsblad dd. 15 juli 2024

Het kadaster is een uitvinding van Napoleon met als doel belastingen te heffen op eigendom. Maar de Belgische Staat kon pas in 1834 met de verzamelde eigendomsgegevens aan de slag. In 1842 richtte Philippe Popp, een drukker uit Brugge en oud-medewerker van het kadaster, een bedrijf op dat die gegevens op kaart zou zetten om te verkopen. Hij heeft toen van 1842 tot aan zijn dood in 1879, de percelen van 1.800 Belgische gemeenten geïnventariseerd op kaarten met bijhorende indexen (leggers). In Limburg en Turnhout is hij niet geraakt.

Torhoutenaar Hendrik Vandeginste is voorzitter van de Geschied- en Heemkundige Kring Het Houtland-Torhout, actief binnen Heemkunde West-Vlaanderen en werkt als consulent bij Histories vzw. Binnen Heemkunde West-Vlaanderen nam hij het initiatief om alle Popp-kaarten van West-Vlaanderen digitaal te indexeren en online te brengen. Vier jaar lang coördineerde hij het project *'West-Vlaanderen Verpoppt'*. Dertig vrijwilligers hebben duizenden ingescande documenten uit de periode 1841-1851 doorploegd en overgetypt. Deze maand werd het project afgerond.

Deze gegevens zijn een schat voor iedereen die meer wil weten over zijn familiegeschiedenis. Je kan je familienaamnaam opzoeken in alle door Popp beschreven percelen in West-Vlaanderen, en tegelijk in ook heel wat gemeenten daarbuiten. Wil je eerder op zoek naar wie de eigenaars waren van een bepaald perceel? Noteer dan het kadastraal artikel, dat je vindt bij de aanslag van de roerende voorheffing. Het nummer van het kadastraal perceel uit 1850 is vaak nog hetzelfde als vandaag. Dat nummer heb je nodig om de juiste informatie in de legger te vinden.
De leggers kan je online raadplegen via de Koninklijke Bibliotheek: **https://opac.kbr.be/**
Je tikt de naam van de gezochte gemeente in, alsook 'Popp'. Je komt op een beschrijving, waar je onderaan ofwel een kaart ofwel de legger ziet. Je kan daaronder kiezen om het andere te zien, door op een blokje daaronder te klikken. De legger kan je in PDF-vorm ook downloaden. Let wel: eenvoudig is het niet.

https://poppkad.ugent.be/new/nl2/nl/poppkad_namenregister.php

BASISCURSUS GENEALOGIE IN HET NAJAAR

We starten in het najaar opnieuw de Basiscursus Genealogie. Doelgroep is niet alleen de beginnende stamboomonderzoeker, maar ook de iets gevorderde onderzoeker, die alle codes van goede praktijk en alle bronnen (online en offline) eens op een rijtje wil zien.

Wanneer en waar:
De cursus gaat door op vier donderdagen: 26 september en 03 – 10 – 17 oktober 2024.
Telkens 's avonds van 19:30 tot 21:00 in ons documentatiecentrum, Kleine Hertsbergestraat 3, Brugge-centrum.

Programma:
- Donderdagen 26/09 en 03/10: PERIODE NA DE FRANSE REVOLUTIE door Johan Haerynck.
- Donderdagen 10/10 en 17/10: PERIODE VOOR DE FRANSE REVOLUTIE door Jo Patteeuw.

Deelname:
Leden van Familiekunde Vlaanderen (FV) betalen 25 euro. Niet-leden betalen 35 euro. Vrijwilligers bij FV-Brugge komen gratis. Cursus en syllabus zijn inbegrepen voor dit bedrag.
Maximum 15 deelnemers.

Inschrijven via een mail naar **brugsestam@gmail.com** met vermelding van uw evt. lidmaatschap.
Indien nog niet volzet wordt u per kerende uitgenodigd om 25 of 35 euro te storten op rekening BE19 9730 9465 0412 van FV-Brugge.

AGATHA: DE NIEUWE ONLINE ZOEKOMGEVING VAN HET RIJKSARCHIEF

Het Rijksarchief meldt dat ze een nieuwe zoekwebsite lanceren onder de naam **AGATHA** (Archivalisch - Genealogisch - Analytisch - Thematisch - Historisch – Academisch).
Onder AGATHA krijgen 4 verschillende zoekomgevingen onderdak:

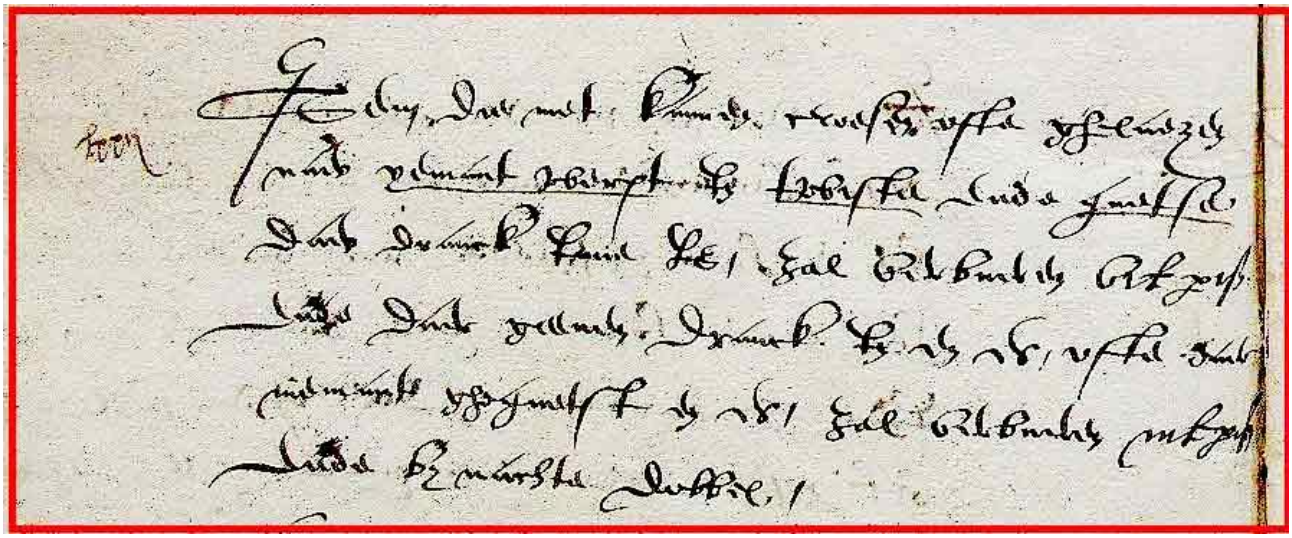
1. **Genealogische bronnen**
   Meer dan 28.000 parochieregisters (tot 1796) en meer dan 36.000 registers burgerlijke stand (van 1796 tot 1920), zijn online raadpleegbaar.
   De URL https://genealogie.arch.be/ wordt voortaan omgeleid naar https://agatha.arch.be/. Links naar genealogie.arch.be die je in documenten geplaatst hebt, blijven geldig dank zij deze omleiding. Voor nieuwe links wordt aanbevolen om https://agatha.arch.be/ te gebruiken.
   https://agatha.arch.be/search/genealogie/
2. **Analyses van akten (herwerkte zoekomgeving)**
   Voorheen bekend als '*Zoeken Naar Personen*'. De nieuwe zoekrobot laat toe om in meer dan 13 miljoen akten en ruim 42 miljoen namen, die door vrijwilligers en medewerkers van het Rijksarchief werden geïndexeerd, te zoeken naar een persoon, plaats of object.
   https://agatha.arch.be/search/analyses/
3. **Archiefinventarissen**
   Dit onderdeel is momenteel nog in ontwikkeling en zal binnenkort beschikbaar zijn in de nieuwe AGATHA-omgeving. In afwachting moet je de oude zoekomgeving blijven gebruiken.
4. **Archiefvormers**
   Dit onderdeel is momenteel nog in ontwikkeling en zal binnenkort beschikbaar zijn in de nieuwe AGATHA-omgeving. In afwachting moet je de oude zoekomgeving blijven gebruiken.

OEFENING OUD SCHRIFT

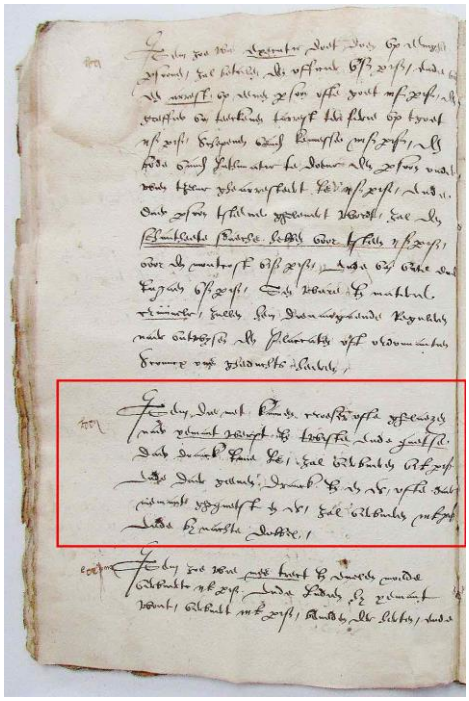
https://www.facebook.com/hashtag/reglementen

De examenperiode van juni is achter de rug, het nachtleven gaat opnieuw open, de festivals doen ons herleven. De regen van het voorjaar begint te minderen.

Liefhebbers van wilde feestnachten geven we hier graag nog even wat wijze raad uit het einde van de 16de eeuw. Het document komt uit een reeks van het Rijksarchief uit 2022 met als titel “Heerlijke Politionele Reglementen”. Lees maar met ons mee:

LXXII	*Item, die met kannen, croesen ofte ghelaezen* *naer yemant werpt in twiste ende quetse* *daer dranck inne is, zal verbueren VI pond p(aris)is* *ende daer geenen dranck in en es, ofte daer* *niemant ghequetst en es, zal verbueren III pond p(aris)is* *ende by nachte dobbel.*

Wie in een balorige bui met kannen, kroezen of glazen naar iemand smeet, kon dat toen wel eens duur bekopen.

In Waterdijk en Philippine (huidige Belgisch-Nederlandse grens) leverde dat standaard een boete van 6 pond parisis op.

Indien er geen drank mee gemoeid was, of indien niemand gewond raakte, moest slechts de helft van dat bedrag worden betaald.
Maar anderzijds: ’s nachts telde het tarief dubbel.

Je had twee munteenheden: de gangbare/in omloop zijnde pond parisis en de theoretische/rekeneenheid pond grooten of pond Vlaams. Met deze laatste munt kon je NIET betalen. Omzetting: 1 p. gr. = 12 p.p.

LINKS NAAR NUTTIGE GENEALOGISCHE WEBSITES

ARCHIEFBANKEN
We zijn al een hele tijd vertrouwd met de Archiefbank van verscheidene steden en gemeenten in West-Vlaanderen (o.m. groot-Brugge, Oostkamp, Zedelgem, …). In de Archiefbank kunnen de akten van de burgerlijke stand van de gemeente vlot online opgeroepen kunnen worden. Recent werd ook een Archiefbank opgestart in Oost-Vlaanderen. Het gaat in één keer over drie belangrijke steden in de Vlaamse Ardennen: **Oudenaarde, Ronse en Geraardsbergen**.
https://www.archiefbankvlaamseardennen.be/archiefbank

Nog even Brugge, Oostkamp, Zedelgem, Wingene, … (incl. deelgemeenten) herhalen:
https://www.archiefbankbrugge.be/
https://archief.oostkamp.be/
https://www.archiefbank.zedelgem.be/
https://archief.Wingene.be

PAROCHIEBLADEN NU OOK OP ABRAHAM
In Brugse Stam van maart-april 2022, blz. 5, schreven we al over het 'Parochieblad' (nu: Kerk en Leven), als gegevensbron die veel te weinig gekend is bij de genealogen. Bepaalde *recente* familiegebeurtenissen, die men nergens terugvindt in andere archieven, kunnen hier soms toch gevonden worden. De parochiebladen staan op:
https://limo.libis.be/primo-explore/collectionDiscovery?vid=KADOC&collectionId=8158340000001480
Sinds kort zijn ze ook opgenomen in de overkoepelende krantencatalogus van Abraham.
www.krantencatalogus.be

OPEN ARCHIEVEN
De Nederlandse website Open Archieven groeit voortdurend aan. Ze bevat nu al 351 miljoen persoonsvermeldingen. Je doorzoekt op een gebruiksvriendelijke manier de genealogische gegevens van Nederlandse en Belgische archieven en verenigingen. Je vindt gelinkte akten en aanvullende informatie over personen.
https://www.openarchieven.nl/

SPREIDING FAMILIENAMEN IN NEDERLAND
We blijven even in Nederland. De website waar je de spreiding van de familienamen in Nederland kan vinden is overgebracht naar het CBG.
https://www.cbgfamilienamen.nl/nfb/
De Belgische tegenhanger bestaat al lang en zal bij de meeste lezers wel bekend zijn.
https://www.familienaam.be/

SPREIDING FAMILIENAMEN OVER DE WERELD
Forebears is een internationaal Engelstalig genealogisch portaal. Je vindt hier een geografisch geïndexeerde lijst met bronnen waar je je familie kan opzoeken. Maar ook een woordenboek dat verklaart wat voornamen betekenen en hun geografische spreiding. Het is de bedoeling om verder uit te breiden en een breed scala aan genealogische bronnen samen te brengen zodat je die centraal kan doorzoeken. Lijkt momenteel alleen interessant i.v.m. de spreiding van familienamen.
https://forebears.io/about

CORET GENEALOGIE
Ook dit is een genealogisch portaal. Het schakelt u door naar de belangrijkste genealogische sites van Nederland.
https://genealogie.coret.org/

CAFÉS IN BELGIË
Om af te sluiten: een site in opbouw. Er is al wat te vinden: 155 cafés in Brugge, 95 in Torhout, …
https://www.barchief.be/

VRAAG EN ANTWOORD

TWEE GEBOORTEAKTEN VOOR HETZELFDE KIND IN GENT

In ons vorig nummer was er de vraag of een van de lezers kon verklaren dat er twee geboorteakten waren voor hetzelfde kind. Op 29.09.1834 werd het kind gewoon aangegeven als zoon van een ongehuwde moeder die bij naam genoemd wordt. Op 04.11.1834 wordt het kind opnieuw aangegeven als een vondeling van 5 weken oud.

Onze welbekende **Aimé Smeyers** bevestigt dat het om hetzelfde kind moet gaan, gelet op de correct opgegeven tussentijd van 5 weken. Hij merkt ook op dat de getuigen van de eerste aangifte – een sergeant en een soldaat uit de kazerne op het Sint-Pieters-Plein - geen familiale band hadden met de moeder.

Lezer **Daniël De Baets** stuurde ons een kopie uit het vondelingenregister. Hij vermoedt dat het een fout was van de klerk die niet merkte dat het kind reeds eerder ingeschreven was. In een stad als Gent passeren er in 5 weken veel geboorten langs de burgerlijke stand. Hoe dan ook, een lang leven was het kind niet beschoren. Daniël stuurde ons ook de overlijdensakte van Eduardus op 29 januari 1835 te Overboelare.

Dank voor de reacties.

- -

GROOT FEEST IN 1872 IN KROMBEKE

Bernard Legrand, voorzitter van FV regio Oostende, stuurde een reactie op onze reeks over de familie Cornette. Auteur Johan Haerynck laat onder de titel *'Groot Feest in 1872 in Krombeke'* in dit nummer de vierde en laatste episode van deze reeks verschijnen (blz. 8-12).

«Johan, proficiat met je artikels i.v.m. Joseph Cornette. Ik heb eens een kwartierstaat gemaakt voor Morris Cornette, zoon van Gianni Cornette, gemeenteraadslid in Oostende en vishandelaar (Vispaleis) in de Alfons Pieterslaan in Oostende. Gianni is de 3de generatie van de familie Cornette die in de vishandel zit. Ik stuur je hierbij de stamreeks.»

«Wat mij vooral ook boeide was de opeenvolging van eigenaars, die je vond via een microfilm in het Rijksarchief. Voor mij is dat een leidraad, want ik ben momenteel op zoek naar de opeenvolging van eigenaars van een pand in Poperinge.»

Een bemoedigend woordje na het vele opzoekwerk motiveert ons om verder te doen.

FAMILIENIEUWS

Op zaterdag 18 mei 2024 is ons lid **Jos Colson** uit Assebroek overleden op 95-jarige leeftijd. Hij was een bekwame en toegewijde genealoog. Jos was de oudste en een van de trouwste leden uit onze regio. Hij had nationaal lidnummer 3320.

Hij was ook actief bij de Heemkundige Kring van Wielsbeke. Zij zijn dankbaar voor zijn onbaatzuchtig opzoekingswerk en de prachtige bijdragen die hij voor de Juliaan Claerhout-kring publiceerde in de Leiesprokkels-jaarboeken.

Het bestuur van FV regio Brugge biedt aan de familie haar deelneming aan.

OPENINGSTIJDEN DOCUMENTATIECENTRUM

Iedereen is welkom tijdens de openingstijden van ons documentatiecentrum. Een bestuurslid is beschikbaar voor uw vragen, hulp bij het lezen van oud schrift, e.d. Ook het contact met medezoekers is interessant. Het adres is Kleine Hertsbergestraat 3, 8000 Brugge. Om binnen te komen moeten 4 treden genomen worden, waardoor het voor rolstoelgebruikers moeilijk toegankelijk is.
De toegang is gratis voor leden en vrijwilligers, niet-leden betalen € 2,00 per bezoek.
Check evt. wijzigingen op brugge.familiekunde-vlaanderen.be

OPENINGSTIJDEN:

- Elke eerste maandag van 13:30 tot 16:30
- Elke tweede woensdagvan 13:30 tot 16:30
- Elke vierde zaterdag van 09:00 tot 12:00

Concrete datums en aanwezige bestuursleden voor 2024:

- ma 01/07: Anne Marie Viaene	- ma 02/09: Jo Patteeuw	- ma 04/11: Paul Lanssens
- wo 10/07: Eddy Dubruqué	- wo 11/09: Eddy Dubruqué	- wo 13/11: Eddy Dubruqué
- za 27/07: Anne Marie Viaene	- za 28/09: Hervé Ceulenaere	- za 23/11: Johan Haerynck
- ma 05/08: Raf Barzeele	- ma 07/10: Raf Barzeele	- ma 02/12: Reinhilde Aendekerk
- wo 14/08: Eddy Dubruqué	- wo 09/10: Eddy Dubruqué	- wo 11/12: Eddy Dubruqué
- za 24/08: Jean-Marie Bulthé	- za 26/10: Jean-Marie Bulthé	- za 28/12: Gesloten tot 5/1/2025

- Afwisselend di en do van 13:30 tot 16:30 met Eddy, Tony, Johan en de vrijwilligers

Concreet zijn dit de dinsdagen en de donderdagen in 2024:

Geen bijeenkomsten in juli en augustus.

do 05/09 di 10/09 do 19/09 di 24/09 do 03/10 di 08/10 do 17/10 di 22/10 do 31/10
di 05/11 do 14/11 di 19/11 do 28/11 di 03/12 do 12/12 di 17/12

Buiten bovenstaande uren in het documentatiecentrum, werken onze vrijwilligers ook thuis. Zij houden verder persoonlijk contact met Tony Strypsteen voor individuele afspraken.

HELPDESK ALDFAER MET TONY STRYPSTEEN:

Om gebruik te maken van de helpdesk: stuur een bericht met een korte schets van het probleem naar familiekunde_brugge_aldfaer@telenet.be. Dan wordt er een datum afgesproken voor een afspraak in ons documentatiecentrum. Breng, indien mogelijk, een eigen laptop mee. Voor leden van Familiekunde is het consult gratis, anderen betalen € 5,00.

Ter info: Aldfaer heeft begin juni 2024 zijn testversie van editie 11.0 vrijgegeven. Tony is één van de evaluatoren die tot in het najaar bezig zullen zijn om kinderziekten op te sporen.

OPROEP: SCHENKINGEN VAN ROUWBRIEVEN, BIDPRENTJES, …

Familiekunde Vlaanderen, Regio Brugge, vraagt voor zijn documentatiecentrum **rouwbrieven** die u niet meer nodig hebt. Ook schenkingen van andere genealogische documenten, zoals **bidprentjes, stambomen, familieboeken, kwartierstaten, heemkundige werken**, … worden met dank aanvaard. Bij ons krijgt u de gemoedsrust dat uw verzameling voor altijd veilig bewaard blijft en dat ze kan geconsulteerd worden door alle geïnteresseerden.
Afspreken via mail naar de secretaris **familiekundebrugge@skynet.be**

GROOT FEEST IN 1872 IN KROMBEKE (4/4)

Johan Haerynck

Opnieuw een artikelenreeks over een zoektocht, die kan dienen als voorbeeld voor veel stamboomonderzoekers. Het belangrijkste is de methodiek, waarbij we heel wat genealogische bronnen gebruiken die voor iedereen nuttig kunnen zijn (kadaster, pers, …).

Startpunt was een affiche uit 1872 over een familiefeest in Krombeke. Centrale figuur was Joseph Cornette, die op dat moment al 35 kinderen had bij 3 vrouwen … en die van plan was om zijn record nog scherper te stellen!
- In deel 1 ging het over de **burgerlijke stand** en over **rouwberichten**.
- In deel 2 zochten we in **volkstellingen**, **bevolkingsregisters**, **geschreven pers** en **Geneanet**.
- In deel 3 doorzochten we het **kadaster**. Veruit het moeilijkste deel, maar heel interessant.
- In deel 4 dat nu volgt, gebruiken we **Geopunt**, noteren we de **getuigenissen van de levenden** en gebruiken we **diverse bronnen** voor een aantal aanvullingen om het familieverhaal af te ronden.

- -

Vorige afleveringen kunnen laten uitschijnen dat familiegeschiedenis uitsluitend opgebouwd wordt achter de computer of in de leeszalen van diverse archieven.
- **Primair blijft evenwel het contact met personen die het nog kunnen doorvertellen**. Zo had ik het geluk in contact te kunnen komen met 3 generaties Cornette die me heel wat materiaal ter beschikking wilden stellen.
- Via **sociale media** tot zelfs A.I. kon ik de Cornettes terugvinden in Krombeke. De familie is nog steeds actief in de landbouw.
- Ook de **kiezerslijsten** in ons documentatiecentrum bieden heel wat informatie.
- Een klassiek **telefoonboek** (1975/76) ⟹ is trouwens ook een bruikbare bron.

40 00 04 Cornette G. en P. Woestenstr.24 Oostvl.
30 03 93 Cornette H. Stavelsestr.6 Proven
44 40 97 Cornette H. Clijttestw.11,Reningelst
20 15 09 Cornette Julien Tuinwijklaan 47

GEOPUNT

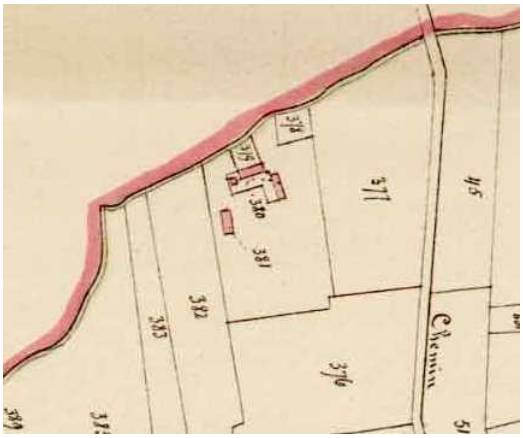
Eenmaal een locatie gekend is, kunnen we via **geopunt.be** een reeks foto's ophalen die een evolutie van die locatie weergeven. Als we een locatie invoeren en de juiste layers kiezen, kunnen we heel wat historische kaarten bekijken. Zowel erg recente als oudere, evenals luchtfoto's.

(zie ook op de volgende bladzijde)

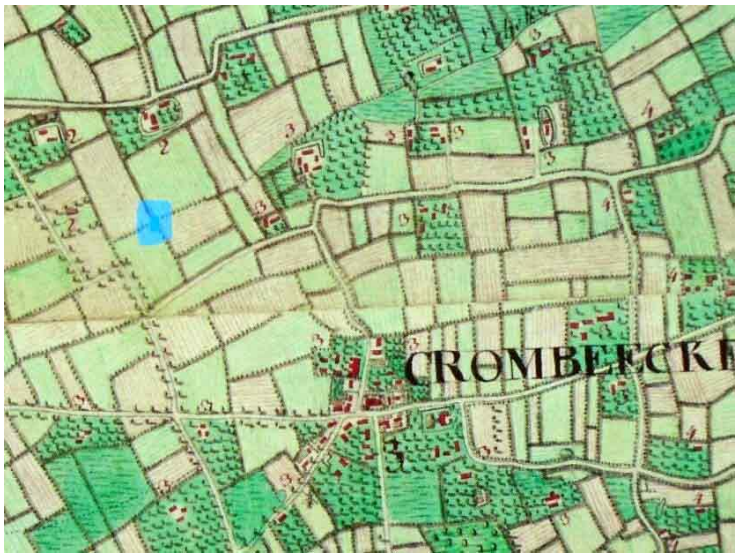

Nog op Geopunt vind je de **Ferrariskaart uit 1777**.

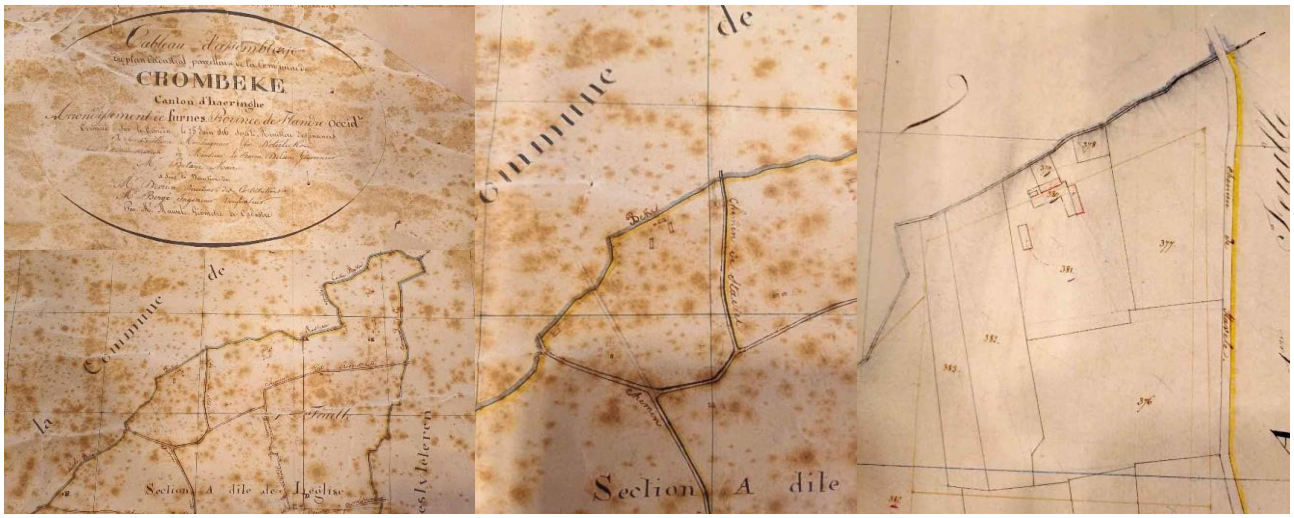
Hier is er op de locatie (blauwe vlek) nog geen bebouwing te zien.

In de loop van de geschiedenis is de naam van de beek ook veranderd: Eebeke > Heedebeke > Heidebeek.

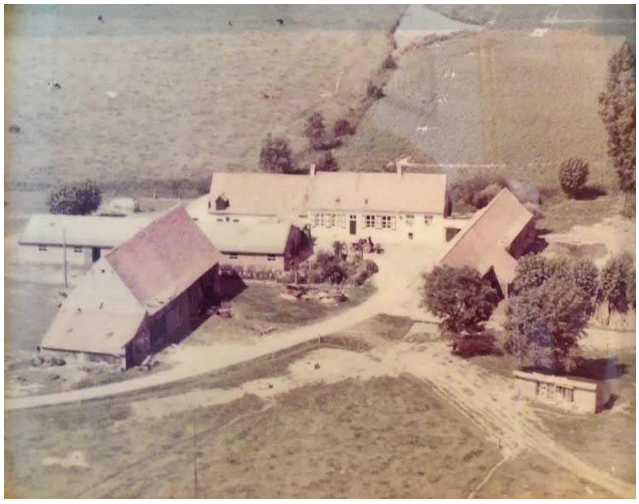
RIJKSARCHIEF

Ook in het Rijksarchief zijn een aantal kaarten beschikbaar die je een tocht door de geschiedenis laten maken.

HET VERHAAL VAN DE SCHUUR

We keren terug naar het familiefeest van Joseph Cornette en zijn nageslacht. In heel het verhaal bleek de schuur erg belangrijk. Gelukkig hebben de huidige bewoners nog enkele foto's, nagelaten door hun recente voorouders. Men herinnerde zich ook dat op een van de balken van die schuur de vermelding "Joseph Cornette, 35 enfants" stond. De schuur heeft de tand des tijds echter niet doorstaan. Een storm op 25 januari 1990 heeft de schuur, die gedeeltelijk uit hout was opgetrokken, zwaar gehavend, zodat enkel afbraak nog een optie bleef.

De foto's hierboven geven een goed beeld van de schuur vóór 1990.

In het wit gebouwtje vooraan rechts, werden hanen gekweekt voor de hanenkampen. In België waren hanengevechten al sinds 1867 verboden, maar vechthanen werden hier nog steeds gekweekt, officieel om kamp te leveren in Frankrijk "over de schreve".

Vader Julien met zoon Henri en hun vechthanen.

Deze recente foto toont ons het erf zonder de bewuste schuur, nieuw woonhuis en hangars.

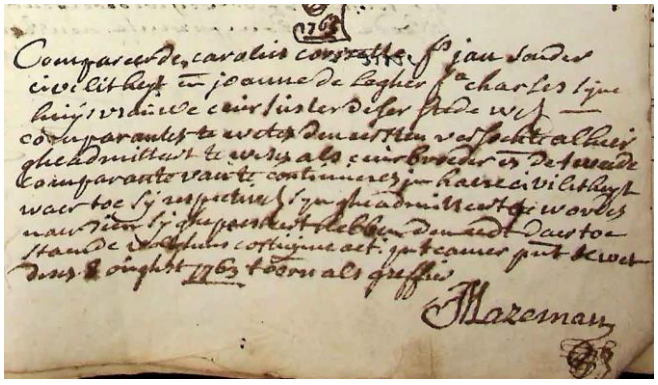
VOOROUDERS VAN JOSEPH CORNETTE

In dit hoofdstuk willen we de stamreeks weergeven, zonder daarom de hele stamboom uit te werken. Dat zou ons te ver leiden.
Hierbij kon ik de gegevens uit het online archief van Poperinge gebruiken, ingevoerd op Geneanet door een afstammelinge uit eerste huwelijk van Joseph Cornette, nl. **Kristien Gruwier**.
Ook **Bernard Legrand**, voorzitter FV regio Oostende, leverde zijn bijdrage, doordat hij ooit een stamreeks opmaakte van een tak Cornettes die in Oostende terecht kwam.

Louis Joseph Barnabae (roepnaam Joseph) Cornette, zoon van Ludovicus Franciscus Cornette en Catharina Constantia Vrammout, werd geboren op 07/04/1804 te Stavele. Joseph huwde met Amelia Felicita Desiere te Stavele op 26/08/1828.

Ludovicus Franciscus Cornette, zoon van Carolus Constantinus Cornette en Joanna Theresia Delegher, werd geboren te Poperinge Sint-Bertinus op 24/11/1769 en was er landbouwer. Hij huwde met Catharina Constantia Vrammout te Krombeke op 21/02/1797.

Carolus Constantinus Cornette, zoon van Joannes Ferdinandus Cornette en Isabella Rosa Beke, werd geboren te Poperinge Sint-Bertinus op 29/12/1735. Carolus huwde met Joanna Theresia Delegher te Poperinge St.-Jan op 17/11/1761. Carolus overleed 10/01/1800 te Poperinge.

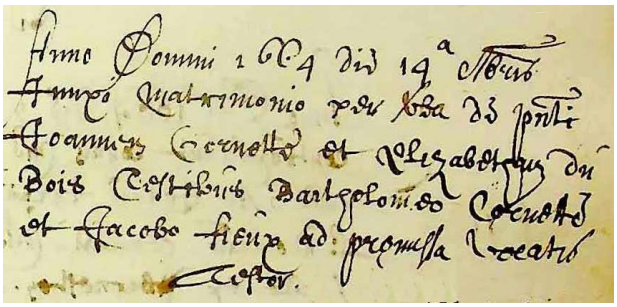
CORNETTE Carolus, fs Jan, echt. Jeanne Delegher, fa Charles. Cornette wordt ceurbr Pop. op 3-3-1763. Zijne vrouw was en blijft ceurzuster, 463/2, 215r.
CORNETTE Jan, fs Jacob, geb. te Nieukerke. Zwoer ceure Pop. 15-12-1611, 463/2, 50v.

Carolus was blijkbaar poorter (keurbroeder) van Poperinge. Dit weten we dank zij Martin Samyn die mij deze poorterakte doorstuurde. Een bewerking van deze poorterboeken (Ceurboeken) door PH. Van Hille is te vinden in de bibliotheek van Familiekunde Brugge.
Met Jan Cornette, die daaronder vermeld wordt, kon geen link gevonden worden.

Joannes Ferdinandus Cornette, zv Joannes Philippus Cornette en Rosa Scholastica De Corte, werd geboren te Poperinge Sint-Bertinus op 05/10/1705. Hij overleed te Poperinge Sint-Bertinus op 28/04/1787 op 81-jarige leeftijd. Joannes huwde met Isabella Rosa Beke te Poperinge Sint-Bertinus op 30/10/1725.

Joannes Philippus Cornette, zoon van Jean Cornette en Elisabetha Dubois werd geboren te Poperinge Sint Bertinus op 02/04/1666 en overleed er op 8/04/1708 op 42-jarige leeftijd. Hij huwde er op 31/08/1704 Rosa Scholastica De Corte (Cortes).

Joannes Cornette, zoon van Bartholomeus Cornette en Jacoba Vekesque (Venesque, Vesque) werd geboren te Poperinge Sint-Bertinus op 07/08/1644 en overleed er op 19/04/1678 op 33-jarige leeftijd. Hij huwde er met Elisabetha Cornelia Dubois op 14/10/1664.
(foto huwelijksakte hiernaast).

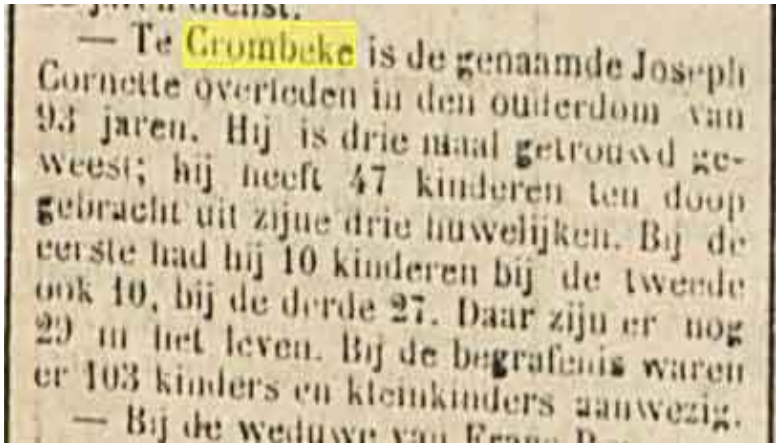

Bartholomeus Cornette werd geboren omstreeks 1620 te Poperinge en overleed te Poperinge Sint-Bertinus op 27/06/1676 op de leeftijd van ongeveer 56 jaar. Hij huwde met Jacoba Vekesque (Venesque, Vesque) omstreeks 1640.

FAKE NEWS [1]

We hielden het steeds bij 37 kinderen van Joseph Cornette. Nochtans vinden we in een gerenommeerd tijdschrift als Vlaamse Stam jg.32 nr. 5, mei 1996 de melding dat hij 47 kinderen zou nagelaten hebben.

Men heeft blijkbaar, zonder enige kritische ingesteldheid, de gegevens uit het krantenbericht uit het Advertentieblad van 15 februari 1890, pag. 2 overgenomen. Niet enkel het aantal kinderen maar ook zijn leeftijd klopt niet.

— Te Crombeke is de genaamde Joseph Cornette overleden in den ouderdom van 93 jaren. Hij is drie maal getrouwd geweest; hij heeft 47 kinderen ten doop gebracht uit zijne drie huwelijken. Bij de eerste had hij 10 kinderen bij de tweede ook 10, bij de derde 27. Daar zijn er nog 29 in het leven. Bij de begrafenis waren er 103 kinders en kleinkinders aanwezig.
— Bij de weduwe van Ernest D...

AFSTAMMELINGEN VAN JOSEPH CORNETTE

We beperken ons tot de rechtstreekse afstammelingen van Joseph Cornette die gelinkt zijn aan de besproken locatie in Krombeke.

Henricus Renatus Cornette, geboren te Krombeke op 18/12/1859 en er overleden op 10/11/1899, zoon uit het 3de huwelijk van Joseph Cornette met Maria Leys, was gehuwd met Sylvie Vanlerberghe (zie eerder). Hij was landbouwer en in 1890 aangever bij het overlijden van zijn fameuze vader.

⇩

Julien Joseph Cornette, geboren te Krombeke op 18/03/1895 en er overleden op 29/10/1977, zoon van Henri Cornette en Sylvie Vanlerberghe, gehuwd te Herzele op 24/08/1920 Adeline Lesage.

⇩

Henri Joseph Cornette °Krombeke 06/05/1932 x Denise Willemyns °Mesen 19/02/1934. Bij leven en welzijn viert dit koppel in het najaar 2024 hun 70ste huwelijksverjaardag. Alvast gefeliciteerd!

⇩

Luc Cornette (°1958) is gehuwd met Ria Toebaert (°1961).

⇩

Dimitri Omer Cornette (°1990) is gehuwd met Eline Parent (°1990).

⇩

Met de geboorte van **Imke Cornette** (°2019), **Siebe Cornette** (°2022) en **Senne Cornette** (°2022) is de voortzetting van het geslacht Cornette verzekerd. Het hoeven er geen 37 te zijn.

Dimitri Cornette en Eline Parent met Imke (midden) en de tweeling Siebe en Senne.

© Krant van West-Vlaanderen 17/06/2022.

EINDE

[1] De nieuwe Nederlandse spelling voor het woord "nepnieuws".

Brugse Stam

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
ISSN 2294-5415
56ste jaargang nr. 5 - september-oktober 2024
Verspreiding op ca. 2900 mailadressen
Gratis via mail (aanvraag: brugsestam@gmail.com)

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN REGIO BRUGGE
Kennisplatform voor familiegeschiedenis
FV Brugge vzw - BE 0535.565.209

http://brugge.familiekunde-vlaanderen.be/
FV Brugge, Kleine Hertsbergestraat 3, 8000 Brugge
BE19 9730 9465 0412 van FV regio Brugge
Hoofdredacteur: Paul Lanssens (brugsestam@gmail.com)
Redactie: Johan Haerynck, Reinhilde Aendekerk,
Raf Barzeele, Jean-Marie Bulthé
Secr: Eddy Dubruqué (familiekundebrugge@skynet.be)
Verantw. uitg: Jo Patteeuw, Kerklaan 30, 8310 Brugge

In dit nummer

PUBLICATIES EN KOPIEËN TE KOOP BIJ FV-BRUGGE	1
LEZING: HET MYSTERIE VAN HET ALUIN	2
51ste ONTMOETINGSDAG MET BOEKENVERKOOP IN RUMBEKE	2
CAUSERIE: EEN 'VELO-VERHAAL'	3
DAG VAN HET WEST-VLAAMS HISTORISCH ONDERZOEK	3
WEBINAR: RECHTBANK- EN GEVANGENISARCHIEVEN	4
PUBLICATIES VAN ONZE LEZERS	4
FAMILIENIEUWS	4
OPENINGSTIJDEN DOCUMENTATIECENTRUM	5
BELANGRIJKE SCHENKING VAN 30.000 BIDPRENTJES	5
REGISTERS VAN CRIMINELE RECHTSPRAAK ALS GENEALOGISCHE BRON: BESCHRIJVING VAN EEN DUBBELE MOORD IN 1754 IN BRUGGE TEVENS OEFENING OUD SCHRIFT EN LATIJN	6

PUBLICATIES EN KOPIEËN TE KOOP BIJ FV-BRUGGE

Brugge is een dynamische regio van Familiekunde Vlaanderen (FV). Al 55 jaar zijn wij bekend voor het ontsluiten en publiceren van diverse genealogische bronnen. Veel van die publicaties zijn nog altijd te koop, intussen digitaal. Voordelen van digitaal: volledig doorzoekbaar op gelijk welk trefwoord én men betaalt slechts een fractie van de prijs op papier. Hier is de lijst:
https://brugge.familiekunde-vlaanderen.be/index.php/publicaties

We bezitten ook meer dan 800.000 bidprentjes en rouwbrieven. Die kunnen op de computers in ons documentatiecentrum geraadpleegd worden, maar men kan ook kopieën bestellen. Daarvoor zijn we sinds maart 2023 toegetreden tot de zoekrobot **'Karakol'**. Dit is de link:
https://www.karakol.be/

Brugse Stam met steun van:

LEZING: HET MYSTERIE VAN HET ALUIN

door Tom Everaerdt

In samenwerking met de heemkundige kring Brugs Ommeland vzw

Tijdstip: Maandag 21 oktober 2024 om **19:30**.
Waar: CM-lokaal, Moerkerkse Steenweg 118, St-Kruis.
Toegang: Toegangsprijs leden € 2,00, niet-leden € 5,00.

Aluin! Is het een medicijn? Een Oosterse specerij? Een delfstof? Mysterieus.

Als jonge gast leerde mijn vader me 'nat' scheren. Soms kwam daar, zeker in het begin, wat bloed aan te pas. Hier, zei mijn vader, een aluinsteen. Een beetje bevochtigen en over de geschoren huid licht wrijven en klaar is kees. Zo gezegd zo gedaan, het prikte een beetje, maar het bloeden stelpte. Jaren heb ik de steen gebruikt, verpakt in een klem, zonder mij vragen te stellen hoe deze mysterieuze steen het bloeden kon stelpen.

De van Dale zegt over aluin: '*dubbelzout van aluminiumsulfaat en kalium (potassium)sulfaat*'. Verder lezen we over aluinaarde: '*benaming voor aluminiumoxyde, hoofdbestanddeel van klei, robijn, saffier en korund*'. Als onkundige in scheikunde ben je daar niet veel mee.
Maar dan staat er over aluinaardebeits: 'azijnzure aluinaarde, als roodbeits in o.a. katoen-weverijen aangewend.' Een begin van verheldering die verwijst naar de textielindustrie.

Wat is aluin precies en waarom was het zo belangrijk in het middeleeuwse Brugge?

Het wordt een interessante lezing van anderhalf uur over de geschiedenis van aluin, met als belangrijk onderdeel aluin in Brugge. Er wordt geopend met een algemene inleiding wat aluin is qua grondstof en haar geschiedenis.
De focus ligt hierna op het geschiedkundige in het gebruik van aluin en ook de historisch-geografische locaties in Brugge.
Er wordt ook een poging gewaagd wat betreft aluin in de kunst.

Tom Everaerdt (°1964) woont sinds 2003 in Sint-Andries. Hij is werkzaam als financieel verantwoordelijke, maar heeft een passie voor geschiedenis. In 2018 studeerde hij af als stadsgids. Hij geeft lezingen en onderhoudt een blog met onderwerpen die betrekking hebben op Brugge en haar geschiedenis: **https://tomskijk.com/**

51ste ONTMOETINGSDAG MET BOEKENVERKOOP IN RUMBEKE

De 51ste jaarlijkse ontmoetingsdag van Familiekunde Vlaanderen, provinciale afdeling West-Vlaanderen, gaat dit jaar door op **zaterdag 9 november 2024 van 9:30 tot 12:30** in De Zilverlink (grote zaal), Meensesteenweg 412, 8800 Rumbeke-Roeselare. Er is een boekenbeurs met een ruime keuze aan de talrijke stands: genealogische werken, formulieren, e.d.
Het is ook een gelegenheid voor contact met collega's en om gegevens uit te wisselen.

CAUSERIE: EEN 'VELO-VERHAAL'

door Toon Duyck *"Professeur Vélo"*

In samenwerking met de heemkundige kring Brugs Ommeland vzw

Tijdstip: Zaterdag 9 november 2024 om **19:00** (bar geopend vanaf 18:00).
Waar: Gemeenschapszaal, Moerkerkse Steenweg 190, St-Kruis.
Toegang: Toegangsprijs leden € 5,00, niet-leden € 8,00.

Na het druk bijgewoonde Brugs Uurtje op 5 maart 2023 en het aansluitend begeleid bezoek aan het fietsmuseum 'De Velodroom' in Snellegem, vervolledigt Toon Duyck zijn fiets-drieluik met een boeiende conference over vele aspecten en wetenswaardigheden van dit wereldwijd dagelijks gebruikte rijdend erfgoed.

Primeurs zijn de ontdekking van Guido Gezelle als nieuwsgierig 'sportjournalist' en de emanciperende rol van de 'vélocipède' voor de eerste wielerende dames. Ook Streuvels hield van velo's.

Fietsfanaten zullen ook hun hartje kunnen ophalen aan de meegebrachte **unieke retro-fietsen** die op aanvraag en onder begeleiding nog best te berijden zijn. Fiets even op een oude velo.

DAG VAN HET WEST-VLAAMS HISTORISCH ONDERZOEK

Op **zaterdag 19 oktober 2024** worden we uitgenodigd in het **Rijksarchief Brugge** voor de tweede editie van de **'Dag van het West-Vlaamse Onderzoek naar Geschiedenis, Kunstwetenschappen en Archeologie'**.
Ben je benieuwd naar het meest recente historische onderzoek en heb je interesse in lokale geschiedenis? Wil je jezelf verdiepen in het erfgoed van jouw gemeente, maar weet je niet altijd waar te beginnen? Of zoek je inspiratie voor nieuwe projecten? Ontmoet andere mede-liefhebbers van geschiedenis, kunstgeschiedenis en archeologie en luister mee naar boeiende sessies waarin onderzoekers hun werk voorstellen.
De sprekers brengen korte lezingen met concrete voorbeelden en geven toelichting bij de gebruikte methodologie. Tijdens de pauzes is er een infobeurs waar je verschillende heemkundige kringen kan leren kennen.

Inschrijven kan tot 16 oktober. Hier vind je de modaliteiten:
https://histories.be/agenda/dag-van-het-west-vlaamse-onderzoek-geschiedenis-kunstwetenschappen-archeologie/

LEZING: ARCHEOLOGIE IN BRUGGE DE JONGSTE DECENNIA

door Frederik Roelens

In samenwerking met de heemkundige kring Brugs Ommeland vzw

Tijdstip: Maandag 25 november 2024 om **19:30**.
Waar: CM-lokaal, Moerkerkse Steenweg 118, St-Kruis.
Toegang: Toegangsprijs leden € 2,00, niet-leden € 5,00.

Details in ons volgend nummer.

WEBINAR: RECHTBANK- EN GEVANGENISARCHIEVEN

Gevangenisarchieven en de betrokken rechtbankdossiers zijn unieke bronnen voor familiegeschiedenis en lokale geschiedenis. Jammer genoeg zijn deze bronnen nauwelijks gekend. Dit webinar wil daar verandering in brengen. Je leert in welke archieven je meer informatie kan vinden over de 120.000 mannen en vrouwen die in de 19de en de vroege 20ste eeuw een straf uitzaten in een Belgische gevangenis.

Tijdstip: Maandag 9 oktober 2024 om 19:00.
Deelname: Gratis online na inschrijving **op deze pagina**.

PUBLICATIES VAN ONZE LEZERS

Stamboomonderzoek wint meer en meer aan populariteit. Wie het ernstig aanpakt kan terecht in onze bibliotheek voor opzoekingen en advies, of kan onze cursussen volgen. Anderen daarentegen schrijven klakkeloos af van Geneanet en modderen maar wat in Excel of - godbetert – in Word.

Een absolute must is het gebruik van een (goedkoop of gratis) stamboomprogramma. Daarmee beheer je niet alleen je gegevens, maar je kan er ook mee publiceren via een output in tekstformaat.
Wij stimuleren onze leden om hun familiegeschiedenis effectief te publiceren. Wat zal er anders later met al jouw werk gebeuren??? Zie hiernaast.

Dit zijn de recentste publicaties van onze lezers:

Ons lid **Georges Hiltrop** bracht na 30 jaar opzoekingen het boek uit van **'De Geschiedenis en de genealogie van de familie Vanreybrouck/Reunbrouck'** tot 1600. Er zijn verwijzingen naar de aangetrouwde families Hamilton, Hiltrop, Blondé, Laleman, enz … Het boek telt 540 pagina's in full-color op papier van 130 g/m². De softcover-uitgave kost € 98 plus € 10 bij evt. verzending. Rekening BE11 9791 3412 6248. Contact: georgeshiltrop15<at>gmail.com.

Lut Waeyaert stelt ons haar nieuwe publicatie **'Stamboom Waeyaert'** voor. Om te bestellen stort je € 29 op BE59 1030 9195 1826 van Lut Waeyaert. Portkosten € 10. Contact lut.waeyaert1<at>gmail.com

---

FAMILIENIEUWS

Na de droevige aankondiging in ons vorig nummer van het overlijden van **Lieve Riemaecker, echtgenote van onze voorzitter Jo Patteeuw**, stroomden tientallen blijken van medeleven binnen. Jo dankte iedereen persoonlijk, maar wil langs deze weg nog eens zijn dank laten blijken. Wie nog wil reageren, kan dit doen via **brugsestam@gmail.com**.

Twee trouwe leden van Familiekunde Vlaanderen, regio Brugge zijn recent overleden.

Renier Van Dessel uit de Violierstraat in Brugge, overleed in De Haan op 20 juli 2024 op 86 jaar.

Robert Goddefroy uit Assebroek overleed er op 15 augustus 2024. Hij werd 91 jaar en was vele jaren vrijwilliger in ons digitaliseringsproject.

De bestuursleden van FV Brugge leven mee met de familie en delen in hun rouw.

OPENINGSTIJDEN DOCUMENTATIECENTRUM

Iedereen is welkom tijdens de openingstijden van ons documentatiecentrum. Een bestuurslid is beschikbaar voor uw vragen, hulp bij het lezen van oud schrift, e.d. Ook het contact met medezoekers is interessant. Het adres is Kleine Hertsbergestraat 3, 8000 Brugge. Om binnen te komen moeten 4 treden genomen worden, waardoor het voor rolstoelgebruikers moeilijk toegankelijk is.
De toegang is gratis voor leden en vrijwilligers, niet-leden betalen € 2,00 per bezoek.
Check eventuele wijzigingen op brugge.familiekunde-vlaanderen.be

OPENINGSTIJDEN:

- Elke eerste maandag van 13:30 tot 16:30
- Elke tweede woensdagvan 13:30 tot 16:30
- Elke vierde zaterdag van 09:00 tot 12:00

Concrete datums en aanwezige bestuursleden tot einde 2024:

- ma 02/09: Jo Patteeuw
- wo 11/09: Eddy Dubruqué
- za 28/09: Hervé Ceulenaere
- ma 07/10: Johan Haerynck
- wo 09/10: Eddy Dubruqué
- za 26/10: Tony Strypsteen
- ma 04/11: Paul Lanssens
- wo 13/11: Eddy Dubruqué
- za 23/11: Johan Haerynck
- ma 02/12: Reinhilde Aendekerk
- wo 11/12: Eddy Dubruqué
- za 28/12: Gesloten (terug open 6/1/2025)

- Afwisselend di en do van 13:30 tot 16:30 met Eddy, Tony, Johan en de vrijwilligers

Concreet zijn dit de dinsdagen en de donderdagen tot einde 2024:

do 05/09 di 10/09 do 19/09 di 24/09 do 03/10 di 08/10 do 17/10 di 22/10 do 31/10
di 05/11 do 14/11 di 19/11 do 28/11 di 03/12 do 12/12 di 17/12

Buiten bovenstaande uren in het documentatiecentrum, werken onze vrijwilligers ook thuis. Zij houden verder persoonlijk contact met Tony Strypsteen voor individuele afspraken.

HELPDESK ALDFAER MET TONY STRYPSTEEN:

Om gebruik te maken van de helpdesk: stuur een bericht met een korte schets van het probleem naar familiekunde_brugge_aldfaer@telenet.be. Dan wordt er een datum afgesproken voor een afspraak in ons documentatiecentrum. Breng, indien mogelijk, een eigen laptop mee. Voor leden van Familiekunde is het consult gratis, anderen betalen € 5,00.

Ter info: Aldfaer heeft begin juni 2024 zijn testversie van editie 11.0 vrijgegeven. Tony is één van de evaluatoren die tot in het najaar bezig zullen zijn om kinderziekten op te sporen.

BELANGRIJKE SCHENKING VAN 30.000 BIDPRENTJES

Op 30 juli 2024 ontving onze vereniging van ons lid **Peter Vantorre** een grote schenking van ca. 30.000 bidprentjes en een aantal rouwbrieven. Zij werden over de jaren verzameld door hemzelf, door **Werner Jacxsens** uit Koolkerke en door **Ingrid Rigole** uit Bissegem. FV-Brugge dankt hen heel bijzonder voor deze gift.

De documenten zijn bij ons definitief in goede handen. Ze worden voor altijd veilig bewaard, worden opgenomen in de catalogus van onze bibliotheek en kunnen digitaal geconsulteerd worden door alle geïnteresseerden als eerste bron om hun stamboom op te maken.

Wie ook wil bijdragen aan de uitbouw van onze bibliotheek, kan afspreken via mail met de secretaris **familiekundebrugge@skynet.be**

REGISTERS VAN CRIMINELE RECHTSPRAAK ALS GENEALOGISCHE BRON: BESCHRIJVING VAN EEN DUBBELE MOORD IN 1754 IN BRUGGE TEVENS OEFENING OUD SCHRIFT EN LATIJN

Aimé Smeyers

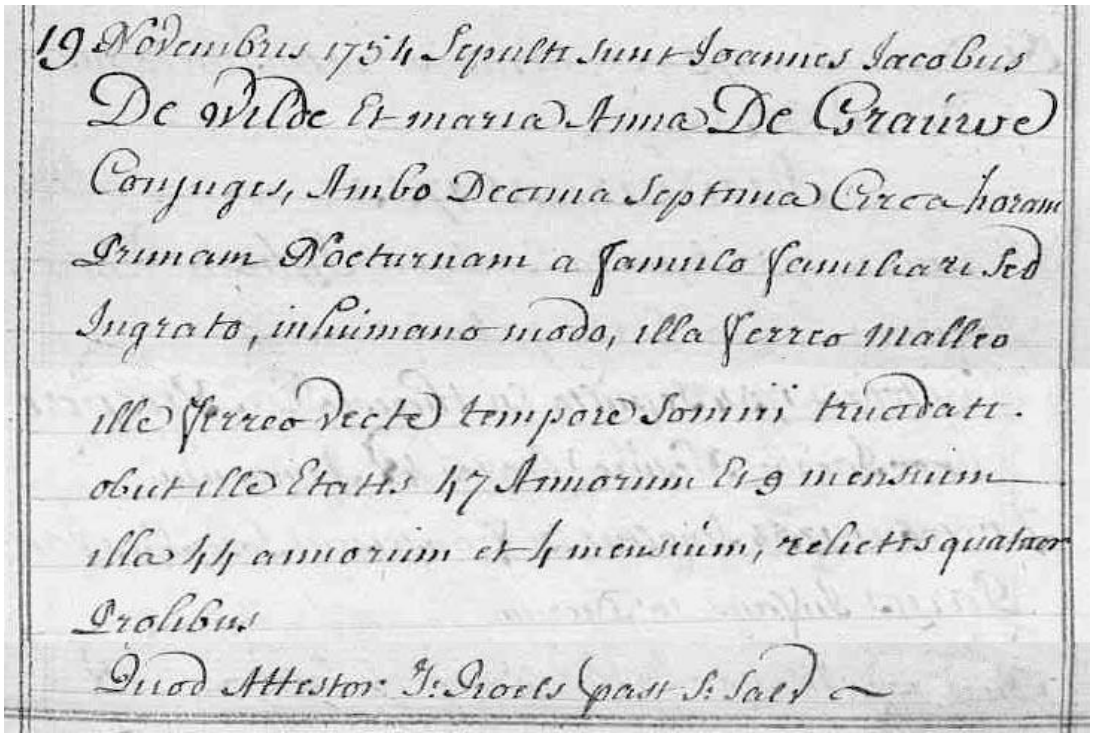
Lezer en FV-lid **Johan Bisschop uit Knokke-Heist** stuurde ons geruime tijd geleden onderstaande begrafenisakte uit de parochieregisters van Brugge, Sint-Salvator 2. De pastoor beschrijft een moordzaak. Johan vroeg waar hij meer info zou kunnen vinden over deze misdaad.

Het werd een uitgebreide zoektocht door enkele interessante online bronnen, die we u willen leren kennen. Ze zijn interessant qua inhoud, maar ook om onze vaardigheid in het lezen van oud schrift en Latijn aan te scherpen.

Voor de online scan geven we de link naar de Archiefbank van Brugge, maar de akte is ook te vinden via Agatha, de zoekrobot van het Rijksarchief, of op Familysearch.

https://www.archiefbankbrugge.be/DesktopModules/ArchiefOnline/Services/GetImage.ashx?bestandid=17826&collectieid=e989851e-c822-e811-80e0-005056957c4c

Transcriptie van de akte

19 Novembris 1754 sepulti sunt Joannes Jacobus De Wilde et maria Anna De Grauwe conjuges, ambo decima septima circa horam primam nocturnam a famulo familiare sed ingrato, inhumana modo, illa ferreo malleo, ille ferreo vecte, tempore somni trucidati. obiit ille etatis 47 annorum et 9 mensium illa 44 annorum et 4 mensium, relictis quatuor prolibus. Quod attestor J. Roels past(or) S(ancti) Salv(atori) ~

Vooraleer zelf te vertalen, wilden we eerst eens meegaan in de moderne technologie. We leggen de tekst voor aan **ChatGTP** en vragen een letterlijke vertaling. Na 2 seconden hebben we een verbluffend resultaat: mits aanpassing van het plechtige woord ‘dienaar’ door ‘knecht’ is de vertaling door ChatGPT perfect!

Op 19 november 1754 zijn begraven Joannes Jacobus De Wilde en Maria Anna De Grauwe, echtgenoten, beiden rond het eerste nachtelijke uur door een bekende maar ondankbare dienaar op een onmenselijke wijze, de ene met een ijzeren hamer en de andere met een ijzeren staaf tijdens hun slaap vermoord. Hij stierf op de leeftijd van 47 jaar en 9 maanden, zij op de leeftijd van 44 jaar en 4 maanden, met achterlating van vier kinderen.
Getuige hiervan is J. Roels, pastoor van de Heilige Salvator.

We hebben de oefening herhaald met *Microsoft Copilot* (te vinden bij hun zoekmachine *'Bing'*) en kregen ook hier een perfecte vertaling, zelfs beter, want de dader wordt hier vertaald als *"een huisbediende, die weliswaar vertrouwd maar ondankbaar was"*.

Nog dit: **vergeet *'Google Translate'***, die bakt er niets van.

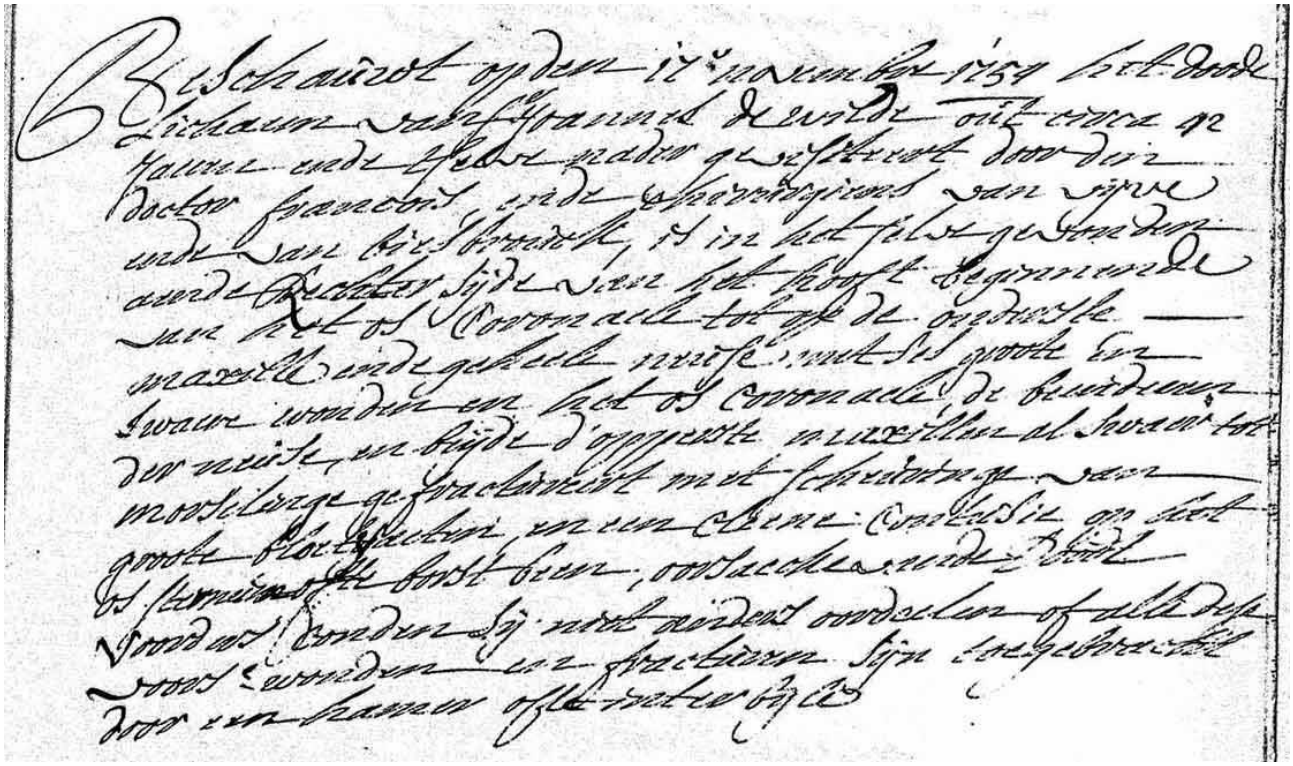
Pastoor J. Roels was blijkbaar erg onder de indruk. Voor de overige overlijdens in dit register beperkt hij zich steeds tot de loutere vermelding van namen en datums. Voor deze moordzaak maakt hij wel een uitzondering en vermeldt hij naast de namen van de slachtoffers ook nauwkeurig wie ze waren en hoe ze om het leven werden gebracht. Ook de moordenaar blijkt hem bekend, zonder dat hij evenwel zijn naam vermeldt.

Waar vinden we meer informatie over deze misdaad?

Het stadsarchief Brugge is een voorloper in het ontsluiten van archiefdocumenten. Hiervoor hebben ze sinds 1993 een vriendenkring van vrijwilligers: Levend Archief vzw. Hun werkgroep **'Enter'** maakt toegangen naar de online bestanden op **https://archiefbankbrugge.be/**

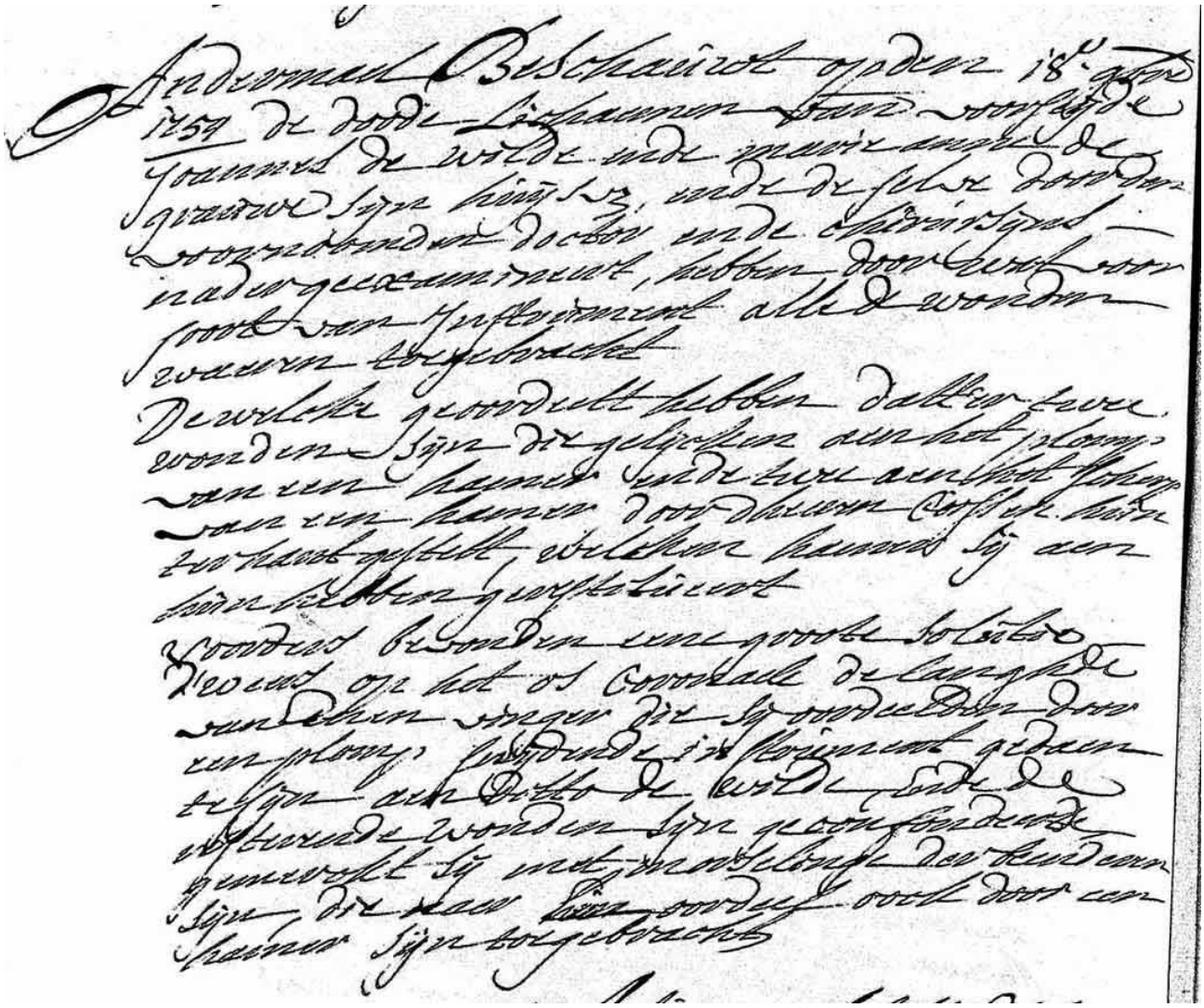
Als je in de archiefbank doorklikt naar **> Criminele Rechtspraak > Schouwboeken > 1744 - 1757 > Register > blz. 224 én 225** vind je twee lijkschouwingen van deze dubbele moord.

Wie waagt zich aan deze volgende oefening Oud Schrift ?

Beschauwt op den 17e november 1754 het doode lichaem van sieur Joannes Dewilde out circa 42 jaeren, ende tselve nader gevisiteert door den doctor François ende chirurgiens Van Vijve ende Van Biesbrouck, is in het selve gevonden aende rechter sijde van het hooft beginnende van het os coronaele tot op de onderste maxille in de geheele neuse met ses groote en swaere wonden en het ons coronaele, de beenderen der neuse, en beijde d'opperste maxillen al swaer tot morselinge gefractureert met scheuringe van groote bloedvaeten, en een cleene contusie op het os sternum ofte borst been, oorsaecke vande doodt. Voorders conden sij niet anders oordeelen of alle dese voorseijde wonden en fractueren sijn toegebracht door een hamer ofte enter bijle.

's Anderendaags kregen de lijkschouwers de opdracht voor een nieuwe schouwing, om te bepalen met welk instrument precies - een hamer of een bijl - elkeen van de echtgenoten werd vermoord.

Andermael beschauwt opden 18e november 1754 de doode lichaemen van voorseijde Joannes Dewilde ende Marie Anne Degrauwe sijn huijsvrouw, ende de selve doorden voornoemden doctor en de chirursijns nader geexamineert, hebben door wat voor soort van instrument alle de wonden waeren toegebracht.
Dewelcke geoordeelt hebben datter twee wonden sijn die gelijcken aen het plomp van een hamer ende twee aen het scherp van een hamer door dheeren commissarissen hun ter hant gesteld, welcken hamer sij aen hun hebben gerestitueert.
Voorders bevonden een groote solutie d'weers op het os coronale de langhde van eenen vinger die sij oordeelden door een plomp snijdende instrument gedaen te sijn aen ditto Dewilde, ende de resteerende wonden sijn geconfondeerde gemerckt sij met morselinge der beenderen sijn, die naer hun oordeel oock door een hamer sijn toegebracht.

Identificatie van de dader, veroordeling en uitvoering van het vonnis

We vinden het volledige vonnis en de straf voor de moordenaar in de Archiefbank van Brugge, ditmaal niet in de schouwboeken, maar in de **verluydboeken**.
Archiefbank > Criminele Rechtspraak > Verluydboeken > 1727-1787 > blz. 201 t/m 205.

De dader is een Bohemer die al 7 jaar werkte in het tabaksfabriekje van Joannes Dewilde in de Steenstraat. Hij heet Joseph de Wich, zoon van Jooris, 34 jaar, geboren in Hizits (Bohemen).

En de straf is niet min. Zeven dagen na de feiten wordt Jozef de Wich uit de gevangenis *gesleept* (letterlijk!) tot voor de Vierschaar voor het oordeel. Van daar wordt hij naar het schavot gebracht, om daar op een houten kruis geradbraakt te worden. Zijn ledematen worden op acht plaatsen gebroken: boven en beneden de ellebogen en de knieën. Zo moet hij blijven liggen in pijn, tot hij een slag ontvangt op de linkerkant van zijn hoofd met de hamer waarmee hij Anna de Grauwe vermoord heeft en op de rechterkant van zijn hoofd met de staaf waarmee hij Joannes Dewilde vermoord heeft. Zijn dood lichaam wordt buiten de stad tentoongesteld. De straf wordt terstond uitgevoerd.

Hier volgt de volledige transcriptie van de vijf vermelde bladzijden 201-205, die je zeer eenvoudig zelf kan openen op de Archiefbank: **https://archiefbankbrugge.be/**

Op den 23e novembre 1754 wierdt ghelesen het delict ofte bedragh van Joseph de Wich inder manieren naervolghende Joseph De Wich filius Jooris oudt 34 jaeren geboortigh van Hizits in Bohemen, is tsijnen laste gebleken soo met sijne liber bekentenisse als andersints den rechten om genoegen, dat hij nu gedeurende den tijdt van seven consecutieve jaeren als oppercnecht ghevrocht heeft inden dagh loon van sieur Joannes Dewilde in sijne fabrijcque van toebacq ten huijse van selven Dewilde gestaen ter noortsijde vande Steenstraete binnen dese stadt, van wie hij vervolgens gedeurende alle dien tijt sijn onderstant ende niet als goedt en heeft gehad, ende dat al hoe wel hij uijt dien hoofde besonderlijck het lijf ende goet vanden voornoemden sijnen meester ende van desselfs huijsvrauwe ende huijsgesin schuldigh was met zijn eijgen lijf jegens alle onheilen voorren te sterven ende te beschermen hij in tegendeel soo gedenatureert is gheweest ende suchtigh naer het gelt ende goedt vanden selven sijnen meester ende meesteresse, dat hij aen hun het selve te connen ontneemen, nu belk[1] als een jaer langh het boos voornemen in sijn gemoet heeft gedreghen van hun beide te vermoorden, ende dat hij eijndelinghe hedent gepasseert acht daegen gheresolveert sijinde het selve sijn soo execrable dessein ter executie te bringen, hij in dat order sijnen aenlegh heeft begonst met het misbruijck te doen vande kennisse die het groot betrauwen van sijnen meester ende meesteresse hem geacquereert hadde, vande gelegentheijt van sijn huijs, mitsgaders van hunne cassen ende scribane[2], ende vande ordinaire rustplaetsen der sleutelen van diene bij middel van den voorleden saterdagh geweest sijnde den 16e deser maent naer [f° 201 v°] dat sijn werck gedaen was, belast sijnde geheworden een sester water te haelen aende pompe aen Schilders Cappelle door het achter poortken vanden voorseijden huijse uijt commende met een inganck in het Kemelstraetjen hij in plaetse van den sloter (die hij ten dien eijnde gehadt heeft van het selve achterpoortken) tsijnder retour weder te leggen op desselfs ordinaire plaetse inden keucken, den selven sloter bij voordaght met hem heeft genomen.

Voorts dat alsoo in het werckhuijs wesende het achterhuijs vanden voorseijden huijse was berustende eenen yseren hantboom[3] ende yseren hamer met houtten steert tot openen ende sluijtten van fustagien[4] der fabricque, dewelcke hij voorsien hadde dienstigh te wesen tot volbrenge sijn moordadigh fait, heeft hij in dat insight ten uijtscheeden van sijn werck insimulierende te sluijtten dese veinster daer voor hij den heden dagh gevrocht heeft, den selven enckelijck aengestelt al of die toe was in den tijt dat alle de reste van het werck huijs naer gewoonte door sijnen medemaet behoorelick gesloten was.

[1] *Belk, bilk*: West-Vlaamse term: omheind perk. Hier figuurlijk gebruikt aansluitend op het gebruik in de uitdrukking *Uit den bilk springen* (= zijn gegeven woord niet houden) (DE BO, *Westvlaams idioticon*, p. 118a).
[2] *Schribaan*: schrijfkas, lessenaar, bureau (J. WEYNS, *Volkshuisraad in Vlaanderen*, Beerzel, 1974, p. 1061 met tekening; DE BO, p. 877a)
[3] *Handboom*: hefboom (E. JAEQUEMYNS, *Lessen over de Werktuyg- en Scheykunde, Gent, Annoot-Braeckman*, 1837, p. 2).
[4] *Fustage*: emballage (WNT).

Waerende hij alsoo tsavonts naer ontfangen thebben sijnen daghloon over de gheheele weke, uijt den huijse vertrocken sijnde, is des midder nachts ontrent den twalf uren in coelen moede wederghekeert aen het voormelt achterpoortken, het welcke hij met den sloter (wanof hij hem opde wijse als hier vooren dievelings hadde voorsien) heeft geopent ende commende in den ganck van het selve achterpoortken bij forme van een gemeene straetken, heeft door dien middel van eene oude houtte gote die inden selven ganck lagh, geclommen op het [f° 202 r°] daixken vande achter huijsinghe vanden bordeurder Wijmes, ende van daer voorts klaeverende tot op den meur vande erfve van sijnen meester, sigh danof laeten afsincken op de selve erfve inden houck van het hoveken, alwaer hij sigh eenigen tijdt verborgen gehouden heeft, doordien hij sagh dat de dienstmaerte nogh op was, de welcke haer ondertusschen opde plaetse presenteerde om haer water te maecken.

Dan naer dien de maerte in huijs getreden was, heeft hij alvooren sigh begeven in het werck huijs door den veinster die hij in dat voordaght ts'avonts opengelaeten hadde, waer uijtte hij ghenomen heeft beide de voorschreven fataele instrumenten van yseren hantboom ende hamer beneffens eenen yseren doorslagh[5], de welcke hij noijt anders en hadde bekoomen te gebruijcken als tot nut ende voordeel van sijnen meester, ende naerden tijdt van twee a drije quartier urs opde voorseijde erfve ende achterhuijs verbeijt te hebben tot dat hij oordeelde dat alles in slaepen ende in ruste was, heeft ghenomen den leeder[6] berustende op de selve erfve, den welcken hij geposeert heeft jegens den veinster van het stallekken, uijt welcken veinster hij door het secours vanden voormelden yseren doorslagh heeft uijt gedaen eene ghecrackte ruijtte, door welckers openinge hij sijne handt stekende, heeft uijt getrocken het schuijveken, ende den veinster alsoo gheopent, waer doore hij is ingecroopen in het salletken[7] ende van daer gegaen inden middel keucken.

Dan alsoo een hondeken tgonne inden voorwinckel sliep omden selven te bewaeren, op sijne incompste inden huijse was bassende, waer door hij vreesde dat somwijlen jemand mochte wacker geworden hebben, heeft de binnen deure [f° 202 v°] vanden winckel commende inden geseijden keucken geopent, ende het hondeken (het welcke hem toecommende tseffens kennisse ende caresse was thoonende) niet min opgenomen ende doodt gesmeten met den cop jegens den meur vanden ganck leedende naer achter, tgonne hij daernaer ghesmeten heeft in het achtervertreck ende met hij seght tot daertoe sonder light te sijn gheweest, heeft aen het vier vanden heert inden keucken ontsteken eene keirsse die stont op tafel welcke hij gedaen heeft in een lanterenken tgonne hij wiste te staen inden selven ganck boven den regenback waermede hij gegaen is naar boven gewapent met den voorseijden yzeren handtboom en hamer.

Dan alsoo inden gheseijden keucken was slaepende het nichtken van sijnen meester in een coutsken onder den trap sluijttende met deuren, heeft alvooren de deure die gewoonelick open stont toegesteken, ende daer naer boven ghecommen sijnde, heeft sijn lanternken laeten staen ontrent den trap, mits het roedt van keirse daer in smolt door de hitte, ende gegaen sijnde inde achter camer die open stont ende waer op dat sliep de dienstmaerte met de vier kijnderen, heeft genomen de lampe die aldaer brandende was staende inden eerdt, waarmede hij voorders gegaen is naer ende inden voor camer wesende de slaep caemer van sijnen meester ende meesteresse, de welcke hij beede vindende in eenen vasten slaep, heeft de lampe neder gestelt in het midden vande camer, ende naer de gordijnen van het lijdecant al stillekens opgelight ende achter om geslegen te hebben, heeft alvooren met den meergemelden hamer gegeven eenen moordadigen slagh in het hooft van sijn meesteresse gelegen aen den slincker cant ofte van vooren in het bedde waer doore sij sonder eenigh het minste mouvement te maecken, seffens doodt was, soo hij bekent heeft, ende mits hij deurende dies den [f° 203 r°] den yseren hantboom hadde neder ghestelt tegen het ledecant, soo hij seght, heeft den selven soo ymmediatelick naer het geven vanden voorigen hamerslagh opgenomen ende daermede toegedraegen eenen slagh op het hooft van sijnen meester gelegen aende rechter sijde van het bedde tegen den meur, dies hij de situatie van dien de vooren kennende, voorsien hadde dat hij sonder soodanigh langh instrument als den voorseyden hantboom niet gevougelijck tot hem en hadde connen geraecken, ende waerdoor hij sijnen meester oock soodanigh niet en heeft connen treffen ofte hij heeft op dien slagh eenige beweginge ende gheluijt gemaeckt, soo als den delinquant bekent, tgonne hij niet min seght tseffens ghestut[8] te hebben door het verdobbelen van sijne slaeghen tot vijf asesse met den selven hantboom soo als hij moet gerepeteert hebben int regard vande vrauwe[9] uijtwijsens de blijck teeckenen bevonden ten acte van schauwuinge, soodanigh dat beede hun hooft als ghemurselt was.

---

[5] *Doorslag*: Gereedschap om gaten in metaal, hout enz. te slaan (WNT).

[6] *Leeder* = ladder.

[7] *Sal[l]etken*: verkleinwoord van *salet(te)*: schone kamer waar men volk ontvangt; ook eetkamer (DE BO, p. 838b).

[8] *Stuten*: Blijkt hier te betekenen *(terug)stuiten, tegengaan* (WNT – met verwijzing naar KILIAAN, *Etymologicum teutonicae linguae* (ed. F. Claes s.j.), Den Haag, 1972), p. 547).

[9] *Vrauwe* = vrouwe: voornaamste, uitstekendste, beste in zijn soort (WNT).

Dit sonder ander insight, als alleenelick om sijn ghemediteerde diefte[10] *vande naer scheeven effecten in securiteijte ende tranquiliteijte te connen uijtwercken soo verre dat hij uijt sijn eijgen vrijwillighlick bekent heeft, in dat selve insight van voornemen te sijn geweest van alle te vermoorden die in huijs waeren bij aldien sij hadden geroert ofte wacker geworden.*

Naer welcken soo gruwelijcken begaenen dat, hij siende dat sijnen meester ende meesteresse doodt waeren, heeft uijt den brouck sack vanden man, gehangen aen eenen stoel bij het bedde (boven het weinighe gelt dat daer in was) genomen het sloterken van sijnen schrijftafel ofte schribaene ghestaen op de selve caemer waer uijtte hij ghenomen heeft drije linwaete sacken met gelt, beneffens eenigh goude ghelt gelegen op een een gelt bardeken inde selve scribaine, van waer hij gegaen is inde kleer casse op de selve camer, welcke soo hij seght open stont, uijt welckers schof [f° 203 v°] hij ghenomen heeft drije diamante ringen in gout geset, ende drije goude kinderrinxkens, met twee toeren fijne peerlen gelegen in drije distincte doosckens die hij heeft geijdelt[11]*.*

Op welcken camer hij nogh gestolen heeft een diamante cruijce met twee diamante oirhaecken gelegen opder tafel, alle welcke juweelen beneffens de gonde specien gevonden op het geldt bardeken, hij tesamen gedaen heeft in een ydel geltsacxken bevonden inde scribaene.

Hebbende hij daer naer uijt den sack vande vrauwe die lagh op eenen stoel aende veinsters genomen het sloterken van een casken gestaen beneden inden keucken, waer mede hij beneden is gegaen inden selven keucken, ende dit casken daer mede gheopent hebbende heeft daeruijtte gestolen eenigh clein ghelt daerin gelegen in een mandeken ende open getrocken hebbende het boven schof van het selve casken, wesende sonder slot, heeft daeruijtte ghenomen een schaere met silver oogen ende silveeren keten, mitsgaders den sloter van het buffet staende inden kamer ofte salletken het welcke hij daer mede gheopent hebbende, heeft hij daer uijtte gestolen eene silvere salvie[12] *ende silveren croes dewelcke hij omme te defiguireren ofte den transport van dien te faciliteeren, heeft toegeploijt, voorts eene silveer schotel met oiren, een silvere peperbusse ende mostaert pot, eene dosijne silvere lepels ende forcetten, vier silvere cleender lepels ende forcetten, eenen silveren soupe lepel, eenen thinnen limonade lepel die hij meende silver te sijn, danof hij tot faciliteren den transport als vooren heeft afgebroken den houtten steert, eene silvere porte mouchette* [13] *met keirsschesnuijter, twee silvere soutvaeten, twee versilverde kandelaeren die hij oock meende van massijf silverte wesen, emmers generaelick alles dat daer in was, behalvens dat hij den silveren thee pot, die hij insgelicx daer uijtte genomen heeft, heeft moeten laeten staen op de [f° 204 r°] tafel om dat den vrecht van sijne gestolen effecten te groot was om te verdraegen, hebbende hij voorts indeselve camer afgedaen ende insgelijcx mede genomen een silvere crucifix ende ghewijtwater vat aldaer gehangen in eene mouleure*[14]*.*
Ende voorts eene silvere tabacquiere uijt den sack van het kleet van sijnen meester, een paer silvere gispen uijt sijne schoenen ende een paer silvere gispen uijt de schoenen van sijne meesteresse gestaen hebbende inden keucken, en de eene cincture gispe[15] *uijt het nogh gemelde casken aldaer.*

Alle welcke voorschreven gestolen silver werck hij gebonden heeft in eenen neusdoeck ende die overwonden in eenen hantdoeck aldaer oock ghestoolen endenaer dien hij eerst den sloter van het achter poortken hadde geleijt op sijne ordinaire plaetse, ende den yseren hant boom geworpen in het vertreck staende inden ganck vanden huijse, mitsgaders ghesmeten achter eene cool cuijpe op de achter plaetse den hamer daermede hij de voorseijde soo afgrijselijcke moorden heeft geperpetreert, is eijndelinge al de voordeure vanden selven huijse die hij om het springende slot achter hem heeft moeten laeten openstaen vertrocken tusschen den drijen ende vier uren vanden voorseijden morgent gheweest sijnde den sondagh 17e deser, draegende de voorschreven silver effecten inden toegheknoopten hantdoeck hangende aen sijn handt, ende de twee meeste sacken ghelts op sijne schouderen, de reste verbergende in sijne sacken.

---

[10] Vergelijk de inventaris van deze diefstal met vergelijkbare inventarissen beschreven in *Copye van den vonnisse tot laste van Jacobus Pennincx, fameusen dief, gegeven den 3 october 1765*, De Goesin, 1765 (UGENT online).

[11] *IJdelen* = West-Vlaams *ielen*: ledig maken (DE BO, p. 389b).

[12] WEYNS, p. 620, vermeldt *saviewater* als een tee van de *salie* of *Salvia officinialis*. Zie ook *savie* en *saviewater* in: J. GOOSSENAERS, *De Taal van en om het landbouwbedrijf in het N.-W. van de Kempen, een taal-, vak-, geschied-, heem- en volkskundige bijdrage tot de Nederlandse woordenschat*, Gent, 1956-'58, p. 642a.

[13] *Porte-mouchette* of *snuiterbakje* waarin de *kaarsesnuiter* kon geschoven worden (WEYNS, p. 757, met tekening van een exemplaar bewaard in de Bijloke te Gent).

[14] = *moulure*: sierlijst (WNT).

[15] = *ceintuurgesp*: gesp waarmee een ceintuur gesloten wordt (WNT).

Nemende sijnen wegh door het Kemel straetken, in het welcke hij in't passeeren heeft gebrocken het voorseijt achter poortken dat hij hadde laeten open staen, ende voorts door het Copstraetken het Princen Hof, Moerstraete, over de Leeuwbrugghe door den Ouden Sack, ende Eselstraete tot sijne woonste inde selve straete, soo noghtans dat hij volgens sijne bekentenisse meermaals onder weghe heeft moeten rusten door het groot gewighte van sijnen gestolen vrecht, dies hij pretendeert den selven alvooren op straete te hebben laeten staen ontrent sijn huijs, ende fil a fil so bedectelijck daer [f° 204 v°] ingedreghen thebben dat sijne huijsvrouwe ende de inwoonende persoonen danof geene kennisse en hebben gehadt, ende buijtten welckers wete (soo hij seght) hij alle dese ghestoolen effecten heeft gedolven op de erfve van sijne woonste ten deele in de hovinge ende ten deele in een hout stalleken.

Sijnde hij voorts soo staut ende vermeten gheweest, van naer dien dese soo enorme moorden in het publijck rughbaer geworden waeren sigh als daer ynne part ende medelijden nemende, in het lijck huijs van dese sijnen gemassacreerden meester ende meesteresse te laeten vinden, ende daer naer sigh in justitie in oorcondschap[16] te sisteren[17], mitsgaders nogh verscheijde mael, om alle suspicie van hem nogh meer af te weiren, voor commissarissen van collegie in het huijs van sijnen vermoorden meester ende meesteresse te presenteeren, tot dies hij eijndelinge op de vehemente suspicie resulteerende uijt de naerder indicien, aengevat is gheworden, ende alle de voorseker en ghestolen effecten op sijne erfve bevonden ende ontgraven, aen hem ten voorschijne sijn geleijt, dies de masse der gestoolen penningen danof hij seght de sacken noijt geopent ende vande selve niet meer geproffitteert thebben als twee oorten in een half glaeseken genevert bevonden is te beloopen boven de vier hondert ponden grooten wisselgelt.

Alle welcke voorschreven van soo graeieresaeme faiten, ende sonderlinge soo horrible moorden, begaen door eenen toebetrauwden knecht inde persoonen van sijnen meester ende meesteresse die hun niet als goet ende liefde en hebben bethoont, denature doen schricken ende beven, ende de justitie vraecke roupen, ander ten exemple.

Ende naer dien bij den heer schoutteet aenden voornoemden Joseph De Wich ghevraeght was of dit verluijt over hem was die daer op antwoorde dat jae soo wierdt dien volghende bij vonnisse van schepenen ter maeninge[18] vanden heur hunlieden wettelijcken maender[19], den selven Joseph De Wich ofte soo hij anders met naeme ofte toenaeme moghte wesen genaemt alhier present, gecondemneert

VONNIS

- *uijt vangenisse gesleept te worden op eene [f° 205 r°] hurde[20] met den rugghe naer de peerden tot dese vierschaere,*
- *ende van daer gebraght te worden op een schavot ten dien eijnde opgericht voor desen schepenen huijse,*
- *ende aldaer geleijt te worden op een houtten cruijce omme daer op geracbraeckt te worden met het breken vande beenderen van sijn lichaem in acht plaetsen, te weten de aermen boven en beneden de helleboghen, ende beide sijne beenderen boven en beneden de knijen, en alsoo te verblijven ligghen inde pijnen ter discretie van schepenen,*
- *ende teijnden dies te ontfangen op de slinker sijde van sijn hooft, eenen slagh vanden haemer daermede hij de huijsvrauwe van Joannes Dewilde doodt gheslaegen ende vermoort heeft,*
- *ende daer naer al de rechtersijde van zijn hooft vijf a ses slaeghen met den handt boom daer mede hij vermoort heeft den voornoemden Dewilde, emmers[21] tot dies de doodt daer naer volght,*
- *ende teijnden alle dies sijn doodt lichaem gevoert te worden buijtten dese stadt naer de plaetse patibulaire ende aldaer geleijt te worden op een radt, ander in exemple,*
- *wanof d'executie terstont wierdt gedaen.*

---

[16] = *Oorcontschap*: getuigenis, bewijs (WNT).

[17] = *Sisteeren*: Voor een gerecht verschijnen in persoon (WNT).

[18] *Maeninge*: Vordering (F. STALLAERT, *Glossarium van verouderde rechtstermen*, Leiden, 1890, p. 187b).

[19] *Maender* = *maenre*: rechterlijke ambtenaar, die de landsheer vertegenwoordigt, en namens hem door rechtsprekers een vonnis vraagt (WNT).

[20] *Hurde*, v. *Horde*; Vlaak of schutsel van samengebonden rijshout om over het land te slepen. (DE BO, blz.395a).

[21] = *Emmer*: altijd weer, telkens weer, telkens (WNT).

Brugse Stam

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
ISSN 2294-5415
56ste jaargang nr. 6 - november-december 2024
Verspreiding op ca. 2900 mailadressen
Gratis via mail (aanvraag: brugsestam@gmail.com)

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN REGIO BRUGGE
Kennisplatform voor familiegeschiedenis
FV Brugge vzw - BE 0535.565.209

http://brugge.familiekunde-vlaanderen.be/
FV Brugge, Kleine Hertsbergestraat 3, 8000 Brugge
BE19 9730 9465 0412 van FV regio Brugge
Hoofdredacteur: Paul Lanssens (brugsestam@gmail.com)
Redactie: Johan Haerynck, Reinhilde Aendekerk,
Raf Barzeele, Jean-Marie Bulthé
Secr: Eddy Dubruqué (familiekundebrugge@skynet.be)
Verantw. uitg: Jo Patteeuw, Kerklaan 30, 8310 Brugge

In dit nummer

UW LIDMAATSCHAP VOOR 2025	1
LEZING: RECENT ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK IN BRUGGE	2
51ste ONTMOETINGSDAG MET BOEKENVERKOOP IN RUMBEKE	2
BRUGSE STAM IN 2025 OP PAPIER BIJ U THUIS = 15 EUR	2
CAUSERIE: EEN 'VELO-VERHAAL'	3
LINKS NAAR NUTTIGE WEBSITES	3
OEFENING OUD SCHRIFT EN LATIJN: COMPLICATIES BIJ EEN VERLOVING IN WATERVLIET	4
VRAAG EN ANTWOORD: WAAR WOONDEN MIJN VOOROUDERS IN VIVENKAPELLE	5
OPENINGSTIJDEN DOCUMENTATIECENTRUM	7
NIEUWE VERSIE VAN ALDFAER	7
EEN VOORVADER GEVONDEN … IN DE BIECHTSTOEL	8

UW LIDMAATSCHAP VOOR 2025

Stort nú uw lidgeld voor 2025 voor onze genealogische vereniging Familiekunde Vlaanderen v.z.w.

Uw lidgeld dient voor het tijdschrift Vlaamse Stam, de aankoop van boeken, computers, scanapparatuur, huisvesting en algemene werking.
Als lid kan je terecht in alle FV-afdelingen in Vlaanderen zonder telkens bezoekrecht te betalen. Vlaamse Stam (gedrukt tijdschrift) en Brugse Stam (digitaal tijdschrift) zijn inbegrepen en je krijgt grote korting op alle publicaties, cursussen en voordrachten.

Stort € 40 op BE58 4141 1712 2179 van Familiekunde Vlaanderen, Van Heybeeckstraat 3, 2170 Merksem, met vermelding **"Lidgeld 2025 afdeling Brugge"**.

Brugse Stam met steun van: BRUGGE Familiekunde Vlaanderen

LEZING: RECENT ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK IN BRUGGE

door Frederik Roelens

In samenwerking met de heemkundige kring Brugs Ommeland vzw.

Tijdstip: Maandag 25 november 2024 om **19:30**.
Waar: CM-lokaal, Moerkerkse Steenweg 118, St-Kruis.
Toegang: Toegangsprijs leden € 2,00, niet-leden € 5,00.

Dit wordt een interessante én belangrijke lezing, want ze komt rechtstreeks vanuit de archeologische dienst van de stad Brugge.

Frederik Roelens

Frederik Roelens is de Brugse stadsarcheoloog. Onder die mooie paraplu maakt hij collega's van de diverse stadsdiensten wegwijs in de archeologiewetgeving, stelt hij zelf inhoudelijke dossiers op en als het even kan kruipt hij graag nog even zelf in een sleuf of put. Verder is hij ook het aanspreekpunt voor alles wat met archeologie te maken heeft voor Bruggelingen, erfgoedverenigingen en externe archeologiebedrijven die actief zijn op Brugs grondgebied.

Gedurende een tweetal uur zullen we horen over recente projecten, tot de verbeelding sprekende vondsten en intrigerende bodemlagen uit het rijke Brugse verleden. We worden meegenomen achter de schermen van het hedendaagse archeologische bedrijf. We krijgen een antwoord op vragen zoals "Wanneer komen archeologen in actie?" – "Hoe lang duurt een doorsnee archeologische opgraving in Vlaanderen?" - "Wat hebben jullie nu eigenlijk gevonden op het Beursplein?".

Frederik Roelens is geboren in 1986 in Brugge. Hij studeerde eerst aan het St-Leocollege en volgde aansluitend de opleiding Archeologie aan de Ugent. Hij woont in Sint-Pieters met vrouw en drie kinderen.

51ste ONTMOETINGSDAG MET BOEKENVERKOOP IN RUMBEKE

De 51ste jaarlijkse ontmoetingsdag van Familiekunde Vlaanderen, provinciale afdeling West-Vlaanderen, gaat dit jaar door op **zaterdag 9 november 2024 van 9:30 tot 12:30** in De Zilverlink (grote zaal), Meensesteenweg 412, 8800 Rumbeke-Roeselare. Er is een boekenbeurs met een ruime keuze aan de talrijke stands: genealogische werken, formulieren, e.d.
Het is ook een gelegenheid voor contact met collega's en om gegevens uit te wisselen.

Familiekunde Vlaanderen regio Brugge zal aanwezig zijn met een stand.

BRUGSE STAM IN 2025 OP PAPIER BIJ U THUIS = 15 EUR

Een papieren zwart-wit afdruk van Brugse Stam bij u thuis ontvangen via de post blijft mogelijk. Ook voor 2025 volstaat het om € 15 te storten op rekening BE19 9730 9465 0412 van FV-Brugge.

Doe de betaling best onmiddellijk, want het is al voor het volgend nummer.

CAUSERIE: EEN 'VELO-VERHAAL'

door Toon Duyck *"Professeur Vélo"*

In samenwerking met de heemkundige kring Brugs Ommeland vzw.

Tijdstip: Zaterdag 9 november 2024 om **19:00** (bar geopend vanaf 18:00).
Waar: Gemeenschapszaal, Moerkerkse Steenweg 190, St-Kruis.
Toegang: Toegangsprijs leden € 5,00, niet-leden € 8,00.

Na het druk bijgewoonde Brugs Uurtje op 5 maart 2023 en het aansluitend begeleid bezoek aan het fietsmuseum 'De Velodroom' in Snellegem, vervolledigt Toon Duyck zijn fiets-drieluik met een boeiende conference over vele aspecten en wetenswaardigheden van dit wereldwijd dagelijks gebruikte rijdend erfgoed.

Primeurs zijn de ontdekking van Guido Gezelle als nieuwsgierig 'sportjournalist' en de emanciperende rol van de 'vélocipède' voor de eerste wielerende dames. Ook Streuvels hield van velo's.

Fietsfanaten zullen ook hun hartje kunnen ophalen aan de meegebrachte **unieke retro-fietsen** die op aanvraag en onder begeleiding nog best te berijden zijn. Fiets even op een oude velo.

LINKS NAAR NUTTIGE WEBSITES

Digitale begraafplaats in Oostkamp
De gemeente Oostkamp heeft haar 5 begraafplaatsen (Warande, Ruddervoorde, Waardamme, Hertsberge en Baliebrugge) gedigitaliseerd. Je kan zoeken op naam, geboortejaar, overlijdensjaar of begraafplaats. Je vindt de ligging van het graf, de grafinfo en een foto van het graf.
https://www.oostkamp.be/digitalebegraafplaats

Zaten jouw voorouders bij het verzet in de Tweede Wereldoorlog?
Vanaf nu kan je opzoeken of jouw grootouders of andere familieleden betrokken waren bij verzetsdaden tijdens de Tweede Wereldoorlog. De nieuwe databank is het werk van CegeSoma, het studiecentrum voor oorlog binnen het Rijksarchief.
Momenteel omvat hij gegevens over meer dan 42.000 personen, wat overeenkomt met een vijfde van alle personen die een verzoek hebben ingediend om als weerstander erkend te worden.

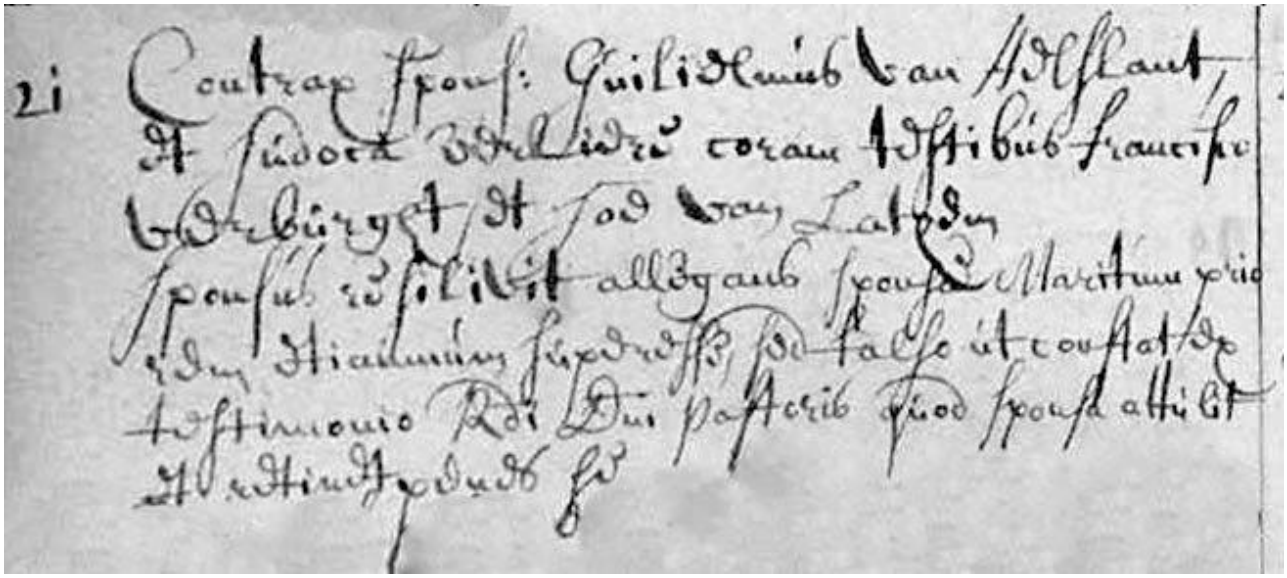
Regelmatig worden nieuwe gegevens toegevoegd. Nu staan er alleen de erkende persoonsdossiers van de inlichtings-en actiediensten. Met andere woorden de personen die spioneerden voor de Geallieerden. Voor volgend jaar voorziet men ook de erkende persoonsdossiers van de clandestiene pers en van het burgerlijk verzet. Later worden de dossiers van het gewapend verzet (voor onze streek vooral mensen van het Geheim Leger of de Witte Brigade) toegevoegd. Deze laatste groep bevat veruit het grootste aantal dossiers.
https://data.arch.be/?lang=nl/

Namen uit de Eerste Wereldoorlog
Een site met krantenberichten uit WO-I. Gewoon een familienaam (of gelijk welk woord) intypen in de zoekbalk. De kranten waarin de naam voorkomt worden aangeboden met de naam gehighlight.
https://nieuwsvandegrooteoorlog.hetarchief.be/

OEFENING OUD SCHRIFT EN LATIJN
COMPLICATIES BIJ EEN VERLOVING IN WATERVLIET

Aimé Smeyers

Lezer en FV-lid **Michel Vanelslander uit Roeselare** vroeg onze hulp bij een huwelijksakte.
Link naar de akte van 21 juli 1693 in Watervliet:
https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:S3HY-XSQC-VV?i=110&cat=1481702

Contrax(erunt) spons(alia) Guilielmus van Helslant / et Judoca Verliere coram testibus Francisco Verburght et Jo(ann)e van Lathem / sponsus resilivit allegans sponse maritum prio-rem etiamnun superesse sed falso ut constat ex testimonio R(everen)di D(omi)ni pastoris quod sponsa attulit / et retinet penes se

Het volgende Latijnse vocabularium kan helpen om de vertaling te maken:

- *sesilire = wijken, zich terugtrekken*
- *allegare = beweren*
- *etiam nun = ook nu nog*
- *superesse = nog in leven*
- *attulit = meegebracht heeft*
- *(re)tenere = vasthouden, hebben*
- *penes se = bij zich*

Maar er is een beter idee. Voor wie zich herinnert: in de vorige Oefening Oud Schrift en Latijn waren we verbaasd over de vertaalprestaties van ChatGPT en Copilot. Deze AI-gestuurde chatbots gaven ons een bevestiging van wat we denken, zonder dat we ook maar iets op voorhand meegegeven hadden. We gebruiken dat nieuwe middel niet voldoende, want is voor dergelijke zaken vaak verhelderend. Dat willen we opnieuw proberen.

Vraag aan ChatGPT
Graag een vertaling van de volgende verlovingsakte (Watervliet, 21 juli 1693):
"Contrax(erunt) spons(alia) Guilielmus van Helslant et Judoca Verliere coram testibus Francisco Verburght et Jo(ann)e van Lathem. Sponsus resilivit allegans sponse maritum priorem etiamnun superesse sed falso ut constat ex testimonio R(everen)di D(omi)ni pastoris quod sponsa attulit et retinet penes se."

Antwoord van ChatGPT
Hier is de vertaling van de Latijnse tekst van de verlovingsakte:
"Verlovingsovereenkomst gesloten tussen Willem van Helslant en Judoca Verliere in aanwezigheid van de getuigen Franciscus Verburght en Joannes van Lathem. De bruidegom heeft de verloving verbroken met de bewering dat de eerdere echtgenoot van de bruid nog in leven zou zijn. Deze bewering bleek echter onjuist te zijn, zoals blijkt uit de verklaring van de eerwaarde heer pastoor, die door de bruid werd aangebracht en in haar bezit is."

In het kort: Willem van Helslant verbrak de verloving met het argument dat Judoca's vorige echtgenoot nog leefde, maar dit bleek niet waar te zijn volgens een verklaring van de pastoor.

Vraag aan ChatGPT
Mogen we besluiten dat de verloving nu wel degelijk van kracht is en die ingeroepen verbreking van nul en gener waarde meer is?

Antwoord van ChatGPT
Op basis van de verlovingsakte kunnen we inderdaad concluderen dat de verbreking van de verloving door Willem van Helslant geen juridische of morele waarde meer heeft, aangezien zijn bewering onjuist bleek te zijn. De verklaring van de pastoor bevestigt dat de vorige echtgenoot van Judoca Verliere niet meer in leven was, waardoor de reden die Willem gebruikte om de verloving te verbreken ongeldig is.
Aangezien de valse bewering is weerlegd, zou de verloving juridisch en moreel gezien nog steeds van kracht moeten zijn, en de verbreking wordt daarmee van nul en gener waarde verklaard.

VRAAG EN ANTWOORD: MIJN VOOROUDERS IN VIVENKAPELLE

Raf Barzeele

Lezeres en FV-lid **Annita Vlaeminck uit Knesselare** zoekt waar de voorouders van haar Amerikaanse verwanten woonden vóór hun emigratie. Volgens mondelinge overlevering bij de verwanten, zou dat in het koetshuis van het kasteel van Vivenkapelle geweest zijn. Annita slaagde er in om hierover een oproep gepubliceerd te krijgen in de Krant van West-Vlaanderen dd. 31.05.2024. Er kwam geen antwoord. Daarom doet ze beroep op Familiekunde Brugge.

De bewuste voorouders zijn Leopoldus Bernardus Vlaminck, geboren te Moerkerke op 01.08.1854 en Amelia Gunst, ook daar geboren op 23.10.1867. Ze huwden in Moerkerke op 23.07.1884. Leopoldus was de zoon van Bernardus Vlaminck en Maria Scarlet; Amelia was de dochter van Augustinus Gunst en Maria Theresia Versnick.

Bij hun huwelijk was Amelia nog net geen 17 jaar! Zij kregen 17 kinderen, geboren in Moerkerke:

1° Maria Theresia (°1885) ➔ wonen in sectie M, n°32
2° Pharailda Maria (°1886) ➔ wonen in sectie M, n°39
3° Emma (°1888) ➔ wonen in sectie M, n°29
4° Helena (°1889) ➔ wonen in sectie M, n°40
5° Petrus Paulus (°1891) ➔ wonen in sectie M, n°36
6° Elodie Marie (°1892) ➔ wonen in sectie M, n°33
7° Leo Antonius (°1894)
8° Julianus Josephus (°1896)
9° Oscar Henri (°1898)
10° Cyriel Jacobius (°1900)
11° Febronia (°1901)
12° Gaston Joseph (°1902)
13° Firmin Valere (°1904)
14° Camille Theophile (°1905)
15° Livina Maria (°1906)
16° Lucien Julien (°1907)
17° Aloysius Dionysius (°1909)
➔ alles te vinden op **https://geneanet.org**

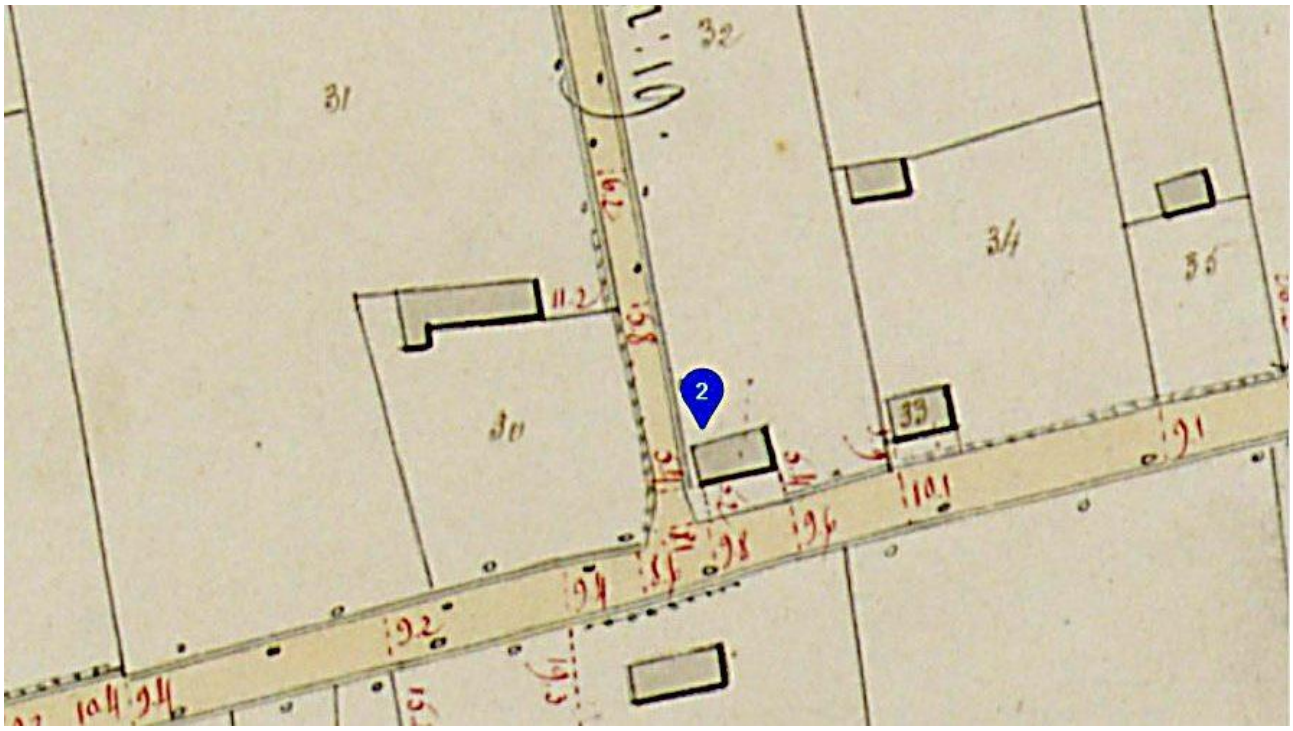
In eerste instantie hoopten we hun woonplaats te vinden via de geboorteakten van hun kinderen. In de geboorteakten t.e.m. 1892 wordt immers melding maakt van de huisnummers van hun woonplaats. In de latere geboorteakten wordt de plaats van geboorte echter niet meer vermeld.

Dan maar op zoek naar andere bronnen.

In een **artikel van de heemkundige kring** *['Herbergen in Vivenkapelle' door Dries Weyts,'Rond de Poldertorens', jaargang 2010, n° 3.]* vinden we het volgende:

«***Leopold Vlaminck en Amelie Gunst waren rond het begin van de twintigste eeuw de uitbaters van de herberg 'In 't Wonderjaar', gelegen in de Weststraat 43 te Moerkerke.***»
Het **'Wonderjaar'** moest in de volksmond herinneren aan een natuurwonder. Toen in 1846 in onze streek de typhus woekerde, de aardappelen de 'plaag' kregen en er hongersnood heerste, werden in het gehuchtje alle aardappelvelden als bij wonder gespaard van de ziekte. Het straatje én de herberg kregen de naam ' Wonderjaar'.

Geopunt Digitaal Vlaanderen (**https://geopunt.be**) is een handige zoekmachine om locaties terug te vinden. Er zijn meerdere plannen die interessant zijn voor genealogische opzoekingen.
Na invoering van het adres *'Weststraat 43'* vinden we de ligging op de layer *'Kaart van de Buurtwegen'*. Het huisnummer is **32**, dat is het nummer dat staat in de geboorteakte (1885) van Maria Theresia Vlaminck (zie hoger). De woning staat trouwens ook vermeld op het plan.

Daarmee hebben we een antwoord voor het jaar 1885. Maar dat is niet voldoende: zijn ze daar gans hun leven blijven wonen? Dus vragen we hun overlijdensakten bij **de dienst Burgerzaken** van de stad Damme, want beide overlijdens zijn **ouder dan 50 jaar**.

De dienst is zeer bereidwillig. Beide scans worden doorgemaild.
- Amelia Gunst is overleden op 11.06.1941 in haar woning gelegen in de Weststraat te Moerkerke.
- Leopoldus Vlaminck is overleden op 25.05.1944 in de woning van zijn zoon Camiel, gelegen in de Weststraat te Moerkerke.

Alle kinderen van Leopoldus Vlaminck en Amelia Gunst zijn geboren in Moerkerke en het echtpaar is daar ook overleden.
Vóór de fusie van de gemeenten in 1977 behoorde Vivenkapelle bij Sint-Kruis. Na de fusie kwam Sint-Kruis bij Brugge en Vivenkapelle bij Damme. *We kunnen dus besluiten dat Leopoldus Vlaminck en Amelia Gunst in Moerkerke moeten gewoond hebben en niet in Vivenkapelle.*

Daarmee eindigt onze zoektocht. Leopoldus Vlaminck en Amelia Gunst woonden in een huis/herberg gelegen in de Weststraat 43 te Moerkerke. Een aanknopingspunt naar het koetshuis van het kasteel van Vivenkapelle (kasteel Altena, gelegen aan de overkant van de straat op het grondgebied van Moerkerke) hebben we niet gevonden.
Misschien kunnen onze lezers nog andere tips bezorgen ?

Weststraat 43 is de herberg. Weststraat 16 is het koetshuis van het kasteel Altena.

OPENINGSTIJDEN DOCUMENTATIECENTRUM

Iedereen is welkom tijdens de openingstijden van ons documentatiecentrum. Een bestuurslid is beschikbaar voor uw vragen, hulp bij het lezen van oud schrift, e.d. Ook het contact met medezoekers is interessant. Het adres is Kleine Hertsbergestraat 3, 8000 Brugge. Om binnen te komen moeten 4 treden genomen worden, wat het voor rolstoelgebruikers wat moeilijker maakt.
De toegang is gratis voor leden en vrijwilligers, niet-leden betalen € 2,00 per bezoek.
Check eventuele wijzigingen op brugge.familiekunde-vlaanderen.be

OPENINGSTIJDEN:

- Elke eerste maandag van 13:30 tot 16:30
- Elke tweede woensdagvan 13:30 tot 16:30
- Elke vierde zaterdag van 09:00 tot 12:00

Concreet voor einde 2024 en begin 2025:

- ma 04/11: Paul Lanssens	- ma 06/01: Raf Barzeele	- ma 03/03: Johan Haerynck
- wo 13/11: Eddy Dubruqué	- wo 08/01: Eddy Dubruqué	- wo 12/03: Eddy Dubruqué
- za 23/11: Johan Haerynck	- za 25/01: Jean-Marie Bulthé	- za 22/03: Reinhilde Aendekerk
- ma 02/12: Reinhilde Aendekerk	- ma 03/02: Jo Patteeuw	- ma 07/04: Anne Marie Viaene
- wo 11/12: Eddy Dubruqué	- wo 12/02: Eddy Dubruqué	- wo 09/04: Eddy Dubruqué
- za 28/12: Gesloten	- za 23/02: Hervé Ceulenaere	- za 26/04: Tony Strypsteen

- Afwisselend di en do van 13:30 tot 16:30 met Eddy, Tony, Johan en de vrijwilligers

Dit zijn de datums voor de vrijwilligers 2024-2025:

di 05/11	do 14/11	di 19/11	do 28/11	di 03/12	do 12/12	di 17/12		
do 02/01	do 09/01	di 14/01	do 23/01	di 28/01	do 06/02	di 11/02	do 20/02	di 25/02
do 06/03	di 11/03	do 20/03	di 25/03	do 03/04	di 08/04	do 17/04	di 22/04	di 29/04
di 06/05	do 15/05	di 20/05	di 27/05	di 03/06	do 12/06	di 17/06	do 26/06	

Buiten bovenstaande uren in het documentatiecentrum werken onze vrijwilligers ook thuis. Zij houden verder persoonlijk contact met Tony Strypsteen voor individuele afspraken.

HELPDESK ALDFAER MET TONY STRYPSTEEN:

Om gebruik te maken van de helpdesk: stuur een bericht met een korte schets van het probleem naar familiekunde_brugge_aldfaer@telenet.be. Dan wordt er een datum afgesproken voor een afspraak in ons documentatiecentrum. Breng, indien mogelijk, een eigen laptop mee. Voor leden van Familiekunde is het consult gratis, anderen betalen € 5,00.

NIEUWE VERSIE VAN ALDFAER

Op 9 september 2024 kondigde Aldfaer een nieuwe versie aan: nummer 11.0.

Deze versie ondersteunt de Gedcom-standaard versie 7. Daarnaast zijn een aantal bestaande functies aangepast, zodat de functie meer kan dan in het verleden. Bovendien zijn er een aantal fouten hersteld.

Een compleet overzicht van alle wijzigingen ten opzichte van de vorige versie (10.1) vind je op de site van Aldfaer zelf: **http://aldfaer.net/sitemap//index.php?q=node/11217**

Wij raden alle gebruikers aan om niet te lang te wachten met de (gratis) overstap naar 11.0

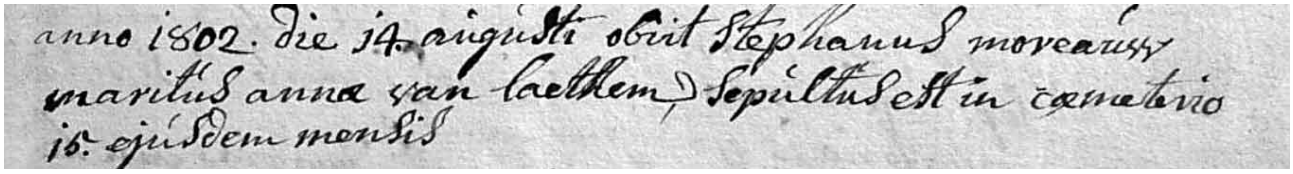
EEN VOORVADER GEVONDEN … IN DE BIECHTSTOEL

Fons Doms

Dit is opnieuw een zoektocht die we publiceren als voorbeeld voor veel stamboomonderzoekers. Het belangrijkste is de methodiek, waarbij we genealogische bronnen gebruiken die voor iedereen nuttig kunnen zijn.

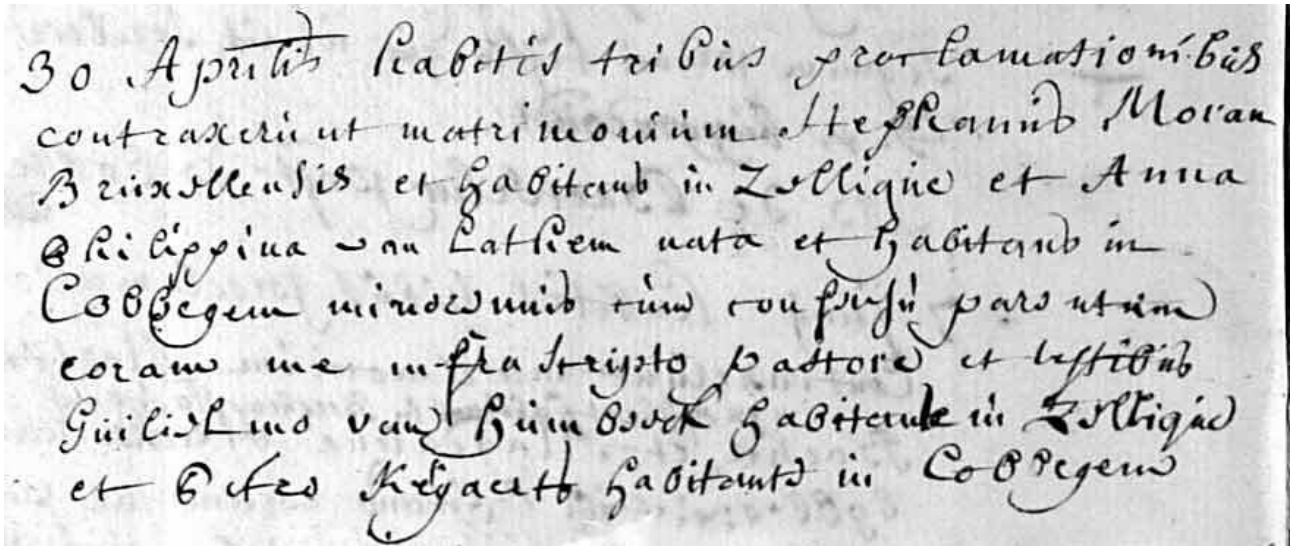
De voorbije jaren heb ik mijn kwartierstaat opgesteld tot en met de 6de generatie. Bij de 64 voorouders in de 6de generatie (in feite zijn er er maar 60 door kwartierverlies) ontbraken de geboortegegevens van SOSA 78, Stephanus Moran. Op dat ogenblik dacht ik nog dat hij Stephanus **Moreau** heette, wat de zoektocht extra bemoeilijkte.

We weten dat hij overleden is in Hamme-Merchtem op 14-08-1802. Het overlijden is niet geregistreerd bij de toen nog jonge burgerlijke stand, maar gelukkig is het parochieregister raadpleegbaar. De familienaam bij het overlijden is duidelijk ***Moreauw***.
https://agatha.arch.be/data/images/518/518_0217_000_00004_000/0_0089

anno 1802. die 14 augusti obiit Stephanus moreauw maritus anna van laethem sepultus est in cœmeterio 15. ejusdem mensis

anno 1802 die 14 augusti obiit stephanus moreauw maritus anna van laethem sepultus est in cœmiterio 15 ejusdem mensis	*In het jaar 1802, op 14 augustus, overleed Stephanus Moreauw, echtgenoot van Anna van Laethem. Hij werd begraven op de begraafplaats op de 15e van dezelfde maand.*

Het huwelijk van Stephanus met Anna van Lathem vinden we in Kobbegem op 30-04-1781.
https://agatha.arch.be/data/images/518/518_0236_000_00001_000/0_0028

30 Aprilis habitis tribus proclamationibus contraxerunt matrimonium Stephanus Moran Bruxellensis et habitans in Zellique et Anna Philippina van Lathem nata et habitans in Cobbegem minorensis cum consensu parentum coram me infrascripto pastore et testibus Guilielmus van Humbeeck habitante in Zellique et Petro Keyaerts habitante in Cobbegem

30 Aprilis habitis tribus proclamationibus contraxerunt matrimonium Stephanus Moran Bruxellensis et habitans in Zellique et Anna Philippina van Lathem nata et habitans in Cobbegem minorensis (er staat 'minoremus') cum consensu parentum coram me infrascripto pastore et testibus Guilielmus van Humbeeck habitante in Zellique et Petro Keyaerts habitante in Cobbegem	*Op 30 april (1781), na drie afkondigingen, sloten het huwelijk Stephanus Moran uit Brussel wonend in Zellik, en Anna Philippina van Lathem, geboren en wonend in Kobbegem (minderjarige met toestemming van haar ouders), voor mij, de ondergetekende pastoor, en de getuigen Guilielmus van Humbeeck, wonend in Zellik, en Petro Keyaerts, wonend in Cobbegem.*

Onderaan de huwelijksakte (niet op de foto) staan kruisjes waar de bruid en de bruidegom moesten ondertekenen. Dat betekent dat beiden ongeletterd waren.

Deze huwelijksakte konden we vinden door het overlopen van de 10-jaarlijkse overzichtstabellen van de omliggende gemeenten. Kobbegem ligt vlakbij Zellik.

De familienaam van Stephanus is hier duidelijk leesbaar ***Moran***.

Volgens de akte is Stephanus ***afkomstig uit Brussel***. De bruid is minderjarig (< 25 jaar), maar bij Stephanus staat dit niet. Hij is dus meerderjarig (> 25 jaar), m.a.w. ***geboren vóór 30-04-1756***. Door correct te redeneren en systematisch te zoeken, vinden dus stap voor stap meer gegevens over de afkomst van Stephanus. Laten we zo verder doen.

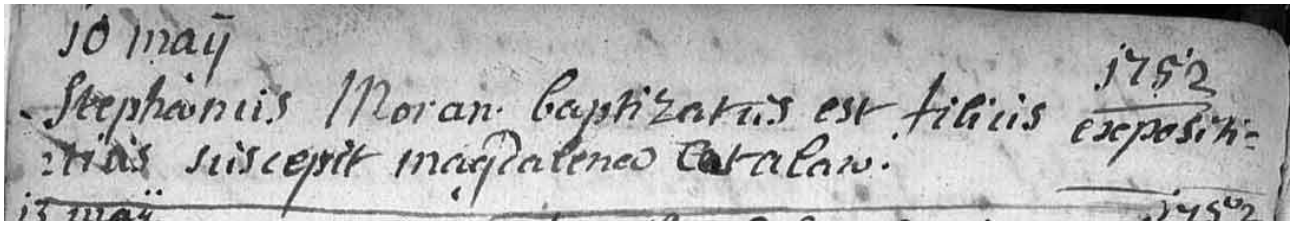
Het echtpaar Moran – Van Lathem heeft 10 kinderen:
- Anna Morau, °Kobbegem 1781, peetouders: Guillelmus *Van Humbeeck* en Elisabeth Vandendriessche.
- Petrus Morau, °Kobbegem 1783, peetouders: Petrus Keijaert en Anna De Cempeneer.
- Thomas Moreau, °Hamme 1785, peetouders: Thomas *Van Humbeeck* en Magdalena De Ganck.
- Elisabetha Moreau, °Hamme 1787, peetouders: Laurentius Van Lathem en Elisabetha *Van Humbeeck*.
- Joannes Moreau - °Hamme 1789, peetouders: Petrus *Van Humbeke* en Anna Maria Van Lathem.
- Anna Maria Moreau, °Hamme 1791, peetouders: Judocus Van Lathem en Anna Maria *Van Imbeck*.
- Petronilla Moreau, °Hamme 1794, peetouders: Adrianus Auwaerts en Dorothea *Van Himbeeck*.
- Petrus Moreau, °Hamme 1796, peetouders: Petrus Labau en Catharina *Van Humbeeck*.
- Philippus Moreauw, °1798, geen doopakte.
- Philippe Morieau, °1799, geen doopakte.

Het eerste wat opvalt zijn de familienamen van de kinderen. 'Moran' is eerst gewijzigd in 'Morau' en dan in 'Moreau'. Dat kan een heel simpele oorzaak hebben, nl. een slecht geschrift van de administratie. Stephanus is vaak verhuisd en daar hoort papierwerk bij. Soms is een breedgeschreven 'n' moeilijk te onderscheiden van een 'u'. Moran werd dus gelezen als Morau en daarna snel helemaal verfranst naar Moreau. Stephanus kon het niet controleren, want hij was ongeletterd.

Ter zijde: we merken op dat 4 kinderen overleden zijn in 1794. Vermoedelijk betreft het een epidemie van dysenterie of rode loop, zie:
https://sosantwerpen.be/ziekte-in-de-kijker/dysenterie-of-de-rode-loop/#:~:text=In%201794%2C%20ten%20tijde%20van,de%20voorgaande%20eeuwen%20had%20geteisterd.

Het tweede opvallende zijn 7 peetouders én een huwgetuige met de familienaam Van Humbeeck. Wat is de relatie en kan dit ons helpen om de afkomst van Stephanus te bewijzen?

We weten al dat Stephanus geboren is in Brussel vóór april 1756. We doorzoeken de klappers van de dopen van alle Brusselse parochieregisters voor de periode 1746 – 1756. Deze klappers zijn online raadpleegbaar, maar ze zijn ook gedigitaliseerd raadpleegbaar in het stadsarchief. Gelukkig zijn er niet zoveel personen met de voornaam Stephanus (of Etienne). De meest waarschijnlijke geboorte is te vinden in de parochie Sint-Gorik (Saint-Géry): Etienne Moran, geboren op 10-05-1752
https://agatha.arch.be/data/images/541/541_9998_998_00265_000/0_0218_r

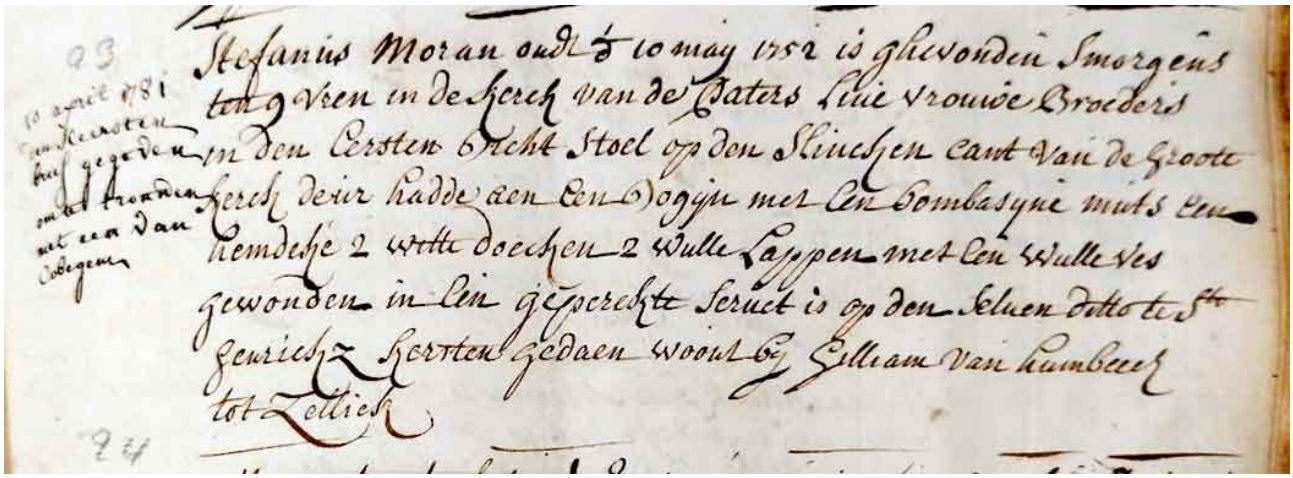
10 may stephanus moran baptizatus est filius expositus (er staat foutief expositi-tius) *suscepit magdalena catalan*	*10 mei (1752) is gedoopt Stephanus Moran, een vondeling. De meter is Magdalena Catalan.*

Het lijkt héél waarschijnlijk dat we de juiste doopakte te pakken hebben, maar 100% zeker is het nog niet. Wellicht is er meer informatie te vinden over vondelingen. Via Paul Lanssens van FV-Brugge kom ik terecht bij het bestuur van FV-Brussel. Die verwijzen door naar de conservator-archivaris van de Archieven & het Museum van het OCMW. Die laat me weten dat er in het archief van het OCMW van Brussel er een **inventaris** is **'Enfants Trouvés et Abandonnés'**, zie https://cpas-ocmwmuseum.be/nl/archieven

Om die inventaris te raadplegen dien ik per mail (archief@ocmwbxl.brussels) een afspraak te maken. Wanneer ik toekom bezorgt een behulpzame dame mij 3 registers:

- Nr 162 - **Matricule des enfants à charge de la ville de Bruxelles** inscrits par ordre chronologique d'entrée. Stephanus blijkt één van de **49 (!) vondelingen** te zijn in 1752.
- Nr 4 – **Procès-verbaux de découverte** - 1741 au 2 juin 1771 - Hierin vind ik het proces-verbaal dat opgesteld is wanneer de vondeling aangemeld werd.
- Nr 442 - **Registres relatifs aux distributions de vêtements**.

Het proces-verbaal: Stephanus is gevonden in de biechtstoel

*Stefanus Moran oudt 1 dag 10 may 1752 is ghevonden smorgens ten 9 uren in de kerck van de Paters Live Vrouwe Broeders **in den eersten bichtstoel** op den slincken cant van de groote kerck deur hadde aen een bogijn met een bombasque muts een hemdeke 2 witte doecken 2 wulle lappen met een wulle ves gewonden in een geperckte (of geperekte) servet (of seruet of sernet) is op den selven ditto te Ste Geurickz kersten gedaen woont by Gilliam van Humbeeck tot Zellick.*

In de marge:

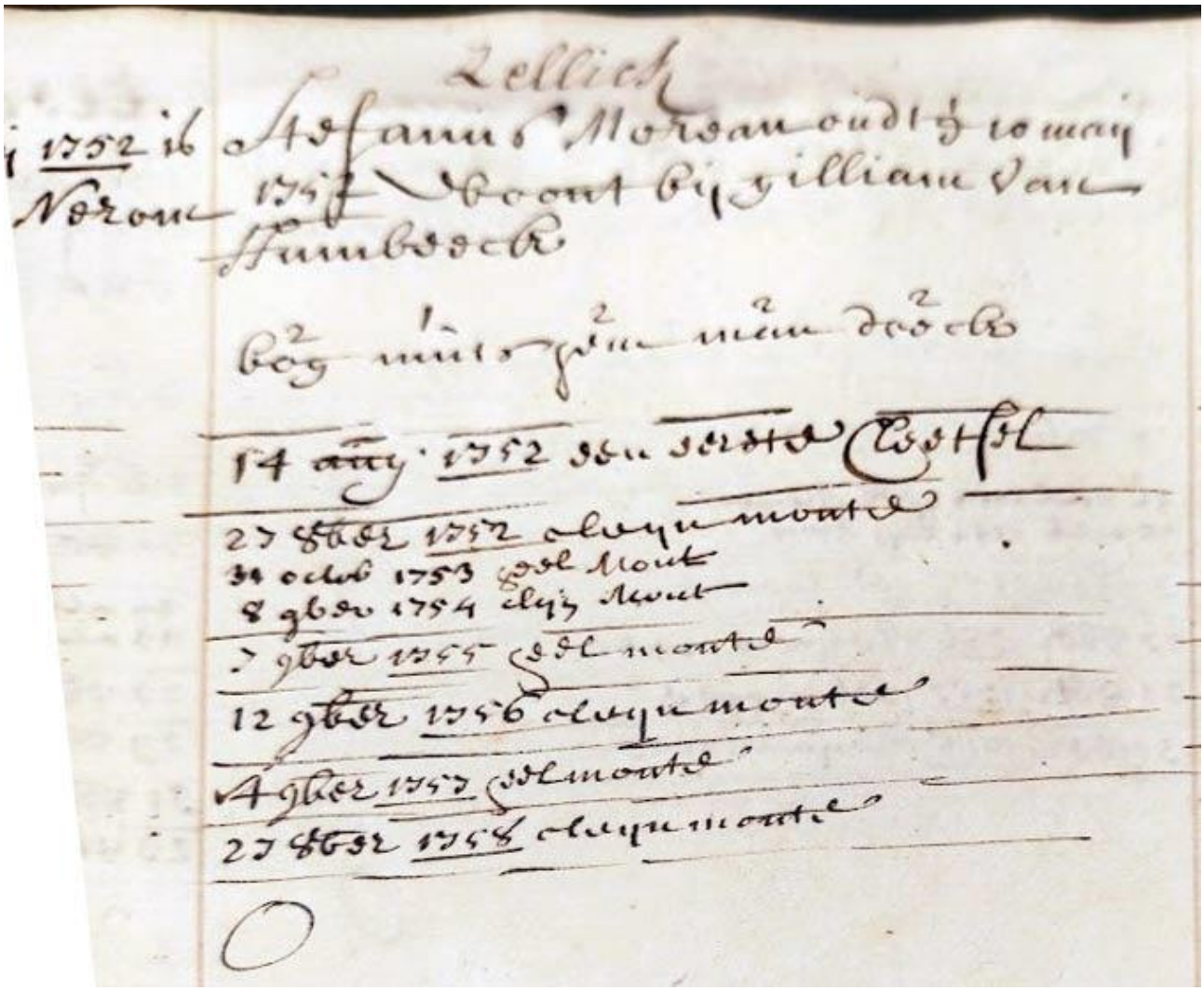
10 april 1781 den keersten brief gegeven om te trouwen met een van Cobegem

Om de oude benamingen van de kledij beter te begrijpen, maken we gebruik van "**Het Historisch Nederlands Woordenboek**": https://gtb.ivdnt.org/search/
Stephanus Moran was dus één dag oud wanneer hij te vondeling gelegd werd op 10-05-1752 in een biechtstoel in de kerk van de Lievevrouwbroeders of **Geschoeide Karmelieten**. Op zijn hoofd droeg hij een **bogijn** ('bagijn' is een dunne kindermuts met een kanten boord) en daarboven een muts in **bombazijn** (een soort grove stof destijds gedragen door de armen). Verder een hemdje, 2 witte doeken, 2 wollen lappen en een wollen vest. Het woord **geperckte servet** is tot nu toe een raadsel. Hij is dezelfde dag gedoopt (**kersten gedaen**) in de kerk van Sint-Gorik.

Aangezien verder vermeld is dat de vondeling toevertrouwd werd aan Gilliam **Van Humbeeck** uit Zellik en dat hij in april 1781 trouwde met iemand uit Kobbegem, is er 100% bewijs van zijn afkomst.

De correcte naam van een persoon is deze van het doopsel. De naam van onze voorouder is dus **Stephanus Moran**. Later is dit verkeerd gelezen, zodat zijn kinderen **Morau** genoemd werden.

Het register van de ter beschikking gestelde kleding

Verklaring

Zellick
Stefanus Moran oud 1 dag 10 maij 1752 woont bij Gilliam van Humbeeck

De cijfertjes boven de woorden zijn het aantal van de kledingstukken die door de armentafel (of een andere beschermende instelling) werden geschonken:
2 bog(ijnen) - 1 muts - 2 hem(den) - 2 man(tels) - 2 doec(ken)

En dan chronologisch:
14 maij 1752: een eerste cleetsel (set kledij)
17 okt 1752: cleyn monte (**munt**, dus betaling voor de voogdij)
31 okt 1753: heel mont
8 november 1754: clijn monte
12 november 1756: cleyn monte
14 november 1757: heel monte
27 oktober 1758: cleyn monte

Wie was Magdalena Catalan, de meter van Stephanus?

Uit het doopregister blijkt dat deze dame gedurende een lange periode de vaste doopheffer is van de vondelingen. In het jaar 1752 is ze meter van alle 12 vondelingen die gedoopt zijn in Sint-Gorik, van alle 9 vondelingen in St-Michiel & St-Goedele en van de 3 vondelingen in de St-Niklaaskerk. Misschien waren er nog meer dan deze 24.

Magdalena Catalan deed dit een lange periode; al vanaf 1745: (13/8 Josephus Verlaet) en minstens tot eind 1778 (31/12 Petronella Reijpen).

We vermoeden dat Magdalena geboren is in Brussel op 01-10-1720 en er overleden is op 02-01-1779
https://gw.geneanet.org/beynert?lang=nl&iz=0&p=maria+magdalena&n=catelan

De familie Van Humbeeck, uit Zellik die Stephanus grootgebracht heeft

We vinden een bewerking van de klapper van de dopen in Zellik
https://heemkringopwijk.net/HOM-alg/parochieregisters/zellik-dopen-1655-1796.pdf

humbeeck,van	maria	wilhelmus	kempeneer,de	anna	ZEL	1743	7	8
humbeeck,van	elisabeth	wilhelmus	kempeneer,de	anna	ZEL	1745	11	7
humbeeck,van	anna maria	wilhelmus	kempeneer,de	anna	ZEL	1748	5	21
humbeeck,van	thomas	wilhelmus	kempeneer,de	anna	ZEL	1751	1	18
humbeeck,van	petrus	wilhelmus	kempeneer,de	anna	ZEL	1753	2	15
humbeeck,van	dorothea	wilhelmus	kempeneer,de	anna	ZEL	1757	1	22
humbeeck,van	philippus	wilhelmus	kempeneer,de	anna	ZEL	1759	9	22
humbeeck,van	joanna catharina	wilhelmus	kempeneer,de	anna	ZEL	1762	12	3
humbeeck,van	joanna	wilhelmus	kempeneer,de	anna	ZEL	1766	10	25

Het gezin Guilielmus Van Humbeeck – Anna De Kempeneer (x Zellik 24-02-1743) had dus 8 kinderen. De peetouders van de 8 kinderen van Stephanus Moran waren de ouders van dit gezin en 6 van hun kinderen. Daaruit blijkt dat er een goede band was tussen de vondeling en het pleeggezin waarin hij opgroeide.

Toevallig vond ik in de boeken dat er nog een tweede vondeling ondergebracht was in hetzelfde pleeggezin. Dat was Marcellus Portaels, gevonden op 10-03-1749 en jong overleden op 16-02-1753. Hier is genoteerd ‘woont bij Gilliam Van Himbeeck tot Zellick bij het Casteel’. Zo komen we nog te weten in welke omgeving het pleeggezin woonde.

Besluit:

- Mijn voorouder Stephanus Moran was een vondeling uit Brussel, achtergelaten in een biechtstoel. Hij is opgegroeid in het pleeggezin van Guilielmus Van Humbeeck x Anna De Kempeneer uit Zellik.
- Anno 1752 was er in Brussel een systeem om ca. 50 vondelingen per jaar op te vangen, de eerste zorgen toe te dienen, een naam te geven en te laten dopen, alsook ze te plaatsen in pleeggezinnen. Hoe dat systeem in detail functioneerde en wie er allemaal bij betrokken is, is wellicht al bestudeerd en beschreven.
  Aimé Smeyers verwijst mij alvast naar dit boek: “Vijfduizend Bodegemnaren – Sociaal-demografische geschiedenis van St-Martens-Bodegem 1665-1880, door Peter Van Rossem, 2006.” Op bladzijde 297 e.v. gaat het over “De Brusselse Vondelingen”.
  Misschien kennen onze lezers andere bronnen uit het Brugse?
- Voor wie werkt aan zijn familiegeschiedenis: je vindt absoluut niet alle verhalen online op uw scherm. Veel schatten liggen nog te ontsluiten in de archieven.
  Informeer u bij Familiekunde Vlaanderen, zoals in mijn geval in Brugge en Brussel.